

مراجع حسابداری درقبال آیین رفتار حرفه‌ای و رعایت ضوابط و مقررات آن به‌وسیله حسابداران حرفه‌ای چه وظایف و مسئولیت‌هایی دارند؟ و چگونه باید آنها را انجام دهند؟

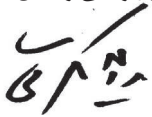
رعایت آیین رفتار حرفه‌ای و تاثیر شگرف آن بر درک همگان درباره سطح اعتبار و شایستگی حرفه‌حسابداری، موجب شده است که مراجع حسابداری، به‌ویژه نماینده جهانی حرفه، یعنی **فدراسیون بین‌المللی حسابداران (IFAC)** و زیرمجموعه آن یعنی **هیئت استانداردهای بین‌المللی اخلاق برای حسابداران (IESBA)**، در پاسخ به انتظارات همگانی برای شفافتر ساختن آیین رفتاری، و هماهنگی با پیشرفتهای فناوری و تغییرات محیط کسب‌وکار، پیوسته در حال تغییر و به‌روزرسانی آیین یادشده باشند.

به‌تازگی، هیئت استانداردهای بین‌المللی اخلاق برای حسابداران، گزارشی در زمینه جستجوی پیامدهای اخلاقی فناوری برای حسابداری، خدمات اطمینان‌بخشی، و وظایف مالی منتشر ساخته است. در چند سال اخیر، سرعت، اهمیت، و پیچیدگی پیشرفتهای فناوری، مانند یادگیری ماشین، چالشها و فرصتها را برای حرفه حسابداری افزایش داده است و حرفه جهانی حسابداری را ناگزیر ساخته است چالشهای اخلاقی جدید در محیط به‌سرعت درحال تغییر ناشی از فناوری را به‌رسمیت بشناسد، و به آن بپردازد.

کمی پیشتر، هیئت یادشده، پیشنهادی برای بازنگری درخور توجه در استانداردهای استقلال شامل بازنگری در مقررات خدمات غیراطمینان‌بخشی، و بازنگری در مقررات مرتبط با حق الزحمه را برای نظرخواهی منتشر ساخته است.

و همین هیئت، یک‌ماه‌اندی پیش، رهنمود پیشنهادی برای پرداختن به موضوع بی‌طرفی در بررسی کیفیت کار حسابرسی را منتشر ساخت که به مسئله به‌کارگیری چارچوب مفهومی مندرج در آیین رفتاری برای پاسخگویی به موضوع بی‌طرفی بازبینی‌کننده کیفیت کار حسابرسی، و مسئله واجدشرایط بودن شخصی که در نقش بازبینی‌کننده خدمت می‌کند، می‌پردازد.

هیئت استانداردهای بین‌المللی اخلاق برای حسابداران، کمی پیش از آن، در اواخر ماه ژوئیه ۲۰۱۹، در یک ابتکار ستودنی، آغاز به‌کار **آیین رفتار الکترونیکی (eCode)**- ابزاری مبتنی بر پایگاه اطلاع‌رسانی اینترنتی- را در یک بستر دیجیتال اعلام کرد. آیین اخلاقی الکترونیکی پاسخی بود به درخواستهای ذینفعان برای پشتیبانی از عملیات استقرار آیین، که به‌کارگیری، و اجرای یکنواخت آیین یادشده را به‌میزان بسیار زیادی آسان می‌سازد. گسترش جرایم اقتصادی شرکتها، افزایش سوءاستفاده‌های مالی، و فساد و رشوه‌خواری گسترده در ایران و البته در سراسر جهان، به احساس شک و بی‌اعتمادی نسبت به شیوه کار بازارها و روش حسابداران حرفه‌ای در پشتیبانی از بازار، دامن زده است. اعتماد، کلید نیکنامی حرفه حسابداری است. حسابداران، به‌صورت فردی و جمعی، باید به‌عنوان افراد قابل‌انکا، شایسته، منصف، و صادق شناخته شوند تا جایگاهی قابل‌اعتماد در اقتصاد کشور داشته باشند و هر عضو حرفه بتواند نقش مهم خود در جامعه و اقتصاد را ایفا کند. حتی تعداد انگشت‌شمار اعضا با رفتار نادرست، ممکن است کل حرفه را بدنام سازد. مراجع حسابداری کشور، مسئولیتی یگانه در تحقق کامل همه اصول و ضوابط آیین رفتار حرفه‌ای دارند؛ موضوعی که به‌احتمال زیاد، به‌آن اندازه که جامعه طلب می‌کند، در توجه قرار نگرفته است. بیشترین سودمندی آیین رفتار حرفه‌ای در ایران، در به‌کارگیری احکام انضباطی در رسیدگی به تخلفات حسابداران خلاصه می‌شود، و کوشش مهم و چشمگیری برای بهره‌جویی از امکانات و فرصتهای آیین رفتاری برای افزایش اعتبار حرفه حسابداری به‌چشم نمی‌خورد. به‌روزرسانی پیوسته آیین رفتار حرفه‌ای بر اساس نیازها، تجربه‌ها، و پیچیدگیهای جدید محیط، و سپس کوشش برای استقرار واقعی و کامل آیین رفتار در میان تمام اعضای حرفه حسابداری، بدون هیچگونه ملاحظه و چشم‌پوشی، ضرورت بی‌تردید امروز است.

<p>صفحه‌آرایی: فاطمه عابدینی</p> <p>طراح جلد: آذین رستمی</p> <p>مسئول امور مشترکین: محمود مجدعی</p> <p>عکاس: مصطفی حضرتی</p>	<p>ویراستار فنی: دکتر رافیک باغومیان</p> <p>دبیر بخش اخبار: معصومه امیری‌مقدم</p> <p>همکار: مهناز زریو</p>	<p>شورای مدیریت: دکتر موسی بزرگ‌اصل اکبر سهیلی‌پور محمود پوربهرامی محمدجواد صفار هوشنگ نادریان دکتر رضا نظری لطفعلی لطفعلیان صارمی دکتر یدالله مکرمی</p>	<p>صاحب امتیاز: سازمان حسابرسی</p> <p>مدیر مسئول: اکبر سهیلی‌پور</p> <p>سردبیر: دکتر یدالله مکرمی</p> <p>مدیر اجرایی: توران اکوان</p>	<p>حسابرس</p> <p>دوماهانه تحلیلی، اطلاع‌رسانی، پژوهشی</p> <p>سال بیست‌ویکم</p> <p>شماره ۱۰۵</p> <p>بهمن - اسفند ۱۳۹۸</p> <p>شمارگان: ۲۵۰۰ نسخه</p>
--	---	---	---	---

آدرس: تهران، میدان فاطمی، خیابان چهل‌ستون، نبش کوچه دوم، پلاک ۴۶ کدپستی: ۱۴۳۱۶-۶۴۱۴۱ صندوق پستی: ۱۴۳۳۵/۴۷۹ تلفن: ۸۸۹۵۳۱۱۹ نامبر: ۸۸۹۵۱۲۰۹
www.hesabras.org E-mail: editor@hesabras.org

چاپ و صحافی نوید نواندیش: تهران - خیابان دماوند - بین وحیدیه و سیلان - بعد از خیابان بخت‌آزاد - پلاک ۸۷۵ - تلفن: ۷۷۰۳۴۱۴۰

دراپشماره می‌خوانیم:

موضوع محوری:

آیین رفتار حرفه‌ای

مقاله‌های محوری

- ۵۲ اخلاق حرفه‌ای حساب‌رسان در آیین نظریه عمومی اخلاق
- ۵۸ جستجو در آیین اخلاقی
- ۶۰ برخورد اطمینان‌بخش با معضله‌های اخلاقی
- ۶۴ کمک به بنگاه‌های کوچک و متوسط برای مقابله با مخاطرات رشوه‌خواری و فساد
- ۷۰ حسابداری به‌عنوان یک حرفه اجتماعی و اخلاقی
- ۷۴ ارزیابی و بهبود توانایی اخلاقی حسابداران حرفه‌ای
- ۷۸ نقش جدید و مهم حسابداران حرفه‌ای در ارزیابی ریسک حقوق بشر
- ۸۲ زمان بهادادن به قضاوت حرفه‌ای فرا رسیده است

رویدادها

- ۱۲ فراتر از اخبار

چاپ مقاله‌ها الزاماً به معنای همسویی مجله با نظرهای نویسندگان نیست.

حساب‌رسی در ویرایش ادبی مقاله‌ها و یکدست کردن رسم‌الخط آنها آزاد است، اما در مورد ویرایش اساسی

با نویسندگان مشورت خواهد کرد.

حساب‌رسی

شماره ١٠٥ بهمن - اسفند سال ١٣٩٨

همکاران محقق و پژوهشگر

در این شماره به ترتیب حروف الفبا:

معصومه امیری مقدم

فروزان جانمردی

زهرا نوری

مصاحبه‌ها

٢٠ گفتگو با دکتر موسی بزرگ اصل؛ حسابرسی از بُعد استقلال، آسیب‌پذیر است
آیین رفتار حرفه‌ای توسط کمیته قوانین و بر مبنای آیین رفتار حرفه‌ای فدراسیون بین‌المللی حسابداران تهیه و پس از تایید کمیته فنی توسط مجمع عمومی سازمان حسابرسی تصویب و لازم‌الاجرا شده است ...

٢٢ گفتگو با آقای غلامرضا سلامی؛ اقتصاد بدون حسابدار
مهمترین نقش جامعه حسابداران رسمی طبق اساسنامه آن نظارت بر کار حسابداران رسمی شاغل و موسسات حسابرسی است و بیشترین هزینه جامعه نیز صرف انجام هر چه بهتر این وظیفه می‌گردد ...

٢٣ گفتگو با دکتر رمضانعلی رویائی؛ سه‌گانگی در اخلاق و رفتار حرفه‌ای حسابداران
اخلاق عمومی تعاریف چندگانه‌ای دارد که مقبول‌ترین تعریفش "حفظ فضایل و اجتناب یا دوری جستن از رذایل" است. اخلاق حرفه‌ای کاربرد نظام‌مند شده و تغییر و توسعه یافته اخلاق عمومی در یک حرفه محسوب می‌شود ...

٢٤ گفتگو با دکتر سعید جمشیدی فرد؛ عملکرد حرفه را نمایش دهیم
از آن جا که اخلاق و رفتار حرفه‌ای به تناوب و در مقاطع مختلف در مجلات و رسانه‌های حوزه حسابداری نشر یافته، تمایل داشتیم با گفت‌و شنود به جنبه‌ها و حوزه‌های مرتبط اما خارج از حرفه هم بپردازیم ...

٢٨ گفتگو با آقای هوشنگ نادریان، استقلال کلید تحکیم اعتماد
از نظر اساتید فن، اخلاق مسئولیت‌پذیری در قبال حقوق افراد است و نگاه درست به رعایت اخلاق، اعمال جرمه و مجازات نیست بلکه روش‌های اخلاقی منجر به ارزش‌آفرینی پایدار می‌شود و اخلاق ابزاری است برای تبدیل ارزش به عمل ...

آدرس: تهران، میدان فاطمی، خیابان

چهل‌ستون، نبش کوچه دوم، پلاک ٤٦

کدپستی: ١٤٣١٦-٤٤١٤١

صندوق پستی: ١٤٣٣٥ / ٤٧٩

تلفن: ٨٨٩٥٣١١٩

نمابر: ٨٨٩٥١٢٠٩

E-mail: editor@hesabras.org

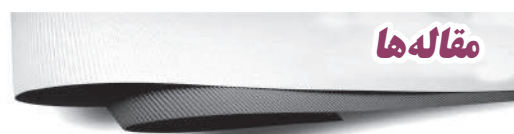
www.hesabras.org

در مرکز اطلاع‌رسانی الکترونیکی حسابرس بخوانید:

فهرست مطالب منتشر شده در مرکز اطلاع‌رسانی الکترونیکی مجله حسابرس

بهمن و اسفند

تمرکز بر عملکرد: اصولی برای راهبری موثر در سازمانهای حرفه‌ای حسابداری
..... دکتر حمید حقیقت، امیرهادی معنوی مقدم، مهسا غفاریان قدیم

بانوی بهار

..... فرهاد توانا

دوست دارم ایستاده بمیرم

..... فرزانه حجت

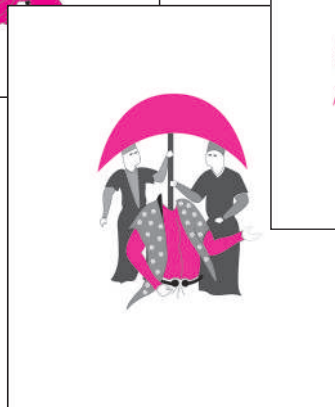
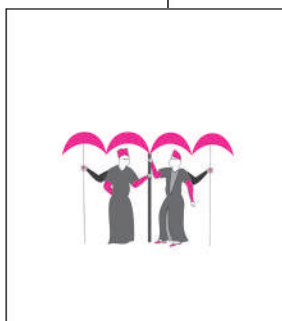
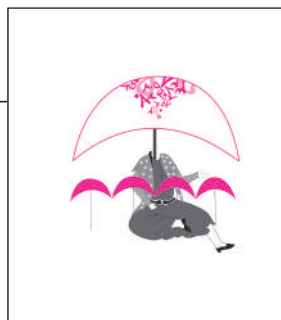
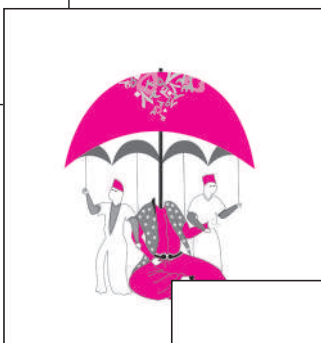
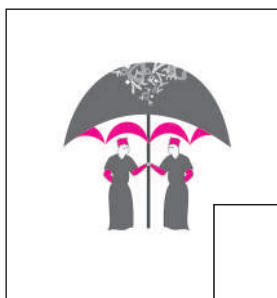
تو نور بودی

..... فاطمه طاهری

دیدگاه‌ها

اخلاق حرفه‌ای به چیزی فراتر از شعار نیازمند است
مبارزه با جرائم مالی با فناوری مورد استفاده مجرمان
در سال ۲۰۲۰ بحران اقتصادی در راه نیست؛ اما رشد همچنان آهسته است
جستجوی آیین اخلاقی
پیمایش اخلاق: دیدگاه حسابداران حرفه‌ای جوان

بهار

محمود مجدی

يَا مُقَلَّبَ الْقُلُوبِ وَ الْاَبْصَارِ يَا مُدَبِّرَ اللَّيْلِ وَ النَّهَارِ يَا مُحَوِّلَ الْحَوَالِ وَ الْاَحْوَالِ حَوِّلْ حَالَنَا اِلَيَّ اَحْسِنِ الْحَالِ

خوش خرامیده و با حسن و وقار آمده است
این پیامی است که از دوست به یار آمده است
آرزویی است که از دوست به یار آمده است

مژده ای دل که دگر باره بهار آمده است
به تو ای باد صبا می دهمت پیغامی
شاد باشید در این عید و در این سال جدید

بهار فصل شکفتن است، فصل آغاز، فصل نو شدن... بهار جشن طبیعت است و گلها لباسهای رنگارنگ خود را به تن می کنند تا زیبایی خود را به رخ یکدیگر بکشند، یکی قرمز، دیگری صورتی، آن یکی آبی و بنفش و... و درختان که از بی برگی و سرمای زمستان به ستوه آمده اند، سبزپوش می شوند.

در فصل بهار زمین به شکرانه زندگی دوباره اش هر آن چه در دل پرورانده به سمت آسمان روانه می کند و دانه ها آرام آرام سر از خاک بیرون می آورند و به دنیا سلام می کنند. کوه ها به مدد خورشید درخشان برفوبار خود را از تن شسته و رودها سرمست به راه می افتند، پرندگان از لانه های خود بیرون آمده و خبر رسیدن بهار را در همه جا نغمه سرایی می کنند.
نوروز مناسبتی برای نو شدن همه چیز و بهار جانها در همراهی با بهار طبیعت است. فرا رسیدن سال نو همیشه نویدبخش افکار نو، کردار نو و تصمیمهای نو برای آینده است. آینده ای که همه امید داریم بهتر از گذشته باشد.

سالها بود که **توران اکوان** بهاریه مجله حسابرس را با قلم زیبا و کلماتی عرفانی می نگاشت. همه خوانندگان مجله عادت کرده بودند که آخرین شماره هر سال را با مطالب پرمحتوا و با کلماتی شورانگیز با عنوان بهاریه مطالعه کنند. او در بهاریه نوید بهار را می داد، نوید روزهای مملو از سرسبزی و روشنی و امید. اما امسال، در طلیعه سال نو، بهاریه نویس مجله خود به استقبال بهار شتافت.
به همین مناسبت، بهاریه امسال را به دست بهاریه نویس سالیان **حسابرس** می سپرم و از ایزد منان برای همگان سالی پر بار همراه با موفقیت و بهروزی، مسئلت دارم.

امید آن که احوال خوش و سرسبزتان در این اوقات روحانی با شکوفایی و دل انگیزی بهار همداستان باشد.

بلبلان وقت گل آمد که بنالند از شوق

نه کم از بلبل مستی تو، بنال ای هشیار

آفرینش، همه تنبیه خداوند دل است

دل ندارد که ندارد به خداوند اقرار

سالی دیگر پایان پذیرفت و سالی دگر پا به تقویم عمر ما خواهد گذاشت. با گذشته‌ای که می‌توان در تعطیلات نوروز برایش وقت گذاشت، و منصفانه با خودخودمان به کارنامه زندگی سال گذشته‌مان بنگریم و ببینیم که نمره زندگی‌مان چگونه است؛ شاید هنگام محاسبات با وجدان‌مان، ببینیم که گاه، لحظه‌ای از زندگی‌مان ارج و عظمت یک قرن را یافته و گاه هم تمام ۳۶۵ روز گذشته به پیشیز لحظه‌ای نیرزد! آنگاهست که باید آستین همت بالا زنیم و برای سال نوی زندگی، تدارک برنامه‌ای بزرگ ببینیم، چنان‌که در پایان سال دیگر هیچ روزی را با دریغ بدرقه نکرده باشیم.

"پروردگارا! به ما فروتنی، بردباری، دانش، قلبی فرمانبردار، گوش‌شنوا، ذهنی هوشیار و همتی ساعی عنایت فرما تا بتوانیم در راه کمال، آنچنان که تو برایمان خواسته‌ای گام برداریم."

اما در عالم هستی، داستان به خامه تمامی تبارنویسان سال جدید با زیباترین واژه‌ها آغاز می‌گردد: بهار طبیعت از راه می‌رسد و صحنه جهان، بار دیگر با شکوه و زیبایی تمام، آینه تمام‌نمای قدرت خداوندی می‌شود؛ از رنگها گرفته تا آوای موسیقی باران بهاری و کوچ فرخنده پرستوها و بلبلان و همه پرندگان زیبا و خوشنوا. سال کهنه می‌گذرد؛ با خوبیها و بدیهایی که ثمره‌شان شیرینی و تلخی بود. هر آنچه که بود، صفحه‌ای دیگر از دفتر روزگار ورق خورد و برگ دیگری از درخت زمان بر زمین افتاد.

نوروز، رسمی خوشایند برای ظهور پندارهای نیک است؛ و بهار پاسخی متین و محکم است به کسانی که می‌گویند همه روزها و لحظه‌ها برابرند. نه! اینطور نیست. به همراهی کلام نیک و کرداری نیک، برای تقدیم هدیه‌های آسمانی و زمینی به تمامی کسانی که آنها را می‌شناسیم و گرامیشان می‌داریم، می‌توانیم عزم و همت برای تلاشی چابک و گامی بلند تا نیکبختی و شادمانی را، از پندار به دیدار آوریم.

به راستی حالی خوشتر از این چیست که آدمی بتواند با برکت دادودهدش و پخش شهدوشکر، و با نوید برآورده‌شدن امیدها و آرزوها، آنهم با روی خوش و راستی، به فیض مبارک‌کردن زندگانی برای دیگر انسانهای هم‌نوعش و تمامی مخلوقات عزیز پروردگار مهربان، نائل شود.

در هیاهوی و شلوغی تکرار مکررات زندگی، همه ما به دنبال فرصت‌هایییم؛ بهار هم یک فرصت دوباره است. فرصت دوباره‌نگریستن به دیروز و امروز؛ بهار یعنی بهترزیستن و بهترنگریستن؛ یعنی بهتر از همه دیروزها، سبزی و طراوت را تلاوت‌کردن؛ و آنگاه که آفتاب نگاه بهار بر دیوار دل‌وجانمان می‌تابد، از تدبیرکننده شب‌وروز و بی‌همتای هستی‌بخش، دگرگونی، تحول و بهترین حالها را در لحظات تحویل سال با تمام وجودمان تمنا کنیم.

ناگفته آشکارست که، رسیدن سال نو همیشه نویدبخش افکار نو، کردارنو و تصمیمهای نو برای آینده است؛ آینده‌ای که همه امیدواریم و باید که بهتر از گذشته باشد.

یا مُقَلَّبَ الْقُلُوبِ وَ الْأَبْصَارِ ... یا مُخَوِّلَ الْحَوْلِ وَ الْأَحْوَالِ ...

درودها و احسانت را بر ما فزون کن و گشایش ده بر ما از روزی حلال و رواکن از ما تمام نیازهای ما را. دل‌هایمان را بر آیینت استوار و پایدار گردان، و یاریمان کن تا قلبمان را پس از آن‌که راهنمایی کردی به حق، از آن برنگردانیم؛ به راستی تویی مهربان بسیار بخشنده!

توران اکوان

اسفند ۹۷

یادنامه توران اگوان

بانوی بهار

برگی از غوغای زمانه افتاد

ساقه‌ای لرزان شد

ریشه‌ای خشکید

باغ هراسان، گلران

ای نسیم ربانی

بانوی پرشکسته

نیم رخ سرد زمستان

در سوزش کف سرد خیابان

آه، تا شاد دارد

توانا

هر آن چه ازوست جز خوبی نیست

توران اکوان مدیر اجرایی توانمند و خوش ذوق مجله حسابرس به دیار حق شتافت. خبر کوتاه بود و غم‌انگیز، برای من و همه همکاران سازمان حسابرسی. او ما را تنها گذاشت و رفت. دیگر چهره خندان و مهربانش را نخواهیم دید، دیگر صدای لغزیدن قلم پرمغزش را روی کاغذها نمی‌شنویم. دیگر او نیست که برایمان بنویسد، از یاران سفرکرده، از زندگی و از همه چیز.

انگار دیروز بود، اردیبهشت ۱۳۹۸ که نشریه شماره ۱۰۰ مجله حسابرس چاپ شد و او در تکریم بزرگان و دانایان روزگار، مطلبی با عنوان «یادباد آن روزگاران یاد باد» را نوشت و در آن یاد کرد از همکاران درگذشته سازمان و مجله حسابرس. از آنها نوشت، آنهایی که پیش کسوت حرفه بودند و نام‌آشنا و آنهایی که جوان‌تر بودند و ما فرصت شناخت آنها را نیافته بودیم. او نوشت از همکارانی که دیگر در کنارمان نبودند:

«گرامیداشت یاد آن عزیزان و تجلیل از نام آنان در هر فرصتی، تنها گرامیداشت زحمات درخور ایشان نیست، تجلیل از دانش، آزادی، مناعت‌طبع، پشتکار و امانتداری آنان در ترویج دانششان است. تلاشی برای زنده نگهداشتن رسم دیرینه وفاداری و بزرگداشت مفاخر زندگی «حسابرس»، و افروختن چراغی در راه، که آن را برای نسل جوان و آیندگانی که در راهند، روشن نگهداریم، تا آنان را به طی طریق در این مسیر برانگیزیم.»

باورمان نمی‌شود، حالا ما باید برای او بنویسیم. برای او که مدیری توانمند بود. از زحماتش برای انتشار مجله حسابرس که خانه دوم او بود، از خستگی ناپذیریش، از نکته‌سنجی و دقتش در انجام امور، از جدیت و صلابتش و از نگاه پرمهر، لبخند حک‌شده بر صورتش و ... او عاشق کارش بود و حضورش را محدود به سقفها و محدودیتهای اداری نمی‌کرد. به غیر از اداره امور اجرایی مجله، متن‌های مناسبی را با قلم شیوا و محتوایی دلپذیر به‌موقع آماده می‌کرد و برای انتشار در اختیار مدیریت سازمان قرار می‌داد.

او در نوشته‌اش گواهی داده بود به خوبیهای همکاران درگذشته، و حالا ما گواهی می‌دهیم که در وجود ما هم هر آنچه از اوست جز خوبی و منش بزرگوارانه نیست و یاد او تا ابد در دلمان زنده خواهد ماند.

رفتش نیز همراه بود با زندگی‌بخشیدن به عده‌ای دیگر و شادکردن دل خانواده‌هایی که بیماری طاقت‌فرسا نفس آنها را به‌شماره انداخته بود. برای او از درگاه ایزد منان طلب غفران داریم و برای خانواده محترمش آرزوی صبر و شکیبایی.

و من... التوفیق

موسی بزرگ‌اصل

قلب او هنوز می‌تپد

توران اکوان؛ ۲۰ سال دوران کاری‌ام را با او گذراندم، از ساختمان آرش، بی‌هقی تا شاهد. دورانی پر جنب‌وجوش با فرازونشیبهای فراوان، از مشکلات اداری و اقتصادی، گره‌های کور که نه‌اینکه با دندان باز می‌شد بلکه با تدبیر او؛ لحظه‌های شادی و غم را با او شریک شدم. او همیشه از امید حرف می‌زد، از آینده‌ای روشن، از رؤیاهای خوب. او همیشه تشویق به اندیشیدن درباره دنیای خوبیه‌ها می‌کرد. او در زندگی با مشکلات بسیاری دست‌وپنجه نرم می‌کرد ولی هیچوقت گلایه و شکایت را سرمشق قرار نمی‌داد.

با او دکتر فضل‌اله اکبری را شناختم، با او حبیب‌اله تیموری را شناختم، با او افتخار آشنایی با دکتر رضا شباهنگ را پیدا کردم، با او فهمیدم استاد مصطفی علی مدد کیست، با او با جمشید ارجمند ادیب و نویسنده و مترجم آشنا شدم، با او با دکتر غلامرضا اسلامی بیدگلی ارتباط دوستی برقرار کردم، با او با اساتید و پیشکسوتان حرفه حسابداری آشنا شدم. از او یاد گرفتیم روی گشاده و مهربان داشته باشیم و در برابر هر کسی که به دفتر مجله مراجعه می‌کند تمام قد به احترام بایستیم و با کمال ادب از او استقبال کنیم و موقع رفتن تا دم‌در بدرقه راهش باشیم.

از او یاد گرفتم با مشترکین مجله دوست باشم، که بسیاری از مشترکین مجله به واسطه ارتباط دوستی سالها مشترک مجله هستند. او صبح‌ها همیشه با اشتیاق بسیار در محل کار حاضر می‌شد؛ انگار هر روز کاری، برای او اولین روز کاری است. در طی این سالها به ندرت موفق به پیش‌دستی در سلام کردن از او شدم. به‌راستی مدیرعامل دانشمند سازمان حسابرسی تعریف جامعی از ایشان کردند که مدیر اجرایی توانمند و خوش ذوق، خستگی‌ناپذیر، نکته‌سنج، امانتدار و با تدبیر بود. هر وقت در مجله به بن‌بستی می‌رسیدم تدبیر و لبخند مهربانش گره‌گشای کار بود. او می‌گفت دعا کن که خداوند آدمهای خوب سرراحت قرار بدهد؛ و به‌راستی که همین‌طور بوده است.

وقتی روز سه‌شنبه از تصادف ایشان با خبر شدم، در دو سه روزی که با مرگ در جدال بود، من هم در بیمارستان با او مرگ را تجربه کردم. به‌راستی که بخشنده بود. او قلبش را هم به دیگران بخشید. و به‌راستی که او زنده است، چون قلب او هنوز می‌تپد.

بعد از سالها همکاری نزدیک با انسانی چنین بخشنده و بزرگوار، اکنون بی او کار کردن بسیار سخت است؛ اما از او یاد گرفتم با امید به خدا و با عشق کار کنم.

محمود مجدی

بهاریه نویسن حسابرس به استقبال بهار شتافت

نشریه حسابرس یکی از همکاران اصلی و قدیمی خود را از دست داد. او از اولین شماره حسابرس و تا این روزها همراه صمیمی حسابرس بود؛ و چه همراه خوبی بود: "حسن اولتک رفیقاً".

توران اکوان، سمت مدیریت اجرایی حسابرس را برعهده داشت، گرچه وظیفه او که گاهی قلمی هم می‌زد، تلطیف حسابرس بود. برایمان «بهاریه» می‌نوشت؛ و با آن قلم پراحساسش، قدردان و پیگیر بزرگان حرفه بود:

- یادای از پیشکسوتان حرفه حسابداری، علی اصغر آموخته (حسابرس ۹)،
- سرشت یگانه دکتر فضل‌اله اکبری-انسان بودن (حسابرس ۸۲)،
- حبیب‌الله تیموری؛ پیشینه، دستاوردها و کار اخیرش (حسابرس ۴۰)، و
-

ذهنی پویا داشت و در چارچوبهای رایج نمی‌گنجید. ارتباطات اجتماعی خوانده بود، و درسی را که به‌خوبی فراگرفته بود، در کار و زندگی به‌کار می‌بست.

اغلب درگیر موضوعهای غیر حرفه‌ای و گاهی حرفه‌ای می‌شد، و به‌خوبی از ایفای چنین مسئولیتهایی برمی‌آمد. زمانی کتابی را معرفی می‌کرد: هزینه‌یابی بر مبنای فعالیت، ترجمه آقایان دکتر عزیزی و دکتر مدرس (حسابرس ۳۷)، و همواره در تنوع‌بخشیدن به مطالب جدی و خشک حسابرس تلاش می‌کرد؛ مطالبی خواندنی چون ۲۰ نکته در رسیدگی ضمنی به سلامت (حسابرس ۳۶) یا در ستونهای «پاکرد حسابرس». در بسیاری موارد ویراستاری می‌کرد و بیشتر از جنبه تلطیف ادبی متن. او از یک طرف رابطی صمیمی و قابل اتکا بین سردبیری و شورای مدیریت حسابرس با پژوهشگران و ارائه‌دهندگان مقالات، در دوده بود و نیز رابط بین سردبیری و شورای مدیریت حسابرس و مدیریت سازمان حسابرسی؛ به‌راستی سپر بلا بود و با برخورداری از مهارتهای ارتباطی این وظایف را به‌خوبی مدیریت می‌کرد. عاشق زندگی بود و زیباییهای آن را پاس می‌داشت.

محیط حسابرس به دلیل وجود او سرشار از زیبایی و نظمی دلنشین بود و پر از جلوه‌های حیات. هر چند در سالهای اخیر بازنشسته شده بود، اما پرکار بود و مورد وثوق و قابل اعتماد. بهاریه سال ۱۳۹۸ را او نوشت، و به یاد او همان متن به‌عنوان بهاریه سال ۱۳۹۹ منتشر می‌شود.

هم‌سخن و هم‌دل می‌شویم با شاعر مورد علاقه او هوشنگ ابتهاج (سایه)، که در غزل بهار سوگوار این گونه سرود:

نه لب گشایدم از گل، نه دل کشد به نبید

چه بی‌نشاط بهاری که بی‌رخ تو رسید

محمدجواد صفار

بهبود خواه بود

کار اصلی توران اکوان "زندگی کردن" بود. برای این که زندگی کند یاد گرفته بود چگونه از آن چیزها که جریان زندگی را کند می سازد یا معطل و مختل می گرداند دوری کند؛ و اگر از عهده برمی آمد، پیشگیری. می دانست باید با دیگران زندگی کرد؛ پس با دیگران همراهی می کرد. باور داشت فقط در همان شرایطی که "شرایط موجود" می خوانیمش، می شود زندگی کرد، مگر بقدر وسع در بهبود چیزی از شرایط موجود هم که شده بکوشیم؛ ایده‌یی که طبعی بهبودخواه به او تفویض کرده بود. پس اگر پیش می آمد کسی فکر بهبود چیزی در حوزه‌ی فعالیت او را در سر داشت و با او در میان می گذاشت، نه که نمی شنید، هیچ، همراه می شد و همراهی می کرد تا کار به نتیجه برسد.

قرار شده بود من نویسنده‌ی این یادداشت، گزارشی از نتیجه‌ی تحلیل محتوای صدشماره‌ی "حسابرس" برای شماره‌ی صد این نشریه فراهم آورم. به این منظور به حداقل اطلاعات و مدارکی که نیاز داشتم مرور نودونه شماره‌ی پیشین "حسابرس" بود و اطلاعات و منابعی دیگر. توران اکوان که از نیازهای انجام این بررسی آگاه شد، فقط پرسید از دو سه طریقی که می شود این کار را انجام دهد کدام مناسبتر است؟ بعد از آن دیگر، هر ساعت هر روز که در خواستی را از آتاوا (کانادا) با او در تهران در میان گذاشتم، واکنش مثبت و موثرش در حداقل زمان بود که کار را پیش می برد. او خود از اعضای موثر موسس "حسابرس" بود و تا آن زمان که گزارش تحلیل محتوای پیشگفته را آغاز کردیم و تا همین شماره که اینک در دست شماست و خود او دیگر در میان ما نیست، مدیریت اجرایی "حسابرس" را عهده دار بود و مناسب می دانست گزارشی از محتوای صدشماره‌ی آن به مخاطبان "حسابرس" و گردانندگانش عرضه شود؛ و این یک نمونه از همکاریهای مشفقانه‌ی او با من بود طی سی و پنج سال همکاری با او.

بخت همکاری با توران اکوان را زمانی یافتم که کار نوشتن در نشریه‌ها را دیرزمانی نبود که آغاز کرده بودم. از این قرار با او بود که ادامه دادم و اگر او و همکاریها و همراهیهایش نبود بعید بود همه‌ی آنچه پدید آوردیم، پدید می آمد، یا اگر می آمد، از همان کیفیتی، حالا هر چه هست، برخوردار می شد. با او بود که شد صفحاتی از تاریخ تحولات حسابداری ایران را مستند گردانیم؛ با او بود که شد پیشگامان تا این زمان توسعه‌ی حسابداری را به خاطره‌ی تاریخی حرفه‌ی حسابداری ایران بسپاریم؛ و با او بود که مباحث نظری و تجربی حرفه‌ها و حرفه‌گری و متنهای دیگری را بر صفحات منابع حسابداری حرفه‌ای ایران افزودیم.

توران اکوان بجز وظائف ذاتی مدیریت اجرایی "حسابرس" از هیچ کوششی در ارتقاء مجله "حسابرس" و تقویت ارتباطات همکاران آن دریغ نکرد. پاس حرمت پیشکسوتان نگه می داشت و رعایت حال آنان می کرد؛ در تامین وسایل کارشان می کوشید تا با آرامش کارشان را پیش برند. اگر تا دیر وقت در مرکز آموزش می ماندند نمی گذاشت با وسیله‌ی نقلیه‌ی عمومی به خانه برگردند؛ می رساندشان. هرگاه یکی از آن پیشکسوتان بیمار و بستری می شد بارها بر بالین آنها حاضر می شد. چنان بود که آنها اغلب او را "دخترم" خطاب می کردند. در مناسبتهایی همه را به صرف میوه و شام و شیرینی دور هم جمع می کرد تا فارغ از فشارهای کار با هم اختلاط کنند و اوقات خوشی را با هم بگذرانند.

می شود بیش از اینها در باره‌ی توران اکوان نوشت؛ از شرافتش، از حسن نیت‌اش، از صمیمیت و صداقت و شفافیت خدشه ناپذیرش؛ از وجدان پاکش، از رازداری‌اش، از معرفتش، و ادب ذاتی و نزاکتی که داشت و از شوق وصف ناشدنی‌اش برای آموختن ...

محمد شلیله

فراتر از اخبار

جهان

و

ایران

انتشار بیانیه نهایی، اصلاحات استانداردهای بین‌المللی حسابداری بخش عمومی

هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری بخش عمومی (IPSASB) به‌تازگی بیانیه نهایی اصلاحات استانداردهای بین‌المللی حسابداری بخش عمومی سال ۲۰۱۹ (IPSAS, 2019) را منتشر کرده است.

این بیانیه در دسامبر ۲۰۱۹ به‌وسیله هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری بخش عمومی تصویب شد. اصلاحات استانداردهای بین‌المللی حسابداری بخش عمومی سال ۲۰۱۹، شامل اصلاحات جزئی در استانداردهای بین‌المللی حسابداری بخش عمومی در پاسخ به موضوعهای مطرح‌شده از سوی ذینفعان به‌شرح زیر است:

- استاندارد بین‌المللی حسابداری بخش عمومی ۵ (IPSAS 5)، با عنوان «هزینه‌های استقراض»،
- استاندارد بین‌المللی حسابداری بخش عمومی ۳۰ (IPSAS 30)، با عنوان «ابزار مالی: افشا»،
- استاندارد بین‌المللی حسابداری بخش عمومی ۳۳ (IPSAS 33)، با عنوان «به‌کارگیری نخستین استانداردهای بین‌المللی حسابداری بخش عمومی بر مبنای تعهدی»،
- استاندارد بین‌المللی حسابداری بخش عمومی ۱۳ (IPSAS 13)، با عنوان «اجاره»،

رویدادهای

ایران و جهان

روزانه در مرکز اطلاع‌رسانی

اینترنتی حسابرس

منتشر می‌شود.

با مراجعه به مرکز اطلاع‌رسانی

اینترنتی حسابرس به آدرس
HESABRAS

www.hesabras.org

از مشروح خبرهای حرفه در این

بخش آگاه شوید.

- استاندارد بین‌المللی حسابداری بخش عمومی ۱۷ (IPSAS 17)، با عنوان «اموال، ماشین‌آلات، و تجهیزات»،
- استاندارد بین‌المللی حسابداری بخش عمومی ۲۱ (IPSAS 21)، با عنوان «کاهش ارزش دارائیهایی غیرمولد نقدینگی»، و
- استاندارد بین‌المللی حسابداری بخش عمومی ۴۰ (IPSAS 40)، با عنوان «ترکیب».

● ارائه پیش‌نویس پیشنهادی رهنمود در زمینه واقع‌بینی بازبینی‌کنندگان کیفیت کار حسابرسی

هیئت استانداردهای بین‌المللی اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران (IESBA) به‌تازگی پیش‌نویس پیشنهادی (ED) با عنوان «اصلاحات پیشنهادی در آیین اخلاقی در زمینه واقع‌بینی بازبینی‌کنندگان کیفیت کار حسابرسی» را منتشر کرد. اصلاحات کم‌دامنه پیشنهادی در آیین بین‌المللی اصول اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران (شامل استانداردهای بین‌المللی استقلال) هماهنگ با تهیه استاندارد بین‌المللی پیشنهادی مدیریت کیفیت ۲ (ISQM 2) با عنوان «بازبینی کیفیت کار حسابرسی» تهیه شده است. پیش‌نویس پیشنهادی شامل رهنمود پیشنهادی در مورد استفاده از چارچوب مفهومی در این آیین برای پرداختن به موضوع واقع‌بینی بازبینی‌کنندگان کیفیت کار حسابرسی (EQR) است، و در نتیجه از استاندارد بین‌المللی پیشنهادی مدیریت کیفیت ۲ در پرداختن به موضوع صلاحیت فرد برای خدمت در نقش بازبینی‌کننده کیفیت کار حسابرسی پشتیبانی می‌کند. به‌ویژه، رهنمود پیشنهادی:

- انواع مختلف خطر در رعایت اصل بنیادی واقع‌بینی را توضیح می‌دهد که ممکن است در شرایطی ایجاد شود که فرد برای انتصاب به عنوان بازبینی‌کننده کیفیت کار حسابرسی برای یک کار مشخص در نظر گرفته شده باشد؛
- عواملی را که باید برای ارزیابی سطح خطرهای شناسایی شده در نظر گرفته شود، تعیین می‌کند؛ و
- اقدامی را پیشنهاد می‌کند که ممکن است تدابیر ایمن‌ساز برای مقابله با خطرها باشند.

تهیه این پیشنهاد با استفاده از همکاری هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابرسی و اطمینان‌بخشی در چارچوب هماهنگی مستمر بین دو هیئت انجام شده است. هیئت استانداردهای بین‌المللی اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران در حال اقدام در یک چارچوب زمانی پرشتاب است تا این پیشنهاد را هماهنگ با پیش‌بینی نهایی‌سازی استاندارد بین‌المللی مدیریت کیفیت ۲ در سال ۲۰۲۰، نهایی کند. مهلت ارسال نظرات از طرف همه ذینفعان تا ۱۶ مارس ۲۰۲۰ تعیین شده است.

● انتشار دومین بخش از مجموعه جستجو در آیین اصول اخلاق حرفه‌ای

فدراسیون بین‌المللی حسابداران (IFAC) دومین بخش از مجموعه آموزشی «جستجو در آیین اصول اخلاق حرفه‌ای» با عنوان «چارچوب مفهومی - گام اول، شناسایی مخاطره‌ها» را منتشر کرد.

این مجموعه از طریق دوازده بخش ماهانه، نگاهی موشکافانه به آیین اصول اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران می‌اندازد. هر بخش از این مجموعه، به‌شیوه‌ای ارتباط‌پذیر و کاربردی به جنبه‌های مختلف آیین در موقعیتهای دنیای واقعی می‌پردازد. به اصلاحات جدید در آیین توجه ویژه‌ای خواهد شد. خوانندگان به‌وسیله شرح و تحلیل تخصصی متخصصان شاغل در توسعه استانداردها، درک بهتری از فرایند تفکر در پس حوزه‌های پیچیده‌تر آیین اصول اخلاق حرفه‌ای به‌دست خواهند آورد.

اولین بخش از این مجموعه به پنج اصل بنیادی اخلاق پرداخت که استاندارد رفتار مورد انتظار از همه حسابداران حرفه‌ای را تدوین می‌کند؛ استانداردی که حسابداران را نسبت به انجام مسئولیت خود برای اقدام در جهت منافع همگانی توانمند می‌سازد.

بخش دوم جنبه‌های مهمی از چارچوب مفهومی آیین اصول اخلاق حرفه‌ای را نمایان می‌سازد که رویکردی برای همه حسابداران حرفه‌ای است که ملزم هستند در رعایت پنج اصل مهم، آن را به‌کار گیرند. این بخش بر شناسایی مخاطره‌ها تمرکز دارد و به‌وسیله دو

بخش بعدی یعنی ارزیابی و مقابله با مخاطره‌ها کامل خواهد شد.

مجموعه «جستجو در آیین اصول اخلاقی هیئت استانداردهای بین‌المللی اخلاقی برای حسابداران» که به وسیله فدراسیون بین‌المللی حسابداران منتشر شده است، بخشی از آیین اصول اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران نیست. این سند غیر الزام‌آور است و جایگزین مطالعه آیین اصول اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران نخواهد بود.

● تجدیدنظری‌های پیشنهادی در خور توجه در استانداردهای بین‌المللی استقلال

هیئت استانداردهای بین‌المللی اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران (IESBA) دو پیش‌نویس پیشنهادی (ED) شامل موارد زیر را منتشر کرد:

- تجدیدنظری‌های پیشنهادی در مقررات مربوط به خدمات غیراطمینان بخشی در آیین اصول اخلاق حرفه‌ای،
 - تجدیدنظری‌های پیشنهادی در مقررات مربوط به حق الزحمه در آیین اصول اخلاق حرفه‌ای.
- هدف از این دو پیش‌نویس پیشنهادی تقویت خدمات غیراطمینان بخشی (NAS) و مقررات استقلال در مورد حق الزحمه در آیین بین‌المللی اصول اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران (the Code) (شامل استانداردهای بین‌المللی استقلال) است. این دو پیش‌نویس پیشنهادی گامی مهم در دو تعهد مهم راهبردی هیئت استانداردهای بین‌المللی اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران در راهبرد و برنامه کار کنونی‌اش را نشان می‌دهد.
- تغییرات زیر از جمله تغییرات پیشنهادی مهم در مقررات خدمات غیراطمینان بخشی است:
- ممنوعیت در ارائه خدمات غیراطمینان بخشی به صاحبکار حسابرسی که یک بنگاه با منافع عام است (PIE)، اگر خطر خودبینی در ارائه‌نظر برای استقلال ایجاد شود؛
 - سخت‌تر شدن شرایط در آینده، که در آن ممکن است اهمیت در تعیین مجاز بودن خدمت غیراطمینان بخشی، در نظر گرفته شود؛
 - مقررات تقویت‌شده در مورد ارتباط حسابرس با ارکان راهبری، شامل الزام به تصویب مقدماتی خدمت غیراطمینان بخشی از سوی ارکان راهبری؛ و
 - الزامات سختگیرانه‌تر در مورد مقررات برخی از خدمات غیراطمینان بخشی، شامل بعضی از خدمات مشورتی مالیاتی و امور مالی شرکتها.
- پیش‌نویس پیشنهادی خدمات غیراطمینان بخشی همچنین شامل رهنمود اضافی برای کمک به موسسه‌ها در ارزیابی سطح خطرات استقلال، هنگام ارائه خدمات غیراطمینان بخشی به صاحبکار حسابرسی است. از جمله، تغییرات پیشنهادی مهم در مقررات مرتبط با حق الزحمه به شرح زیر است:
- ممنوعیت موسسه از مجاز ساختن اثرپذیری حق الزحمه حسابرسی از ارائه خدمات غیرحسابرسی به صاحبکار حسابرسی.
 - در مورد بنگاه‌های با منافع عام، الزام به انصراف از فعالیت به‌عنوان حسابرس، اگر وابستگی به حق الزحمه صاحبکار حسابرسی، بیش از یک دوره مشخص ادامه پیدا کند.
 - اطلاع‌رسانی اطلاعات مربوط به حق الزحمه، به ارکان راهبری و عموم مردم، برای کمک به قضاوت‌های آنها درباره استقلال حسابرس.
- پیش‌نویس پیشنهادی درباره حق الزحمه همچنین شامل رهنمود اضافی در مورد شناسایی، ارزیابی و مقابله با خطرات استقلال در رابطه با سایر موارد مرتبط با حق الزحمه، شامل نسبت حق الزحمه برای خدمات غیرحسابرسی به حق الزحمه حسابرسی است.
- مهلت ارسال نظرات تا ۴ مه ۲۰۲۰ تعیین شده است.

شرایط پذیرش اظهارنامه مالیاتی بابت عملکرد سال ۱۳۹۸

محمد مسیحی معاون درآمدهای مالیاتی سازمان امور مالیاتی کشور با اشاره به حذف شیوه تشخیص علی‌الراس از سال آینده، تاکید کرد: "مبنای تشخیص مالیات برای عملکرد ۱۳۹۸ مودیان مالیاتی، اظهارنامه ارائه‌شده با رعایت مقررات از سوی مودی خواهد بود. همچنین از عملکرد سال ۱۳۹۸ به بعد، در صورتی که مودیان اظهارنامه مالیاتی خود را با رعایت قوانین و مقررات تنظیم و در مهلت قانونی ارائه کنند، اظهارنامه آنان بدون رسیدگی مورد پذیرش قرار می‌گیرد."

معاون درآمدهای مالیاتی سازمان امور مالیاتی کشور با تاکید بر اجرای مفاد ماده ۹۷ قانون مالیاتهای مستقیم اصلاحی ۳۱ تیرماه ۱۳۹۴ اضافه کرد: "پذیرش اظهارنامه مودیان مشروط بر تنظیم اظهارنامه‌های مالیاتی بوده و اظهارنامه ارائه‌شده توسط مودیان با بانکهای اطلاعاتی مالیاتی که در اجرای مقررات مواد ۱۶۹ و ۱۶۹ مکرر قانون مالیاتهای مستقیم ایجاد شده، مطابقت داده خواهد شد و صرفاً تعدادی از اظهارنامه‌های مالیاتی مودیان بر مبنای شاخصها و معیارهای ریسک مورد رسیدگی قرار می‌گیرد."

مودیان برای کسب اطلاعات بیشتر به مرکز اطلاع‌رسانی سازمان امور مالیاتی کشور مراجعه کنند:

www.intamedia.ir

روشن کردن الزامات طبقه‌بندی بدهیها به جاری و غیرجاری

هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری (IASB) اصلاحاتی با دامنه محدود برای استاندارد بین‌المللی حسابداری شماره ۱ (IAS 1) با عنوان «ارائه صورتهای مالی» منتشر کرد تا چگونگی طبقه‌بندی بدهیها یا دیگر بدهیها را به‌عنوان جاری یا غیرجاری شرح دهد. این اصلاحات با کمک به شرکتهای، در تعیین این‌که در صورت وضعیت مالی، کدام‌یک از بدهیها و دیگر بدهیها با تاریخ تسویه نامشخص باید به‌عنوان جاری (بدهی که قرار است یا به‌احتمال قرار است در مدت یکسال تسویه شود) یا غیرجاری طبقه‌بندی شوند، در نظر دارد یکنواختی در به‌کارگیری الزامات را افزایش دهد. این اصلاحات از جمله، الزامات طبقه‌بندی بدهی بنگاه را شرح می‌دهد که ممکن است از طریق تبدیل به حقوق مالکانه تسویه شود.

این اصلاحات، الزامات موجود را روشن کرده، ولی تغییر نمی‌دهد و بنابراین انتظار نمی‌رود که به‌طور بااهمیتی بر صورتهای مالی بنگاهها اثر بگذارد. به‌هرحال، این اصلاحات ممکن است منجر به تجدید طبقه‌بندی برخی از بدهیها از جاری به غیرجاری و بالعکس شود که همین ممکن است بر قراردادهای تسهیلات اثرگذار باشد. بنابراین هیئت با فرصت‌دادن به بنگاهها برای آماده‌شدن برای انجام این اصلاحات، تاریخ به‌کارگیری آنها را از ابتدای ماه ژانویه ۲۰۲۲ تعیین کرده است. به‌کارگیری اصلاحات قبل از تاریخ تعیین‌شده، اختیاری است.

انتشار آیین اصول اخلاقی جدید انجمن حسابرسان داخلی خبره

انجمن حسابرسان داخلی خبره (Chartered IIA) آیین اصول اخلاقی جدیدی با هدف افزایش اثربخشی کارکرد حسابرسان داخلی منتشر کرد.

آیین اصول اخلاقی حرفه حسابرسی داخلی، به‌دنبال سقوط برخی از شرکتهای مهم که با نقاط ضعف راهبری آنها ارتباط داشت، همانند سقوط شرکت ساختمانی کریلیون (Carillion) در بریتانیا، به تقویت راهبری شرکتی کمک می‌کند.

این آیین به ارتقای جایگاه، دامنه و مهارتهای حسابرسی کمک و ۳۸ پیشنهاد را برای کسب‌وکار مطرح می‌کند، از جمله:

• دسترس نامحدود برای حسابرسان داخلی، به‌طوری‌که از کنکاش در هر بخش سازمان محل خدمت خود و اطلاعات مهم مدیریت محروم نباشند.

- حق حضور و نظارت بر نشستهای کمیته .
- خط ارتباطی مستقیم با مدیر مالی ارشد (CEO) و گزارش مستقیم به رئیس کمیته حسابرسی به منظور افزایش اختیار و موقعیت حسابرسی داخلی .
- به‌کارگیری مستقیم حسابرسان داخلی ارشد در هرگونه کسب‌وکار ، حتی در زمانی که گروه حسابرسی داخلی خارج از سازمان است . این امر باعث می‌شود که حسابرسان داخلی ارشد دسترسی کافی و به‌موقع به اطلاعات و تصمیمهای مهم مدیریت داشته باشند .
- اطلاع‌رسانی منظم و درمیان‌گذاشتن اطلاعات از سوی حسابرس داخلی ارشد و شریک مسئول حسابرسی مستقل تا این اطمینان پیدا شود که هر دو گروه اطمینان‌بخشی وظایف خود را به‌طور موثر انجام می‌دهند .
- آیین اصول اخلاقی حرفه حسابرسی داخلی توسط یک کمیته رهبری مستقل تهیه شد که از سوی انجمن حسابرسان داخلی خبره تاسیس شده بود و برندان نلسون (Brendan Nelson) رئیس کمیته حسابرسی شرکت بریتیش پترولیوم (BP) ریاست این کمیته را بر عهده داشت .
- نسخه نهایی آیین اصول اخلاقی پس از آن که ۱۲ هفته در معرض مشورت‌خواهی همگانی قرار داشت و در آن بیش از صد سودبر مشارکت داشتند ، منتشر شد .
- آیین اصول اخلاقی حرفه حسابرسی داخلی ، به‌دنبال بازنگری گزارشگری بنگاهها در قبال آیین راهبری بنگاه ، که توسط شورای گزارشگری مالی بریتانیا (FRC) به تازگی منتشر شد ، ارائه شده است .

🔴 فراخوان برای کمک به شکل‌گیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی

هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری (IASB) برای تهیه استانداردهای حسابداری باکیفیت ، به‌دنبال نظرات افراد علاقه‌مند و ذینفعان گزارشگری مالی است . این مشارکت به هیئت کمک می‌کند تا ایده خلق کند و راه‌حلهای پیشنهادی برای مشکلات حسابداری را ارزیابی کند ، تا این که استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS) نیازهای شرکتها را که در هنگام تهیه صورتهای مالی از استانداردها استفاده می‌کنند ، و نیازهای سرمایه‌گذاران را که در هنگام گرفتن تصمیمهای سرمایه‌گذاری از صورتهای مالی استفاده می‌کنند ، منعکس کند .

به‌همین دلیل ، هیئت به ذینفعان فرصت می‌دهد که به‌دفعات نظرات خود را در طول مدت پروژه استانداردگذاری ارائه کنند .

سال ۲۰۲۰ می‌رود که سال شلوغی برای مشورت‌خواهی و درخواست دیدگاه‌های ذینفعان باشد .

اولین سند مهم مشورت‌خواهی ، که در حال حاضر برای اظهارنظر ارائه شده است ، با تمرکز بر عملکرد مالی ، بهبود نحوه اطلاع‌رسانی در صورتهای مالی را پیشنهاد می‌دهد . پیش‌نویس پیشنهادی (ED) با عنوان «ارائه عمومی و موارد افشا» ، که هیئت در دسامبر ۲۰۱۹ به‌عنوان بخشی از پروژه صورتهای مالی اساسی خود منتشر کرده است ، تا ۳۰ ژوئن ۲۰۲۰ برای اظهارنظر باز است .

هیئت در نظر دارد امسال تعدادی از اسناد مشورت‌خواهی مهم را منتشر کند ، شامل سند گفتگو درباره پروژه سرقفلی و کاهش ارزش و یک پیش‌نویس پیشنهادی در پروژه گزارش تفسیری مدیریت (MC) . در اواخر سال جاری ، ذینفعان فرصتی خواهند داشت تا با مشارکت در مشورت‌خواهی برنامه کار ۲۰۲۰ (AC 2020) ، در تصمیم‌گیری درباره اولویتهای جهانی استاندارددگذاری به هیئت کمک کنند .

همچنین از ذینفعان دعوت می‌شود تا در مورد اصلاحات پیشنهادی کم‌دامنه ، به‌روزرسانی پیشنهادی در مورد دانشنامه استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS Taxonomy) و تصمیمهای موقت در دستورکار کمیته بین‌المللی تفسیر گزارشگری مالی (IFRIC) ، نظرات خود را ارائه دهند .

❶ افزایش سرمایه از محل تجدید ارزیابی داراییها

علی بیگزاده مدیر بازار اولیه سازمان بورس و اوراق بهادار افزایش سرمایه از محل مازاد تجدید ارزیابی داراییها را موضوع مهمی در بحث اصلاح ساختار مالی شرکتها خواند و درباره شرکتهای مشمول این نوع افزایش سرمایه گفت: "در قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی برای همه شرکتها این پتانسیل فراهم شده است که افزایش سرمایه از محل افزایش بهای ناشی از تجدید ارزیابی داراییهای پذیراست. اشخاص حقوقی موضوع حکم مقرر در تبصره ماده ۱۴۹ قانون مالیاتهای مستقیم عملی نمایند مشروط بر اینکه که ظرف مدت یک سال پس از تجدید ارزیابی به حساب سرمایه افزوده شده و این امر فقط یک بار در هر پنج سال امکان وی توضیح داد که در اصلاحیه آئین نامه، چارچوب کار برای این ماده قانونی مشخص شده و محدوده پنج سال از زمان ابلاغ قانون لحاظ شده است. بر همین اساس شرکتهای زیادی امکان استفاده از این ظرفیت قانونی را خواهند داشت.

❷ انتشار اصلاحات بخش ۴بی آیین اصول اخلاقی

هیئت استانداردهای بین المللی اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران (IESBA) تجدیدنظرهای پیشنهادی در بخش ۴بی (4B) آیین اصول اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران حرفه‌ای (the code) برای بازتاب واژگان و مفاهیم به‌کاررفته در استاندارد بین المللی خدمات اطمینان بخشی شماره ۳۰۰۰ (ISAE 3000) (تجدیدنظر شده) را منتشر کرد. بخش ۴بی آیین اصول اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران حرفه‌ای (شامل استانداردهای بین المللی استقلال)، استانداردهای استقلال برای کار خدمات اطمینان بخشی، به غیر از خدمات حسابرسی و بررسی اجمالی را شامل می‌شود.

این تجدیدنظر برای ادای تعهدی بود که هیئت در راهبرد و برنامه کار سال ۲۰۲۳-۲۰۱۹ به منظور بازبینی و تغییر بخش ۴بی آیین اصول اخلاقی اعلام کرده بود، تا مفاد این بخش را با واژگان و مفاهیم تجدیدنظر شده اطمینان بخشی در استاندارد بین المللی خدمات اطمینان بخشی هیئت استانداردهای بین المللی خدمات حسابرسی و اطمینان بخشی (IAASB) با عنوان «خدمات اطمینان بخشی به غیر از حسابرسی یا بررسی اجمالی اطلاعات مالی تاریخی» هماهنگ کند.

اصلاحات مهمی که در هماهنگی با هیئت استانداردهای بین المللی حسابرسی و اطمینان بخشی توسعه داده شده، شامل موارد زیر است:

- تغییر در واژگان مهم، از جمله تجدیدنظر در تعریف واژه «صاحبکار خدمات اطمینان بخشی»،
- اصلاحاتی در الزامات مشخص شده استقلال با توجه به تجدیدنظر در تعریف صاحبکار خدمات اطمینان بخشی،
- شفافیت بیشتر در بخشهای خدمات اطمینان بخشی و نقشها و مسئولیتهای آنها و الزامات استقلال مربوط که به‌کارگرفته می‌شوند، و
- تفکیک بیشتر میان انواع خدمات اطمینان بخشی که در بخش ۴ پوشش داده شده است (مربوط به استقلال در خدمات حسابرسی و بررسی اجمالی) و بخش ۴بی آیین اصول اخلاقی.

❸ انتشار استاندارد بین المللی حسابرسی تجدیدنظر شده ۳۱۵

هیئت استانداردهای بین المللی حسابرسی و اطمینان بخشی (IAASB) استاندارد بین المللی حسابرسی ۳۱۵ (ISA 315) (تجدیدنظر شده ۲۰۱۹) در زمینه تشخیص و ارزیابی ریسکهای تحریف با اهمیت را منتشر کرد.

استاندارد بین المللی حسابرسی ۳۱۵ (تجدیدنظر شده ۲۰۱۹) بخش مهمی از تلاشهای هیئت استانداردهای بین المللی حسابرسی و اطمینان بخشی برای بهبود کیفیت حسابرسی در سطح جهان است.

در پاکرد حساب خدمات ممنوع

ممنوعیتهای کاربرپذیر برای حسابرسی واحدهای با منافع عام

آیین بین‌المللی اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران حرفه‌ای (شامل استانداردهای بین‌المللی استقلال) شامل ممنوعیتهایی است که در هنگام حسابرسی واحد تجاری با منافع عام کاربرد دارد.^۱ اگر خدمت، منفعت یا رابطه‌ای زیر پوشش یکی از ممنوعیتهای زیر نباشد، موسسه موظف است چارچوب مفهومی را برای رعایت استانداردهای بین‌المللی استقلال به‌کار بگیرد. کاربرد چارچوب مفهومی دربرگیرنده تحلیل دقیق خدمات، منافع، یا روابط برای شناسایی، ارزیابی و پرداختن به تهدیدهای استقلال، و شامل یک آزمون مناسب و آگاهانه شخص ثالث است. اگر خدمات، روابط یا منافع تهدیدی ایجاد کند که از بین نرود و اگر ایمن‌ساز برای کاهش تهدید به سطح پذیرفتنی در دسترس نباشد، موسسه موظف است کار خدمات یا حسابرسی را کاهش یا پایان دهد.

خدمات ممنوع غیراطمینان‌بخشی

موارد زیر بدون توجه به اهمیت، ممنوع است:

- پذیرفتن مسئولیت مدیریت؛
- خدمت‌رسانی به‌عنوان نماینده عمومی؛
- خدمات حسابداری و دفترداری، شامل تهیه سوابق حسابداری و صورتهای مالی^۲؛
- تبلیغ، معامله، یا عرضه و پشت‌نویسی سهام صاحبکار؛
- مذاکره به‌جای صاحبکار به‌عنوان جزیی از خدمات استخدای؛
- استخدام مدیران یا روسا یا مدیریت ارشد که اثر درخور توجهی بر مدارک حسابداری یا صورتهای مالی دارند؛
- ارزیابی یا دادن پاداش به شریک اصلی حسابرسی بر اساس موفقیت آن شریک در فروش خدمات غیراطمینان‌بخشی به صاحبکار حسابرسی آن شریک.

موارد زیر اگر برای صورتهای مالی با اهمیت باشد ممنوع است:

- خدمات ارزشیابی؛
- محاسبات مالیاتهای جاری یا انتقالی؛
- مشاوره مالیاتی یا تامین مالی شرکتی، که بستگی به نحوه عمل حسابداری خاص/نحوه ارائه صورتهای مالی دارد که در ارتباط با درستی آن شک و تردید منطقی وجود دارد؛
- فعالیت به‌عنوان طرفدار در دادگاه یا جلسه رسیدگی عمومی برای حل‌وفصل موضوع مالیاتی؛
- خدمات حسابرسی داخلی مرتبط با کنترل‌های داخلی ناظر بر گزارشگری مالی، سامانه‌های حسابداری مالی، یا مبلغ یا موارد افشای صورتهای مالی؛
- طراحی یا پیاده‌سازی سامانه‌های فناوری اطلاعات (IT) گزارشگری مالی؛
- برآورد خسارت یا مبالغ دیگر به‌عنوان بخشی از خدمات پشتیبانی دعوی حقوقی؛
- فعالیت به‌عنوان طرفدار برای حل‌وفصل اختلاف یا دعوی حقوقی.

منافع، روابط و فعالیتهای ممنوع

- حق‌الزحمه‌های مشروط برای کار حسابرسی، یا برای خدمات غیراطمینان‌بخشی به صاحبکار حسابرسی، در صورت بااهمیت‌بودن برای موسسه؛
- داشتن منافع مالی به‌پشتوانه صاحبکار؛

در پاکرد ساز خدمات ممنوع

- داشتن منافع مالی در هر واحد تجاری که صاحبکار در آن دارای منافع بااهمیت بوده، و می‌تواند به‌میزان درخور توجهی اثر بگذارد؛
- داشتن منافع مالی در واحد تجاری مادر، اگر صاحبکار برای واحد تجاری بااهمیت باشد؛
- گرفتن وام از موسسه وام‌دهنده صاحبکار که در قالب روال، ضوابط و شرایط عادی اعطای وام، گرفته نشده باشد، یا گرفتن وام از صاحبکاری که موسسه وام‌دهنده نیست و همه این موارد بااهمیت هستند؛
- دادن وام‌های بااهمیت به صاحبکار؛
- سپرده‌های نزد صاحبکار که با شرایط عادی نگهداری نشده‌اند؛
- روابط نزدیک تجاری با صاحبکار که درخور توجه باشد یا دربردارنده منافع مالی بااهمیت باشد؛
- فردی که عضو گروه حسابرسی باشد، اگر در دوره زیر پوشش حسابرسی، آن شخص مدیر یا رئیس، یا کارمند صاحبکار باشد که بتواند به‌طور درخور توجهی بر مدارک حسابداری یا صورتهای مالی اثر بگذارد؛
- اعضای گروه حسابرسی که یکی از اعضای درجه یک خانواده آنها مدیر یا رئیس صاحبکار، یا کارمندی باشد که بتواند به‌طور درخور توجهی بر مدارک حسابداری یا صورتهای مالی تاثیر بگذارد؛
- پیوستن اعضای سابق گروه حسابرسی یا شریک به صاحبکار، در صورتی که هنوز ارتباط درخور توجهی با موسسه داشته باشند؛
- پیوستن شریک اصلی حسابرسی یا شریک ارشد یا مدیر به صاحبکار، قبل از یک دوره زمانی معین شده؛
- شرکا یا کارکنانی که به‌عنوان مدیر یا رئیس صاحبکار خدمت می‌کنند؛
- دادن وام‌های مخصوص کارکنان به صاحبکار، به‌جز در شرایط ازپیش تعریف شده؛
- خدمت‌رسانی شریک اصلی حسابرسی برای مدت زمان بیش از ۷ سال؛
- برای شریک اصلی حسابرسی که دوره استراحت را می‌گذراند، شرکت در کنترل کیفیت یا تامین آن برای کار حسابرسی؛ مشورت‌دهی به گروه حسابرسی مسئول کار یا صاحبکار در مورد موضوعهای فنی یا خاص صنعت که بر کار حسابرسی اثر می‌گذارد؛ رهبری یا هماهنگی خدمات حرفه‌ای ارائه‌شده به صاحبکار حسابرسی، یا نظارت بر روابط موسسه یا موسسه شبکه‌ای با صاحبکار حسابرسی؛ یا ایفای هرگونه نقش و یا فعالیت دیگر که شامل تعامل مهم یا مکرر با مدیریت ارشد یا ارکان راهبری صاحبکار باشد، یا اثر مستقیم بر نتیجه کار حسابرسی؛
- اجازه دادن به تضاد منافع برای به‌مصلحه‌کشاندن قضاوت حرفه‌ای یا تجاری؛
- پیشنهاد، یا هرگونه تشویق دیگران به ارائه اسباب اغوابرانگیز با هدف تاثیر نادرست بر رفتار گیرنده یا شخص دیگر؛
- پذیرفتن یا تشویق دیگران به پذیرش، هرگونه اسباب اغوابرانگیز که حسابرس نتیجه بگیرد با هدف تاثیر نادرست بر رفتار گیرنده یا شخص دیگر انجام شده است؛
- پذیرفتن هدایا و مهمان‌نوازی از طرف صاحبکار که بی‌اهمیت و ناچیز نباشد.

پانوشتها:

- ۱- این خلاصه سطح بالا، جایگزین مطالعه آیین نیست، که جزئیاتی در مورد کاربرد این ممنوعیتها ارائه می‌دهد. نسخه الکترونیکی آیین اخلاق حرفه‌ای هیئت استانداردهای بین‌المللی اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران (IESBA eCode) فهرست کاملی از ممنوعیت‌های صریح در آیین ارائه می‌دهد.
- ۲- این نوع خدمات تنها ممکن است به بخشها/واحدهای تجاری مربوط ارائه شود، اگر تکراری و معمولی/ماشینی باشد، و اگر شرایط معین شده رعایت شده باشد.

منبع:

گفتگو با دکتر موسی بزرگ اصل مدیر عامل سازمان حسابرسی

حسابرسی در بُعد استقلال، آسیب پذیر است

این شماره مجله حسابرس به موضوع اخلاق و رفتار حرفه‌ای اختصاص دارد. سازمان حسابرسی از دو بُعد با موضوع اخلاق و رفتار حرفه‌ای سروکار دارد؛ یکی این که مرجع تدوین استانداردهای حسابداری است و دیگر این که بزرگترین مرکز فعالیت حسابداران حرفه‌ای کشور است. می‌دانیم، و سابقه فعالیت حرفه‌ای شما به خوبی نشان می‌دهد، که برای اخلاق و رفتار حرفه‌ای و پایبندی حسابداران حرفه‌ای به ضوابط اخلاق حرفه‌ای اهمیت بسیار زیادی قائلید. از پذیرش دعوت مجله حسابرس برای گفتگو در باره موضوع یادشده سپاسگزاریم و امیدواریم این گفتگو برای ارتقای اعتماد عمومی به حسابداران و حسابرسان سودمند باشد.

دکتر بزرگ اصل

آیین رفتار حرفه‌ای بخشی با عنوان ضمانت اجرا دارد که دامنه آن از اخطار شروع می‌شود و به اخراج از تشکل حرفه‌ای ختم می‌شود. سازمان طبق قانون، وظیفه‌ای برای اطمینان از رعایت آیین رفتار حرفه‌ای توسط انجمنهای حرفه‌ای ندارد.

حسابرسی

آیین مصوب چه کاستیهای احتمالی دارد و اگر دارد سازمان حسابرسی چه برنامه‌ای برای تقویت و تصویب آیین یادشده دارد؟

دکتر بزرگ اصل

بازخوردهای خاصی که نشان دهد آیین رفتار حرفه‌ای دچار نقصان مهم است تاکنون به سازمان حسابرسی منعکس نشده است؛ اما شاید بهتر باشد با توجه به آیین رفتار حرفه‌ای جدید فدراسیون بین‌المللی حسابداران به‌روز شود.

حسابرسی

به چند پرسش درباره به‌کارگیری آیین رفتار حرفه‌ای به‌وسیله حسابداران شاغل در سازمان حسابرسی بپردازیم. حسابداران حرفه‌ای برای ورود و باقی ماندن در حرفه باید نشان دهند که با اصول بنیادی اخلاق

حسابرسی

سازمان حسابرسی مرجع تدوین اصول و ضوابط حسابداری و حسابرسی کشور، از جمله آیین رفتار حرفه‌ای است. آیین رفتار حرفه‌ای مصوب سازمان حسابرسی چه تاریخچه‌ای دارد؟

دکتر بزرگ اصل

آیین رفتار حرفه‌ای توسط کمیته قوانین و بر مبنای آیین رفتار حرفه‌ای فدراسیون بین‌المللی حسابداران (IFAC) تهیه و پس از تایید کمیته فنی توسط مجمع عمومی سازمان حسابرسی تصویب و از ابتدای سال ۱۳۷۸ لازم‌الاجرا شده است.

حسابرسی

در آیین رفتار حرفه‌ای مصوب سازمان حسابرسی، چگونگی رعایت مفاد آیین و نحوه نظارت بر رعایت مفاد آن برعهده تشکلهای حرفه‌ای حسابداری و حسابرسی گذاشته شده است. به نظر شما آیین مصوب تا چه اندازه به‌وسیله تشکلهای حرفه‌ای حسابداری و حسابرسی ایران و اعضای آنها رعایت می‌شود؟

دکتر بزرگ اصل

مهمترین تشکلی که رعایت آیین رفتار حرفه‌ای در آن حساسیت ویژه دارد جامعه حسابداران رسمی ایران است. به همین دلیل هم دستورالعمل رفتار حرفه‌ای در جامعه به‌طور خاص اما باز بر مبنای آیین رفتار حرفه‌ای مصوب مجمع عمومی سازمان حسابرسی تدوین شده است. نگرانی اصلی مربوط به استقلال و کیفیت کار است. حسابرسی در بُعد استقلال بسیار آسیب‌پذیر شده است و باید به فکر چاره بود. در بُعد کیفیت هم، به دلیل رغبت پایین شرکتها در پرداخت هزینه حسابرسی و رقابت بسیار مخرب بر سر نرخ، حرفه در تنگنا قرار گرفته است. نرخ خدمات ارتباط مستقیم با کیفیت و رعایت اصول و ضوابط حرفه‌ای دارد.

حسابرسی

چه سازوکاری در آیین وجود دارد که اطمینان دهد تشکلهای حرفه‌ای حسابداری و حسابرسی به مسئولیت خود در این زمینه عمل کرده‌اند و می‌کنند؟ آیا سازمان حسابرسی مسئولیتی در این زمینه دارد؟

حسابرسی

در بُعد استقلال

بسیار آسیب‌پذیر شده است

و باید

به فکر چاره بود

حرفه‌ای آشنایند و توانایی شناسایی خطرهای موثر بر نقض اصول بنیادی، ارزیابی اهمیت خطرهای شناسایی‌شده، و به‌کارگیری تدابیر ایمن‌ساز را در فعالیتهای حرفه‌ای دارند. سازمان حسابرسی چگونه اطمینان پیدا می‌کند که حسابرسان از مقررات و اصول آیین رفتار حرفه‌ای آگاهی کافی دارند؟

دکتر بزرگ اصل

یکی از اولین دروس آموزشی همکاران سازمان حسابرسی در بدو ورود، آیین رفتار حرفه‌ای است. پایبندی به آیین رفتار حرفه‌ای در سازمان از حساسیت خاصی برخوردار است و رعایت نکردن آن می‌تواند منجر به پیامدهایی تا حد اخراج از سازمان منجر شود. اعتبار حرفه‌ای همکاران و سازمان خط قرمز ماست.

سازمان

بر اساس تجربه، رعایت کدام یک از اصول بنیادی درستکاری، بی‌طرفی، صلاحیت و مراقبت حرفه‌ای، رازداری، رفتار حرفه‌ای، و اصول و ضوابط حرفه‌ای در ایران با خطرهای بیشتری همراه است؟

دکتر بزرگ اصل

از بین این اصول، بی‌طرفی و صلاحیت حرفه‌ای بیشتر در معرض خطر است. کوچک‌بودن موسسه‌های حسابرسی و تعداد زیاد موسسات حسابرسی کوچک و تمایل کارفرمایان به گرفتن گزارش مقبول در ایجاد این شرایط موثر است.

مسئله کلیدی دیگر وجود تعارض منافع اساسی در جامعه حسابداران رسمی ایران است. کمیته‌های کنترل کیفیت و هیئتهای بدوی انتظامی توسط شورای عالی جامعه انتخاب می‌شوند که غالباً حسابدار رسمی شاغل هستند یا این‌که منتخب حسابداران رسمی شاغل می‌باشند.

سازمان

در سازمان حسابرسی چه سازوکاری برای اطمینان از استقلال حسابرسان وجود دارد؟ چه نوع خطر مهمی در ایران بیش از دیگر خطرهای استقلال حسابرسان را در معرض نقض قرار می‌دهد؟ چه تدابیری برای آن به نظر شما می‌رسد؟

دکتر بزرگ اصل

در سازمان حسابرسی، ابتدا هیئت عالی نظارت مرکب از

رغبت پایین شرکتها

در پرداخت هزینه حسابرسی

و رقابت بسیار مخرب

بر سر نرخ

حرفه را در تنگنا

قرار داده است

نمایندگان سه قوه، مراقب حفظ استقلال سازمان است. کمیته انضباطی نیز به‌طور فعال عمل می‌کند و با موارد تخلف برخورد دارد. حراست سازمان حسابرسی با همکاری حراست وزارت امور اقتصادی و دارایی نیز در این حوزه فعال‌اند.

یکی از تدابیر به‌کارگرفته‌شده در سازمان حسابرسی برای محدودکردن مدت ارتباط حسابرسان با شرکتها، چرخش گروه‌های حسابرسی، هر سه سال برای شرکت‌های کوچک و متوسط و هر پنج سال برای شرکت‌های بزرگ است. منع حسابرسان از ایجاد روابط مالی، سهامداری و گرفتن هدایا نیز در سازمان به‌صورت جدی دنبال می‌شود.

خوشبختانه چون کارهای سازمان حسابرسی طبق قانون مشخص شده است و سازمان در عمل در حوزه گرفتن کار تعامل ندارد، این ویژگی بر حفظ استقلال سازمان بسیار موثر بوده است.

سازمان

از این گفتگو سپاسگزاریم. امید این که با پشتیبانی سازمان حسابرسی، پایبندی حرفه حسابرسی به آیین اخلاقی و به‌همراه آن اعتماد عمومی به حرفه روزبه‌روز بیشتر شود.

اخلاق و اعتماد

G. Pflugrath

در هم‌نشینی اخیر سازمان همکاری و توسعه اقتصادی^۱ (OECD)، با موضوع اقتصاد مقاومتی برای جوامع فراگیر، اعتماد یکی از سه موضوع بااهمیت بود. به این ترتیب اعتماد در حرفه حسابداری به چه معناست؟

در یکی از نشستهای همزمان در همنشینی، یک سخنران عالی‌رتبه اشاره کرد، مشکلی که در جهان امروز وجود دارد این است که بسیاری از توافقیهای نهادی، از جمله بخشهای زیادی از قوانین و مقررات، به جای اعتماد بر پایه بی‌اعتمادی بنا شده‌اند. این موضوع پرسش جالبی را به میان می‌آورد: آیا حرفه حسابداری از تمرکز بر بی‌اعتمادی سود می‌برد یا این که ضرر می‌کند؟ بارزترین نمونه در حرفه حسابداری، حسابرسی اجباری است. یعنی، اگر جامعه به بنگاه‌ها اعتماد می‌کرد که آنها اطلاعات مالی مناسب و به‌طور بااهمیت صحیحی را ارائه می‌دهند، دیگر نیازی به حسابرسی اجباری نبود. در واقع، بنگاههایی که به‌طور داوطلبانه از این موضوع پیروی می‌کردند این پیام را به بازار می‌دادند که چیزی برای پنهان کردن نداشته‌اند.

اما مفهوم اعتماد برای حرفه، بر اهمیت آیین اصول اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران حرفه‌ای^۲ (the Code) تاکید می‌کند؛ هم موجودیت کامل آیین و هم تعهدی که بر دوش حسابداران حرفه‌ای گذاشته است تا آن را رعایت کنند. استفاده از آیین اصول اخلاقی بهترین راه برای نشان دادن به سایر جهانیان است که حرفه حسابداری در مسئولیتهای خود بسیار جدی است و می‌تواند به حسابداران حرفه‌ای اعتماد کرد.

این آیین به جهانیان می‌گوید که حسابداران حرفه‌ای به‌طور حرفه‌ای و با مراقبت حرفه‌ای، درستکاری، و واقع‌بینی رفتار می‌کنند، و دارای این صلاحیت هستند که آنچه را که آنها می‌خواهند، انجام دهند. بنابراین، چه افرادی به‌غیر از حسابداران حرفه‌ای برای ارزیابی، بررسی اجمالی، گزارشگری و اطمینان‌بخشی به اطلاعات بااهمیت مناسب هستند، اطلاعاتی که مبنایی برای تصمیم‌گیری اقتصادی بااهمیت فراهم می‌آورد. به‌واقع، حسابداران نقش مهمی در رشد اقتصادهای مقاومتی و جوامع فراگیر دارند که سازمان همکاری و توسعه اقتصادی برای این هدف تلاش می‌کند.

بنابراین اگر این مطلب درست باشد، آیین اصول اخلاقی برای پرداختن به برخی از مفاهیم بی‌اعتمادی در جامعه اهمیت دارد. اما آیا می‌توان کارهای بیشتری انجام داد؟ به‌نظر شما، حرفه چه کارهای دیگری را در راستای افزایش اعتماد می‌تواند انجام دهد؟

پانوشتها:

- 1- Organization for Economic Co-operation and Development (OECD)
- 2- Code of Ethics for Professional Accountants (the Code)

منبع:

اقتصاد بدون حسابدار

گفتگو با

آقای غلامرضا سلامی

رئیس هیئت عالی انتظامی

جامعه حسابداران رسمی ایران

برای مجله حسابرس افتخار بزرگی است که با شما به‌عنوان نماینده تمام‌عیار حرفه حسابداری گفتگو و دیدگاه و اندیشه شما را به خوانندگان منتقل کند. سابقه درخشان فعالیت حرفه‌ای شما، خدمات ارزنده شما به حرفه، پایبندی بی‌خدشه شما به اصول و ضوابط اخلاقی، به غنای فرهنگی حرفه حسابداری به‌صورت چشمگیر افزوده است. اطمینان داریم که خوانندگان حسابرس، به‌ویژه جوانان، مشتاق آشنایی بیشتر با دیدگاه و نظرات شما هستند. این شماره نشریه حسابرس به بحث اخلاق حرفه‌ای اختصاص دارد و گفتگو را از نظارت بر کار حسابداران رسمی شروع کنیم. چه سازوکاری برای نظارت بر کار حسابدار رسمی در راستای حفظ منافع عمومی وجود دارد؟ سازوکارهای موجود تا چه اندازه اثربخشی دارند؟ اگر سازوکارها اثربخش نیستند، چه دلایلی برای ناکارآمدی سازوکارها به نظر شما می‌رسد؟

سلامی

مهمترین نقش جامعه حسابداران رسمی طبق اساسنامه آن نظارت بر کار حسابداران رسمی شاغل و موسسات حسابرسی است و بیشترین هزینه جامعه نیز صرف انجام هر چه بهتر این وظیفه می‌گردد. کارگروه‌های مختلفی زیر نظر هیئت‌مدیره، عملکرد حسابداران رسمی شاغل و موسسات حسابرسی را زیر نظارت دارند و از این میان کارگروه کنترل کیفیت به‌صورت ادواری

می‌توانند به‌عنوان حسابدار رسمی انتخاب شوند.

علت دوم را می‌توان در ساختار موسسات حسابرسی در ایران جستجو کرد. متأسفانه بسیاری از موسسات موجود به‌صورت جزیره‌کار می‌کنند و هویت موسسه حسابرسی به‌معنای واقعی آن‌را ندارند.

علت سوم، در کمبود نیروهای واجد شرایط داوطلب مورد نیاز برای اشتغال در فرایند کنترل کیفیت کارهای حسابرسی و هیئت‌های انتظامی و هیئت نظارت است که باتوجه به تعدد موسسات حسابرسی و جایجایی مداوم حسابداران رسمی در این موسسات، فرایند نظارت و کنترل کیفیت و در نتیجه برخورد مناسب با متخلفان را ناکارآمد ساخته است.

علت بعدی به رقابت ناسالم بین موسسات حسابرسی بر می‌گردد که باید جداگانه به آن بپردازیم.

سازمان

ارزیابی شما از جایگاه حرفه حسابداری ایران چیست؟ آیا حرفه حسابداری توانسته است جایگاه شایسته را پیدا کند؟ اگر نه، چه دلایلی برای آن می‌بینید؟

سلامی

حرفه حسابداری از نظر من متأسفانه نتوانسته جایگاه شایسته لازم را پیدا کند. علی‌رغم وجود ده‌ها هزار فارغ‌التحصیل رشته حسابداری در ایران با تأسف باید گفت که اکثریت این فارغ‌التحصیلان کیفیت لازم برای احراز عنوان حسابدار حرفه‌ای را ندارند و حتی در بیشتر موارد قابلیت نائل شدن به این عنوان را فاقد هستند که البته دلیل آن را باید در ضعف سیستم آموزش عالی و بی‌توجهی مسئولین ذیربط به جایگاه حسابداران حرفه‌ای و نقش آنها در ایجاد شفافیت، تصمیم‌سازی، سنجش عملکرد مدیران، و پیش‌گیری از فساد مالی و اقتصادی و مبارزه با آن جستجو کرد.

در کشورهای توسعه‌یافته و در بسیاری از کشورهای درحال توسعه، کار تربیت حسابداران خبره به موسسات آموزش حرفه‌ای زیر نظر انجمن‌های حرفه‌ای معتبر واگذار شده است. در ایران اما متأسفانه حتی وزارت علوم و آموزش عالی و خود دولت و مجلس با آموزش‌شهای حرفه‌ای که در سراسر جهان رایج می‌شود آشنایی چندانی ندارند، و به‌همین دلیل حتی یکی دو نهادی که در کار تربیت حسابداران حرفه‌ای فعال هستند مورد شناسایی

ساختار موسسات و پرونده‌های حسابرسی را کنترل کیفی می‌کند و براساس این کنترل‌ها به کار حساب‌برسان امتیاز می‌دهد.

علاوه بر کارگروه‌ها، هیئت عالی نظارت نیز طبق مقررات جامعه به‌صورت موردی و حتی برنامه‌ریزی شده به عملکرد موسسات حسابدار رسمی نظارت می‌کند. دستگاه‌های نظارتی دیگر و مراجع قضایی نیز در صورت مواجهه با تخلف، آن‌را برای پیگیری از نظر تخلف حرفه‌ای به جامعه منعکس می‌سازند. تخلفات احراز شده توسط کارگروه‌های مختلف و هیئت عالی نظارت از طریق هیئت‌مدیره به هیئت بدوی انتظامی ارجاع و این هیئت با بررسی پرونده طبق مستندات و گزارش‌های دریافتی و با معیار قرار دادن آیین رفتار حرفه‌ای جامعه، طبق مقررات آیین‌نامه انضباطی مبادرت به صدور رای می‌کند که ممکن است از توبیخ تا لغو عضویت و عنوان حسابدار رسمی گسترده باشد.

البته اشخاص محکوم در هیئت بدوی انتظامی حق دارند تا برای فرجام‌خواهی از آرای صادره اعتراض خود را برای طرح در هیئت عالی انتظامی اعلام دارند. به‌هرحال، آرای صادره از هیئت عالی انتظامی قطعی است ولی در صورتی که مجازات بیش از یکسال لغو عضویت باشد در آن صورت رای برای تنفیذ وزیر امور اقتصادی و دارایی ارسال می‌شود.

سازوکار یادشده از دیدگاه فرایندی کامل است ولی آن‌چه که باعث شده سازوکارها اثربخشی لازم را نداشته باشد علل مختلفی است که به‌ذکر چند مورد آن می‌پردازم.

اولین علت را می‌توان در ضعف مقررات نظارتی و انضباطی دانست. اساسنامه جامعه و آیین‌نامه انضباطی و حتی خود آیین رفتار حرفه‌ای طی سالها که از تاسیس جامعه می‌گذرد در جهت تقویت سازوکار مقابله با تخلفات حسابداران رسمی و موسسات حسابرسی مورد بازنگری جدی قرار نگرفته است که البته این موضوع در دست بررسی ارکان جامعه می‌باشد. برای مثال یکی از مجازات‌های بازدارنده در ایران ممکن است جرائم مالی باشد به‌طوری‌که هزینه سنگین رسیدگی به تخلف اعضای متخلف به‌طور عمده به‌دوش خود آنها بار شود. ولی متأسفانه به‌دلیل نبود مقررات لازم، جامعه از این تنبیه موثر بی‌بهره است. مثال دیگر، وجود مقررات غیرمعقول در نحوه پذیرش حسابدار رسمی است که طبق آن متخصصان رشته‌های دیگر که در عمر خود حسابرسی حرفه‌ای به‌معنای واقعی آن انجام نداده‌اند،

از فروپاشی است که حتی هنوز هم در زمینه خدمات حسابرسی جایگاهی در بین کشورهای جهان ندارند.

در اساس، حسابرسی در کشورهای با اقتصاد باز رشد می‌کند زیرا در این کشورها موتور محرکه اقتصاد بنگاه‌های بزرگ و متوسط با مالکیت خصوصی هستند که اغلب به دلیل ابعاد بزرگ، دارای هزاران هزار سهامدار هستند و حتی در اکثر بنگاه‌های خانوادگی مدیریت از مالکیت جداست؛ لذا سازوکار اعتمادبخشی به عملکرد مدیریت از ارکان اصلی این نوع اقتصاد است. برعکس در کشورهایی مانند ایران که بخش مهمی از اقتصاد در اختیار دولت و بخش عمومی و بخش باقیمانده هم در اختیار صاحبان انحصار است، به‌طور عمده سازوکار اعتمادبخشی بر پایه ارتباطات درونی این نوع اقتصاد است. حتی بخش عمده‌ای از شرکت‌های پذیرفته شده در بورس نیز به بخش خصوصی واقعی تعلق ندارد و بنابراین نمی‌توان انتظار داشت که اقتصاد ایران بهره‌چندانی از حرفه حسابرسی ببرد. این ساختار معیوب همچنین باعث شده که اقتصاد کشور حتی از خدمات حرفه‌ای حسابرسان داخلی، حسابداران مدیریت، و مدیران مالی کارآمد بهره‌چندانی نبرد.

حسابداری

وضعیت حسابداران جوان را در زمینه اخلاقی چگونه ارزیابی می‌کنید؟ آیا آنان بیش از پیشینیان خود نسبت به آیین رفتار حرفه‌ای احساس مسئولیت دارند؟

سلامی

نسل جوان حسابداران ایران مشروط بر آن‌که خوب تحصیل کرده باشند و حرفه حسابداری را جدی گرفته باشند می‌توانند از دانش بالاتری در زمینه استانداردهای حسابداری و حسابرسی و مسائل فنی و به‌خصوص کاربرد فناوری

دستگاه‌های مسنول قرار نگرفته‌اند و مدارک بین‌المللی حرفه‌ای مورد تایید آنها نیست.

نتیجه این‌که ما، هم در اداره امور حسابداری شرکت‌های بزرگ و هم در سطح موسسات حسابرسی، به‌ندرت از حسابداران با سابقه آموزش حرفه‌ای بهره‌برداری می‌کنیم.

حال تصور کنید یک فارغ‌التحصیل رشته حسابداری از یک موسسه آموزش عالی نه‌چندان معتبر، با سه‌سال سابقه کار حسابرسی و موفقیت در یک آزمون غیرکاربردی، می‌تواند عنوان حسابدار رسمی را کسب کند و با سه‌سال سابقه حسابرسی دیگر که غالباً نظارت شده نیستند، شریک موسسه حسابرسی شود.

موضوع در مورد حسابداران حرفه‌ای شاغل در کسب‌وکار به‌مراتب وخیم‌تر است و بسیاری از کسانی که در این مشاغل اشتغال دارند از کمترین شرایط احراز حسابداران رسمی نیز برخوردار نیستند.

در مورد جامعه حسابداران رسمی باید یادآوری کرد که طبق قانون، منشا تاسیس و علت وجودی جامعه به‌طور عمده حفظ منافع عمومی بوده است؛ ولی از آن‌جا که جامعه حسابداران رسمی از حسابداران رسمی با مشخصاتی که بیان شد تشکیل شده است، لذا عملکرد آن‌را نمی‌توان خارج از عملکرد تک‌تک اعضا ارزیابی کرد.

حسابداری

حسابرسی در ایران با چه چالشی روبروست؟ چرا در چنین چرخه‌ای قرار گرفته‌ایم؟

سلامی

اقتصاد ایران یک اقتصاد نفتی، رانتی و دولتی است. در این‌گونه اقتصاد، در اصل حسابرسی از جایگاهی که در کشورهای با اقتصاد رقابتی دارد، برخوردار نیست؛ نمونه آن کشور اتحاد جماهیر شوروی و کشورهای بلوک شرق قبل

در بسیاری از کشورها

کار تربیت

حسابداران خبره

به موسسات

آموزشی حرفه‌ای

زیر نظر

انجمنهای حرفه‌ای

معتبر

واگذار شده است

مورد حسابرسی قرار می‌گیرند.

هرچند طبق مقررات شرکتهای با دارایی و درآمد بالاتر از ارقام تعیین شده توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی ملزم هستند که از خدمات حسابرسی استفاده کنند، که رعایت آن ممکن است حسابرسی در کشور را متحول سازد، ولی متأسفانه به دلیل نبود ضمانت اجرایی موثر برای این بخش از اقتصاد، حسابرسی آنها بیشتر تشریفاتی است و برای رفع تکلیف قانونی صورت می‌گیرد و بنابراین صاحب‌کار علاقه‌مند است با کمترین هزینه این تکلیف قانونی نیم‌بند را انجام دهد.

نکته دیگر این‌که در اکثر کشورها بخش مهمی از درآمد موسسات حسابرسی از خدمات اطمینان‌بخشی غیر از حسابرسی صورتهای مالی، مانند ارزیابی شرکتهای، داوری مالی، حسابداری دادگاهی، و... تامین می‌شود، درحالی‌که در ایران موسسات حسابرسی به غلط به‌طور عمده از این نوع درآمدها محرومند و اگر هم بعضی از شرکای این موسسات که در عین حال کارشناس رسمی دادگستری هم هستند این نوع خدمات را ارائه می‌دهند، هیچ تناسبی بین وظیفه سنگینی که به‌عهده می‌گیرند و حق‌الزحمه آنها وجود ندارد، و نتیجه کار هم آن است که ملاحظه می‌کنیم. نبود تناسب بین کار حسابرسی و محرومیت موسسات حسابرسی از ارائه خدمات اطمینان‌بخشی دیگر و تعداد زیاد موسسات حسابرسی باعث شده ترقابتی ناسالم به‌وجود آید.

از نظر من مهمترین دلیل تخلفات گسترده و بی‌اخلاقیهای حرفه‌ای در موسسات حسابرسی را می‌توان در سازوکار این رقابت ناسالم دانست که ابتدا منجر به نقض استقلال موسسات حسابرسی در بیشتر موارد می‌شود و بعد کیفیت کار حسابرسی را در اکثر پرونده‌ها پایین آورده است.

این رقابت ناسالم به‌گونه‌ای است که صدها کار حسابرسی با ارقامی کمتر از ده میلیون تومان انجام می‌شود و بسیاری از کارها نیز با کمتر از ۳۰ درصد حق‌الزحمه متعارف و نرخهای پذیرفته‌شده حسابرسی صورت می‌گیرد. از طرف دیگر، وابستگی بعضی از موسسات حسابرسی به اندک کارهای بزرگ خود به‌حدی است که به‌طور حتم استقلال آنان را خدشه‌دار می‌سازد.

حسابرسی

به نظر می‌رسد توجه مراجع نظارت بر حسابداران

نوبین برخوردار باشند و در صورتی‌که در محیط مناسب توانسته باشند دانش خود را به‌کار گیرند در آن صورت از نسل قدیمی خود صلاحیت فنی بیشتری دارند. این امتیاز باعث می‌شود بازار کار مناسبی در اختیار داشته باشند و از آنجاکه اخلاق حرفه‌ای بسیار زیر تاثیر اوضاع مالی حسابداران است لذا این امیدواری وجود دارد چنانچه زمینه‌های لازم برای رشد حرفه حسابداری در کشور فراهم شود اخلاق حرفه‌ای در کشور از آینده بهتری برخوردار باشد. البته این امیدواری مشروط به تعالی اخلاق در جامعه به‌خصوص در محیط کسب‌وکار است که متأسفانه روندهای موجود این امیدواری را تقویت نمی‌کند. من خودم امیدوارم که چنانچه عزم جدی برای سالم‌سازی اقتصاد کشور وجود داشته باشد، همین نسل جوان حسابداران به‌عنوان اصلی‌ترین نیروها در جهت شفاف‌سازی و سالم‌سازی اقتصاد در خدمت کشور عزیزمان باشند.

حسابرسی

بعضی بیشتر نارساییها را به حق‌الزحمه حسابرسان ربط می‌دهند. میزان حق‌الزحمه چه ارتباطی با مسائل اخلاقی و رفتاری و نقض آنها دارد؟ به نظر شما حق‌الزحمه مناسب تا چه اندازه بر حرفه و مسایل اخلاقی اثرگذار است؟

سلامی

این یک موضوع کلیدی است. کل حق‌الزحمه حسابرسی در سال گذشته در ایران حدود ۸۰۰ میلیارد تومان بوده است (شامل سازمان حسابرسی). حال باتوجه به سوءاستفاده‌های مالی چنددهزار میلیاردتومانی که در سالهای اخیر کشف شده، می‌توان به عمق فاجعه پی برد.

البته ناگفته پیداست که زیان بی‌توجهی به حرفه حسابداری محدود به وقوع سوءاستفاده‌های مالی خردوکلان نیست، بلکه نادیده‌انگاری نقش انکارناپذیر حسابداران حرفه‌ای در توسعه کشور، به سطح نازل کارایی و اثربخشی و بهره‌وری اقتصاد کشور نیز ارتباط دارد؛ و حتی تاثیر آن در فعالیتهای غیراقتصادی مانند آموزش و پرورش، بهداشت و درمان، و... بسیار زیان‌بخش‌تر بوده است.

عمده تمرکز حسابرسی در کشور بر روی شرکتهای دولتی و بخش عمومی و شرکتهای پذیرفته‌شده در بورس است که تعداد آنها به‌هر حال محدود است، و بخش مهمی از آنها توسط سازمان حسابرسی و حسابرسیهای وابسته به بخش عمومی

طرف ارزیاب که بر قیمت سهام تاثیر خلاف واقع بگذارد ممکن است در فرایند رسیدگی انضباطی قرار گیرد. این موضوع در موارد ارائه گزارش به منظور مستندسازی اخذ تسهیلات از بانکها و ارائه گزارش برای تصمیم‌گیری در دادگاهها نیز مصداق دارد.

از نظر من ازین سه گروه مشاغلی که در تمام دنیا نقش اساسی در مبارزه با فساد مالی و اقتصادی دارند، یعنی قضات، روزنامه نگاران، و حسابداران حرفه‌ای، نقش گروه سوم از دو گروه دیگر بسیار اثربخش‌تر است، زیرا به‌طور معمول قضات و روزنامه‌نگاران احاطه کافی بر مسائل مالی و اقتصادی فضای کسب‌وکار و اطلاعات موجود در محیط مورد نظر ندارند، ولی حسابداران حرفه‌ای به‌تبع تخصص و مهارت خود در کشف واقعیت می‌توانند اطلاعات درخور اعتمادی در اختیار قاضی قرار دهند که منجر به صدور رای عادلانه در آن مورد بشود.

یکی از موارد بی‌توجهی حکومت به حرفه حسابداری از همین‌جا مشخص می‌شود که تصمیمی غیرکارشناسانه، شمول خدمات اطمینان‌بخشی موسسات حسابرسی را محدود به ارائه گزارش حسابرسی نسبت به صورتهای مالی کرد، و آن بخش از خدمات اطمینان‌بخشی که در چارچوب وظایف و توانایی و قابلیت موسسات حسابرسی است را از دامنه خدمات آنها خارج ساخت و متأسفانه جامعه حسابداران رسمی نیز تلاش در خور توجهی در رفع این سوءتفاهم نکرد.

سپاس

از شما بسیار سپاسگزاریم. آرزو داریم حرفه حسابداری و حسابرسی کشور با بهره‌جویی از دانش و تجربه شما بر مشکلات غلبه کند و گامهای موثر بیشتری بردارد.

حرفه‌ای تنها به موضوع رفتار حرفه‌ای در محدوده خدمات حسابرسی صورتهای مالی است. در جهان، خدمات اطمینان‌بخشی غیر از حسابرسی و رسیدگی اجمالی، و همچنین خدمات غیر اطمینان‌بخشی، قسمت مهمی از دامنه خدمات حسابداران حرفه‌ای در جامعه است؟

سلامی

این موضوع یکی از ابهامات جدی در جامعه حسابداران رسمی است. بعضی از همکاران اعتقاد دارند که مقررات انضباطی جامعه تنها باید معطوف به خدمات حسابرسی آنها باشد؛ در مقابل عده دیگر معتقدند نظارت و مقررات انضباطی جامعه شامل کلیه خدمات اطمینان‌بخشی می‌شود. البته در مورد خدمات غیر اطمینان‌بخشی تقریباً این اجماع وجود دارد که نظارت و مقررات انضباطی شامل حال این گروه از خدمات نیست، هرچند که رفتار خلاف شئون حرفه‌ای در هر زمینه‌ای که آیین رفتار حرفه‌ای مشخص کرده است مشمول مقررات انضباطی جامعه می‌باشد.

از آن‌جاکه خود را جزو آن گروه از حسابداران می‌دانم که اعتقاد دارند خدمات اطمینان‌بخشی از هر نوع شامل نظارت و مقررات انضباطی جامعه می‌باشد. لذا به دلیل مسئولیتی که برعهده دارم این موضوع در جلسه‌ای که با مسئولان ارکان جامعه برگزار شد، مطرح گردید و به اتفاق آرا تایید شد. بنابراین اگر وظیفه ارزیابی سهام یک شرکت به یک موسسه حسابرسی محول شده باشد، به‌خصوص در مواردی که منافع عمومی مطرح است، در این صورت هر اظهارنظری از

اقتصاد ایران

یک اقتصاد نفتی

رانتی و دولتی است

در این‌گونه اقتصاد

حسابرسی

جایگاهی ندارد

مبارزه با فساد در پاکرد حسابداران

مبارزه با فساد نیازمند اقدام حسابداران

فساد در حال تخریب است. سازمان ملل متحد هزینه سالانه این تخریب را ۳/۶ تریلیون دلار برآورد کرده، که این رقم حدود پنج درصد تولید ناخالص ملی (GDP) جهانی، و به تقریب دوبرابر تولید ناخالص داخلی برزیل است.

فساد، پیامدهای وحشتناکی برای رشد اقتصادی و رفاه مردم عادی در پی دارد و هیچ کشوری از آن در امان نیست. این یک بحران جهانی است و میلیاردها نفر به این خاطر وضعیت دشواری دارند. لازم است که برای آن اقدامی انجام دهیم.

طرح اقدام برضد فساد گروه ۲۰ (G 20) (برای سالهای ۲۰۱۹ تا ۲۰۲۱)، نقطه خوبی برای شروع است. این طرح شامل بیانیه جمعی از طرف گروه ۲۰ است که اقدام برضد فساد را در همه جا برای رفاه اقتصادی ضروری می‌داند و رهنمود قاطعی در مورد نحوه مقابله با فساد مطرح می‌کند. با به‌کارگیری طرح گروه ۲۰ به‌عنوان یک چارچوب، سه حوزه مهم وجود دارد که در آنها حسابداران به‌طور ویژه موقعیت خوبی برای مقابله با فساد با همه ابعاد گسترده آن دارند:

اول، **مبارزه با پولشویی**؛ به‌طور معمول موسسه‌های مالی هدف سیاستهای مبارزه با پولشویی بوده‌اند، اما مشاغل و کسب‌وکارهای غیرمالی، از جمله حرفه حسابداری نیز در معرض خطر هستند. **فدراسیون بین‌المللی حسابداران (IFAC)**، در کنار دیگر نهادهای ملی و بین‌المللی، از فعالیت **کارگروه اقدام مالی (FATF)**، از جمله پیشنهاد کارگروه برای ورود حسابداران به چارچوب مبارزه با پولشویی حمایت می‌کند. البته فرایند استقرار باید هوشمند و اثربخش باشد، فدراسیون اعتقاد دارد که پیشنهادهای کارگروه اقدام مالی به سیاست‌گذاران ملی انعطاف کافی برای انجام این کار را می‌دهد.

دوم، **محافظت از افشاگران**؛ مقررات حفاظتی برای توانمندسازی افرادی که فساد را برملا می‌کنند، و همچنین در مسیر فرایند، برای بازدارندگی فساد و بالابردن درستکاری همه موسسه‌ها ضروری است. فدراسیون بین‌المللی حسابداران، همسو با اصول ارائه‌شده از سوی گروه ۲۰، **سازمان همکاری و توسعه اقتصادی (OECD)** و **اتحادیه بین‌المللی وکلا (IBA)**، از پذیرش قانون حفاظت از افشاگران، در همه حوزه‌های گزارشگری حمایت می‌کند. فراتر از تغییرات از بالا به پایین، فدراسیون همه موسسه‌های حسابداری، کسب‌وکارها و **سازمانهای حسابداری حرفه‌ای (PAO)** را تشویق می‌کند که ابتکار به‌خرج دهند و براساس همان اصول اقدام کنند. همچنین مراجع انتظام‌بخشی و دولتها، باید متعهد به تقویت و پررنگ‌تر کردن حفاظت از افشاگران در هر زمان ممکن باشند.

سوم، **شفافیت در سراسر بخشهای عمومی و خصوصی**؛ فساد، به‌طور ویژه در بخش عمومی آثار مخربی دارد و به‌طور مستقیم بر کیفیت خدمات بخش عمومی و حاکمیت قانون تأثیرگذار است. فساد تنها بازارها و اقتصادها را تهدید نمی‌کند، بلکه بر سطح زندگی نیز در بسیاری از کشورها اثرگذار است. شفافیت بخش عمومی برای روشن‌ساختن جریان غیرقانونی وجوه نقد، مبادلات، و بودجه‌بندی برای بررسی عمومی ضروری است. دولتها می‌توانند شفافیت را از طریق تعهد به استقرار استانداردهای گزارشگری مالی پذیرفته‌شده در سطح بین‌المللی بهبود دهند، که به‌طور کامل وضعیت و عملکرد مالی آنها را نشان می‌دهد. فدراسیون با طرفداری از پذیرش و استقرار **استانداردهای بین‌المللی حسابداری بخش عمومی (IPSAS)** بر مبنای تعهدی، از **هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری بخش عمومی (IPSASB)** حمایت می‌کند.

این بین‌المللی اصول اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران حرفه‌ای که توسط **هیئت استانداردهای بین‌المللی اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران (IESBA)** تدوین شده است، معیاری ارزشمند برای یکپارچگی و شفافیت در بخش خصوصی و همچنین بخش عمومی است. فدراسیون، از به‌کارگیری **استانداردهای بین‌المللی حسابرسی (ISA)** نیز طرفداری می‌کند، که استانداردهای بین‌المللی با کیفیتی برای حسابرسی، اطمینان‌بخشی و کنترل کیفیت هستند. هرگز از شر فساد خلاص نخواهیم شد. تبهکاران همیشه راهی پیدا خواهند کرد تا به نهادهای بخش عمومی و خصوصی آسیب بزنند، که پیامدهای ناگواری را برای افراد و نظامهای اقتصادی به‌همراه دارد.

اما با در اختیار داشتن مجموعه شفافیت از اصول، طرحی برای اقدام، و اراده برای انجام کار، می‌توان با آنها مبارزه و از منافع عمومی دفاع کرد. حسابداران حرفه‌ای نقش مهمی برای ایفایکردن و فرصتی عالی برای رهبری دارند. بهره‌مندی از این فرصت برای انجام تعهدات حرفه در زمینه اخلاق و منافع همگانی ضرورت دارد.

منبع:

سه‌گانگی در اخلاق و رفتار حرفه‌ای حسابداران

حسابداری

سپاسگزاریم که به ما و خوانندگان توفیق دادید که، رودررو و در پاسخ به پرسشهای ما، از نظر و دیدگاه محققانه شما پیرامون اخلاق حرفه‌ای بهره‌مند شویم. برای این که از اوقات گرانبهای شما بیشترین بهره را ببریم، بی‌مقدمه به طرح اولین پرسش می‌پردازیم. اخلاق در مفهوم عام، و اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران را چگونه تعریف می‌کنید؟ هدف و ضرورت وجود اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران چیست؟ آموزش آن چگونه باید انجام شود؟

دکتر رویائی

اخلاق عمومی تعاریف چندگانه‌ای دارد که مقبول‌ترین تعریفش حفظ فضایل و اجتناب یا دوری‌جستن از رذایل است. اخلاق حرفه‌ای کاربرد نظام‌مندشده و تغییر و توسعه‌یافته اخلاق عمومی در یک حرفه محسوب می‌شود. اخلاق عمومی در زبان لاتین یا زبان انگلیسی به مورال یا مورالیتی (Moral/Morality) شناخته شده است. اخلاق عمومی در واقع مجموعه‌ای از خصایل پسندیده است که به‌صورت‌های میراث ژنتیک، اخلاق حاکم بر خانواده، اخلاقی که در کودکی با فرد رشد می‌کند، آموزش در مدرسه، آموزش در محیط، و حشرونشرها و معاشرتها و آموزش حاصل از مدرسه، دبستان و دبیرستان و دانشگاه و آخرین آن آموزش حاصل از تجربه‌هایی است که در زندگی روزمره توسط فرد کسب می‌شود (شکل ۱ مقاطع رخ‌دادن و تکامل این خصایل را نشان می‌دهد).

اخلاق حرفه‌ای یا اتیکس (Ethics)، همان نحوه یا کاربرد تغییر و توسعه‌یافته یا نظام‌مندشده اخلاق عمومی در یک حرفه به حساب می‌آید. اما اگر به تعریف منجز و مشخص‌تری بخواهیم پردازیم، اخلاق حرفه‌ای در حرفه‌هایی معنی پیدا می‌کند که از یک نظام برخوردارند و نظام‌مند هستند؛ مثل پزشکی، پرستاری و به‌خصوص^۱ حسابداری. اخلاق حرفه‌ای در هر می که من طرح کردم و خدمت شما می‌فرستم (شکل ۲) ابتدا از دین و رهنمایی‌هایی که راهبران دینی برای بشر در طول تاریخ فراهم کردند شروع می‌شود، به دنبال آن فرهنگ، که در این جا مهمترین جزء از اجزای فرهنگ یعنی ارزشها مورد نظر است، در آمیزه‌ای با اخلاق عمومی ایجاد شده، و در اثر این آمیزه، اگر مشخص‌تر صحبت کنیم، در حرفه حسابداری، صاحب اصول و فریضه‌هایی شدیم که به ما کمک می‌کنند، و بهتر بگوییم حکم می‌کنند، که چگونه حرفه را از رذایل منزّه کنیم و به فضایل آن پردازیم. اخلاق عمومی که بشر منبعث از دین و فرهنگ و آموزه‌های خود به آن متعهد است، ریشه در تقوا

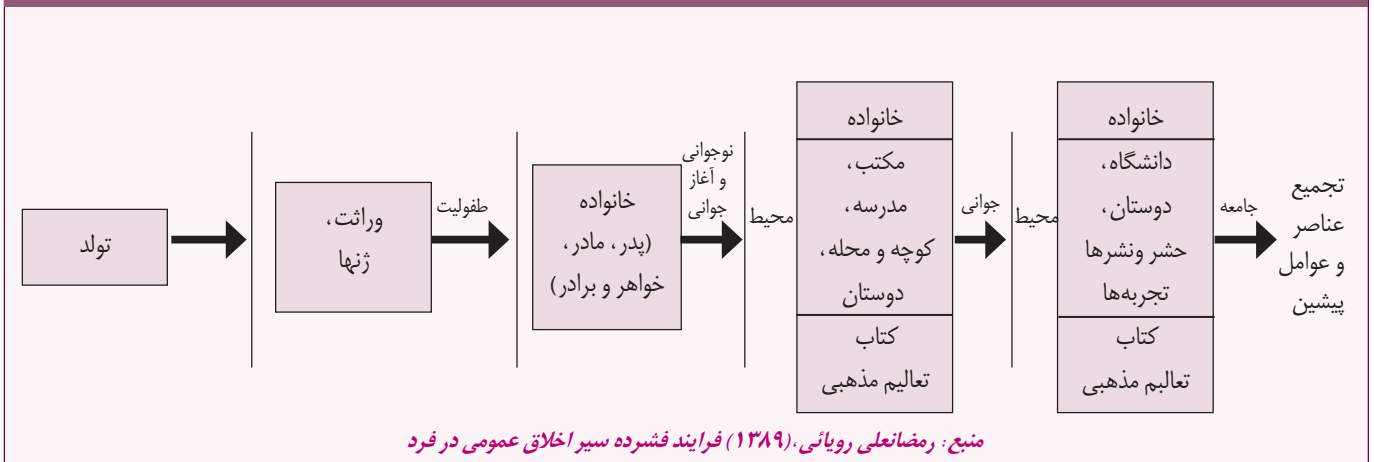
گفتگو با

دکتر رمضانعلی

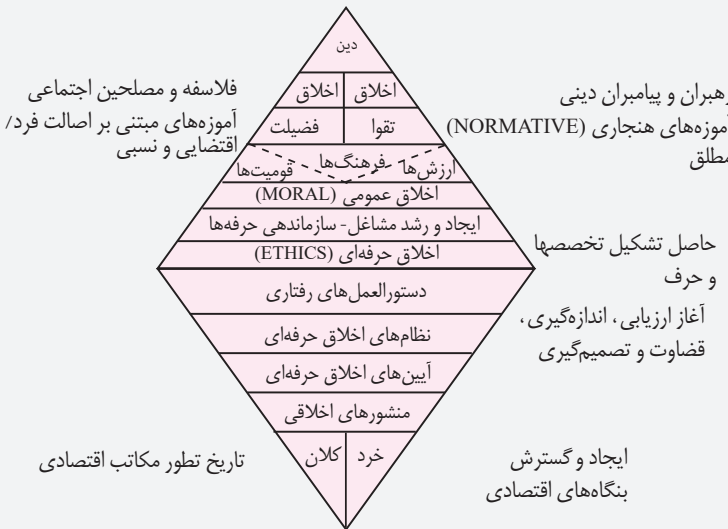
رویائی

استادیار دانشکده حسابداری
دانشگاه علوم و تحقیقات
دانشگاه آزاد اسلامی،
سردبیر مجله پژوهشهای
پیشرفته در حسابداری و
حسابرسی،
مؤلف کتابهای «اخلاق و
حرفه‌ای‌گرایی در حسابداری»
و «فلسفه اخلاق» و اخلاق
حرفه‌ای: کسب‌وکار و حسابداری،
اولین پژوهشگر اخلاق حرفه‌ای
در ایران.

شکل ۱- سیر اکتساب و نهادینه شدن اخلاق عمومی (Morality)

شکل ۲- تکوین اخلاق حرفه‌ای (ETHICS)

دارد و فلاسفه از آن به فضیلت تعبیر می‌کنند. تقوا در واقع تعریفش این است که "چه چیز درستی را، به چه نحوه درستی، در چه زمان درستی، بایستی انجام بدهیم" و به یک نوع فضیلت رفتاری و معاشرتی در بین جمع این منجر می‌شود. شاید بتوانیم درست‌ترین تعریفی را که برای ما کاربرد دارد از جان لاک فیلسوف قرن ۱۷ وام بگیریم که معتقد است اخلاق شامل رعایت سه جنبه از حوزه‌های زندگی حرفه‌ای است. **حفظ حقوق (Rights)**، **حفظ عدالت (Justice)**، و **حفظ منافع عمومی (Public Interest)**. منظور از حفظ، شناخت کامل این سه جنبه، رعایت درست آنها، و سعی در توسعه آنهاست. اخلاق حرفه‌ای دارای ویژگیهایی است که آن را از اخلاق عمومی جدا می‌کند؛ یا در واقع به آن یک لباس منظم و مسئولانه می‌پوشاند. اخلاق عمومی، اخلاقی است که به طور معمول دارای پاسخگوییهای مسئولانه و قانونی نیست، مگر منجر شود به ناهنجاری اجتماعی یا یک جرم، و گرنه در اخلاق عمومی کسی برای دروغگویی مجازات نمی‌شود، مگر این که دروغگویی منجر به یک اتفاق ناهنجار شده باشد. بنابراین آن چه که به عنوان آموزه‌های اخلاق عمومی وجود دارد بر حسب تعهد شخصی و انفرادی بشر قابل اعتناست؛ در حالی که در **اخلاق حرفه‌ای پاسخگویی مسئولانه را داریم، و قضاوت را داریم، که تخطی از آنها قابل اندازه‌گیری است.** تعهد شخص حرفه‌ای، و درست‌پیمودن راه اصول اخلاقی، در حرفه، و به طور مشخص در حرفه حسابداری، قابل اندازه‌گیری و قابل قضاوت است.

اگر بین واژه دانستن یعنی بشناسیم، و شناخت، تفاوت قائل باشیم، شناخت در اخلاق حرفه‌ای یا اتیکس، ریشه آگاهی‌بخشانه، طبقه‌بندی شده، دارای تعاریف منجز، و به طور کلی به دلیل نظام‌مند بودن حرفه، از یک نظام‌مندی قابل اتکایی برخوردار است. اتیکس یا رفتار حرفه‌ای، **دارای سازمان ذهنی است که به**

رفتار منجر می‌شود. در حالی که اخلاق عمومی دارای سازمان ذهنی نیست. خلاصه‌تر تکرار می‌کنم، اخلاق حرفه‌ای یک کاربرد نظام‌یافته از اخلاق عمومی، اما به شکل قابل ارزیابی، قابل اندازه‌گیری، قابل قضاوت، و قابل تصمیم‌گیری است؛ فرایندی که در حرفه با توسل به اخلاق حرفه‌ای و در یک چارچوب به طور کامل مسئولانه بایستی از آن تبعیت کنیم.

در اخلاق حرفه‌ای حسابداری، بدیهیات یا فرضیاتی داریم که بر حسب سه عنصر فرد حسابدار، موقعیت جغرافیایی که حسابدار در آن اعمال حسابداری می‌کند، و شرکت یا سازمان یا به طور کلی واحدی که کار حسابداری در آن انجام می‌شود، هیچ تفاوتی وجود ندارد. یعنی یک فرد ایرانی یا بنگلادشی یا غربی، بدون توجه به حوزه جغرافیایی، و بدون توجه به شرکت یا سازمان و

مقاطع تاریخی، و به‌طور کلی نیازهای اقتضایی آن عصر، اصول اخلاقی با پیرایشهای اقتضایی توصیه شدند.

چالشها و منازعات فکری بین اندیشمندان و فلاسفه در حوزه اخلاق، پس از چندین ده‌قرن به‌صورت تفکرات فلسفی ولی در عین حال کاربردی به ابنا‌ی بشر توصیه شده است، اما نتیجه تمام این منازعات فلسفی و دیالوگهای فکری، به مکتبی تبدیل شده که قرن حاضر ما و بخشی از قرن بیستم را در آستانه یک آزادی فکر و یک مسئولیت اجتماعی که دربرگیرنده نفع عمومی است، و از میان ذینفعان بیشتر به آن تاکید شده، قرار داده است؛ و آن باعث شد که متفکرانی مثل میشل فوکو، هابرماس و امانوئل لویناس آزادی تفکر و آزادی عمل را برای بشر برحسب شرایط جهان امروز به‌شکلی تعبیر کردند که درواقع همانطور که در کتاب فلسفه اخلاقم توضیح داده‌ام، حسابدار بایستی منافع اجتماع را، منافع جمع را، و مصلحت جامعه را در نظر بگیرد، ولو در مقابل برای کارفرما با نارضایتی همراه باشد و کارفرما از کار او و عقیده او راضی نباشد. این طرز تفکر، طرز تفکر نسبی‌بودن را بیشتر دامن زد و حسابدار را در مدخل یک نوع برخورد آزادانه و رویکرد شرافتمندانه و تفکر عدالت‌مندان قرار داد.

جان رالز بدون این‌که به سرمایه‌داری و اصل سرمایه‌داری بتازد، معتقد بود که سرمایه‌داری بایستی، با شیوه‌هایی که خود رالز ارائه کرده، عدالت را در جامعه برقرار کند و حسابدار وظیفه دارد که برای این کار مسیر یا فرایند عدالت‌مندی، آن چه را که از او ساخته است و در اخلاق حرفه‌ای جای گرفته، رعایت کند.

درباره این‌بخش از سؤال یعنی ضرورت وجود اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران، باید اشاره کنم که توانمندی و قوای ذهنی و عملی حسابدار برای این‌که ذینفعان را در زیر چتری از حمایت قانون و کسب منافع درست، شرعی و قانونی قرار بدهد، بایستی از اصولی پیروی کند که عملکرد این اصول قابل‌ارزیابی و اندازه‌گیری باشد، و حسابدار بتواند به‌درستی پاسخگو باشد و به‌درستی تایید یا رد گزارشهای مالی را بشود به او منتسب کرد یا تشخیص داد. بحث هدف و ضرورت را در واقع به‌این تعبیر کنیم که هدف تامین پاسخها، نتایج، و برون‌دادهای حاصل از آیین رفتار حرفه‌ای به‌شکل غیر تبعیض‌آمیز، شرافتمندانه، و قابل استناد است.

تصادفاً در مورد ضرورت، برتراند راسل فیلسوف و متفکر غربی بر نکته شما تاکید گذاشته و معتقد است که اخلاق، و البته اخلاق حرفه‌ای، تنها فضیلت نیست بلکه بالاتر از فضیلت، یک ضرورت است. او توضیحات خواندنی

شکل واحدی که در آن کار می‌کند، هیچ فرقی با یک فرد ایرانی و موقعیت جغرافیایی و نوع سازمان او ندارد. این‌ها بدیهیاتی است که در حرفه حسابداری مجبور به تبعیت از اخلاق حرفه‌ای هستیم؛ در داخل کشور خودمان مثال بزنم، بدون این‌که یک فرد گیلانی یا یک فرد بلوچ، یک شرکت در گیلان یا در بلوچستان، در اجرای اصول حسابداری و به‌تبع آن اصول اخلاق حرفه‌ای با هم تفاوتی داشته باشند. این فرضیات بنیادی باعث می‌شود که یک نوع یکپارچگی در اخلاق حرفه‌ای وجود داشته باشد و حفظ آن برای همه حسابداران محترم و مورد توجه مسئولانه باشد.^۲ از این تعاریف مختصر، یک یا چند مشخصه بیرون می‌آید. یکی این‌که در اخلاق حرفه‌ای، دارای یک رفتار حرفه‌ای خواهیم بود؛ آن هم از نوع آیین‌مند، و با این آیین‌مندی است که می‌توانیم فرق بین مسئول بودن و پاسخگو بودن با غیر آن را دریابیم. مسئول کسی است که مورد سؤال واقع می‌شود و پاسخ را می‌تواند به‌گونه‌هایی که مورد نظر اوست بدهد و طرف مقابل را قانع کند. اما در اخلاق حرفه‌ای، که رفتار حرفه‌ای از آن منتبج می‌شود، تفاوتی اندک و ظریف هست، یعنی شخص تنها مسئول نیست بلکه پاسخگو است، و پاسخگویی در این‌جا یعنی این‌که مخاطب مشخصاً به یک سری جواب کاملاً معلوم و قابل قضاوت و قابل‌ارزیابی مجهز می‌شود. خلاصه، مسئولیت و پاسخگویی در اخلاق حرفه‌ای مطلق است.

به‌این ترتیب، برای اخلاق حرفه‌ای بایستی یک زبان ویژه تعبیه کنیم. آن زبان ویژه با اصول و قواعدی که به‌شکل رفتار حرفه‌ای آیین‌مند، یا آیین رفتار حرفه‌ای تعریف می‌شود، تقریباً غیرقابل تفاسیر مخالف یا متفاوت نخواهد بود و ماهواً طبیعتی اطلاقی دارد. در این‌جا بد نیست که اشاره‌ای کنم به سیر تطور تاریخی و فلسفی اخلاق از دو دیدگاه گوناگون. این دو دیدگاه در واقع منتخبی است از شش دیدگاه یا نظام اخلاقی که به‌دلیل اجتناب از اطاله کلام، تنها به دو قطب نسبتاً متضاد یا در عین حال قابل‌تامل و قابل‌ارجاع می‌پردازم.

یکی از این دو، یکی نظام مطلق یا اطلاق‌گرایانه به اخلاق و اصول اخلاقی است که به چندصدسال پیش از میلاد برمی‌گردد و سقراط به قطعی بودن و فرجام‌شناختی بودن آن خیلی تعلق خاطر داشت، یکی هم نسبی‌گرایی یا برخورد نسبی‌گرایانه به اصول اخلاقی است. در تاریخ، فلاسفه نتایج اخلاقی و رعایت اصول اخلاقی را به فضیلت تعبیر می‌کردند؛ مثل پروتارک، سقراط و پیش‌از آن تالس به‌این شکل به اخلاق نگاه می‌کردند. ولی به تدریج و در طول تاریخ نسبی‌گرایی در حوزه اخلاق جا باز کرد و برحسب مقتضیات، بومی‌شناسی شده، فرهنگها و ارزشها،

متأسفانه در نظام آموزشی دانشگاهی ما در حرفه حسابداری در مقطع کارشناسی و حتی در کارشناسی ارشد، اخلاق حرفه‌ای و هدف و ضرورت آن و جنبه‌های گوناگون آن تدریس نمی‌شود، آموزش داده نمی‌شود. در مقطع دکترا هم چندسالی است که وزارت علوم واحد درسی برای دکترای حسابداری با عنوان اخلاق و مسئولیت اجتماعی قرار داده است که جای قدردانی دارد و در واقع آغاز خوبیست برای ورود به این مبحث. اما آموزش بایستی از جایی شروع شود که شان نزول دارد. شان نزول اخلاق از جایی شروع می‌شود که دست می‌بریم به یادگیری و آموختن اصول اولیه حسابداری و تهیه و ثبت دفتر روزنامه و کل و تهیه کاربرگ و گزارش‌های سودوزیان و ترازنامه. در مقطع کارشناسی ارشد این آموزش جنبه‌های فراتری پیدا می‌کند و از انتساب حرفه به حسابداری در کل، به رشته‌های تخصصی‌تر حسابداری، از حسابرسی تا حسابداری مدیریت و تهیه گزارش‌های مالی و تجزیه و تحلیل گزارش‌های مالی بایستی آموزش داده شود و در این آموزش هم بایستی نه تنها اصول اخلاق حرفه‌ای به صورت مجرد گفته شود بلکه بایستی به نحوه متفکرانه و تئوری پردازانه و نیازهای بومی آن هم حتماً تأکید شود.

بحرانها و دوراهیهای حسابداری و مالی و اقتصادی موجود در ایران شاید بخش عمده آن ناشی از نداشتن این آموزش و ضرورت آن و تبیین هدف آن باشد.

در حاشیه بگویم که یکی از مسائلی که حرفه حسابداری را در ایران و در حوزه اخلاق استعلا نبخشیده، فقدان تفکر و اندیشیدن به مکاتب فکری و تطبیق نظریه‌ها و دکترین‌های متفکرانه و منطبق با شرایط بومی حسابداری است. و در همین حاشیه اضافه کنم که، در سئوالات بعد هم بیشتر توضیح خواهم داد، رعایت آیین رفتار حرفه‌ای در واقع اگر در کشور ما و در بعضی مواقع و در بعضی مقاطع کسری پیدا می‌کند و نمی‌تواند پوشش کامل به عملکردها بدهد، دلیل آن این است که ریشه‌های فلسفی و متفکرانه تاریخ تطور اخلاق به حسابداران آموخته نشده است.

سازمان

آئین رفتار حرفه‌ای چه ارتباطی با ارزشها دارد؟

دکتر رویانی

حسابداری از جنبه‌های گوناگون، یک اتصال به ارزشهای عمومی و فرهنگ عمومی جامعه و یک اتصال به ارزشها و فرهنگ خاص در حرفه دارد؛ که آیین رفتار حرفه‌ای از مجموعه این ارزشها برخاسته است. آیین رفتار حرفه‌ای بایستی به صورت ریشه‌ای، و دلایل نیاز، و کانالهایی که این

و قابل‌اعتنایی در این حوزه می‌دهد که اگر به اخلاق جنبه حرفه‌ای و قابل‌اندازه‌گیری بدهیم در این صورت تنها فضیلت نیست که به‌کاربردهایم، زیرا ممکن است که این فضیلت بعضی جاها قابل‌اندازه‌گیری نباشد و به اخلاق عمومی منتسب شود. اما برای این‌که به اخلاق حرفه‌ای منتسب شود باید آن را به‌عنوان ضرورت تعبیر کنیم. این حرف برتراند راسل را بایستی در حرفه حسابداری آئینه تمام‌نمای اخلاق حرفه‌ای قرار دهیم که چقدر ضروری است، چقدر مطلق هست، چقدر بایستی بومی شود، و چقدر برحسب فرد و ارزشها و فرهنگها و موقعیت جغرافیایی و غیره، باید تغییر کند. اما هر تغییری که می‌کند بایستی منبعث از یک ضرورت و مبتنی بر یک ضرورت باشد.

اگر حسابدار، منظور حسابدار حرفه‌ای، در یک پیوستار خیلی گسترده‌ای از تخلف، نتواند درست رسیدگی کند، و نتیجه رسیدگی درست را نتواند گزارش کند، بعد آن گزارش را نتواند با اعتماد کامل و با وثوق کامل به ذینفعان ارائه بدهد، در این صورت تنها مثل جنبه‌های اخلاق عمومی به یک نوع قضاوت غیرقابل‌اتکا بایستی بسنده کنیم. این ضرورتها در این پیوستار، که ممکن است از اختلاسهای بزرگ و یا کوچک و تخلفهای مالی و گناهان نابخشودنی دیگری شروع شود تا مثلاً ساده‌ترین آن، که در خیلی از موارد ممکن است اخلاقی هم جلوه پیدا کند، یا به صورت اخلاقی توجیه شود، مثل هموارسازی سود یا مدیریت سود، که متأسفانه چهره و جبهی سعی می‌شود در حسابداری به آن داده شود، مورد توجه حسابدار و اخلاق حرفه‌ای است. به این ترتیب، برای حفظ منافع ذینفعان، برای حفظ عدالت و استعلائی عدالت، برای حفظ حقوق جامعه و منافع عمومی جامعه، از جهات کلان (شکل ۲)، مثل مالیات، توسعه اقتصادی، محیط زیست، حتی تحریم و نظایر آن مسئول و پاسخگو هستیم. در حالی که در اخلاق عمومی، چنین مسئولیتی از ما ساطع نیست، از ما قابل‌واکنش نیست. یا در اقتصاد خرد، وقتی که بنگاه را به هرشکلی و در هر بخشی از حسابداری، ارزیابی می‌کنیم، این پیوستار یا این بازه برای حسابدار مورد توجه و برای ذینفعان مورد استناد خواهد بود. حال اگر بخواهیم ساده‌تر این جمله را تعریف کنیم، هدف از اخلاق حرفه‌ای، اعتماد و وثوق ذینفعان به گزارشهای مالی و حس دلپذیر و شرافتمندانه حسابدار از ارائه گزارشهای منصفانه و غیر تبعیض‌آمیز، و همین‌طور تا جایی که توان آن هست، سبک حفظ محیط‌زیست و عدالت اجتماعی است و ضرورت آن تحقق این هدف است. در واقع این هدف را ضرورت وجود اخلاق حرفه‌ای تامین و متحقق می‌کند.

نیاز را برطرف می‌کند، هم آموزش داده شود و هم مورد اعتنا در اجرا قرار بگیرد. طبیعی است که از آن سو این گزاره رسایی دارد که ارزشها، در اثر رعایت درست آیین رفتار حرفه‌ای، تعالی پیدا می‌کنند، توسعه پیدا می‌کنند، و حرفه را پوشش می‌دهند. وقتی می‌گوییم آیین رفتار حرفه‌ای، تمام اجزای اجرایی آن، و نتایج آن، و شان و منزلت حسابدار و حرفه حسابداری در آن گنجانده شده است. به عبارت دیگر می‌توانیم به این نتیجه‌گیری برسیم که برهان خلف این سؤال این است که بدون داشتن و رعایت و ارزشیابی و نتیجه‌گیری از آیین رفتار حرفه‌ای، یا ارزشها در حرفه حسابداری کمرنگ می‌شود و یا ارزشهای جدیدی که به حرفه و منزلت حرفه استعلا می‌بخشد، مغفول می‌ماند.

سپهر

دامنه پوشش آیین رفتار حرفه‌ای تا کجاست؟ آیا تنها محدود به حسابداران رسمی و خدمات حسابرسی مالی است یا همه حسابداران و همه انواع خدمات اطمینان‌بخشی و غیر اطمینان‌بخشی را دربر می‌گیرد؟ چگونه اطمینان به دست می‌آید که حسابداران حرفه‌ای آیین رفتار حرفه‌ای را رعایت می‌کنند؟

دکتر رویائی

بایستی اذعان کرد که فرایند تولید و استحصال اطلاعات حسابداری همان گردآوری، ثبت و طبقه‌بندی و تلخیص و نهایتاً گردآوری اطلاعات و رعایت تعریف عمومی و قدیمی حسابداری است و حساب‌رسان چه داخلی، چه مستقل، در واقع بعد از این‌که این فرایند توسط حسابداران طی شد، می‌توانند با نظام اخلاقی حرفه‌ای، نظام رفتار حرفه‌ای، اصول، استانداردها و ابزاری که برای اندازه‌گیری، تایید و یا رد ارقام مالی دارند، به کار حسابرسی بپردازند. این است که حسابداران حرفه‌ای در همه جای دنیا مشمول اصول آیین رفتار حرفه‌ای هستند و ملزم هستند که آن را رعایت کنند، برای این‌که زیربنای تولید اطلاعات حسابداری و پردازش اطلاعات حسابداری، آنها هستند و این‌که می‌گوییم حرفه، منظور از آن همه خدمات حسابداری از ابتدا تا انتهاست. طبیعی است که رعایت درست اصول آیین رفتار حرفه‌ای در پردازش نظام اطلاعات حسابداری به حساب‌رسان کمک موثری خواهد بود. در ایران انجمنها یا نهادهای غیردولتی (NGO) یا سندیکاها یا اتحادیه‌هایی برای حسابداران حرفه‌ای، که در خارج از ایران در کشورهای دیگر رسم است، کمتر فعالند. در واقع، انجمنها و نهادهای غیردولتی و سازمانهای حسابداری حرفه‌ای که جلودار و سپر تعهد اخلاقی

سپهر

حسابداران باشند، وجود ندارند. بهتر این است که این نوع تشکلهای در ایران فعالتر شوند. در عین حال، در دانشگاه و مراکز آموزش عالی بایستی برای حسابداران به‌طور کلی موضوع آیین رفتار حرفه‌ای تدریس و آموزش داده شود، که با او رشد کند. متأسفانه هنوز تصویری که حسابدار به ماهیت ارقام و به نحوه اتفاق یا رویداد مالی کاری ندارد، و یا نباید داشته باشد، در ایران حاکم است؛ در حالی‌که، همانطور که اشاره کردم، غیر از اخلاق و آیین رفتار حرفه‌ای، نحوه اجرای اخلاق حرفه‌ای و آیین رفتاری در مسئولیت حسابداران است. فلسفه فرامدرن یا پست‌مدرن، که میشل فوکو و هاورماس از بنیانگذار آن هستند، برای پاسخگویی به ذینفعان به‌خصوص به نفع عموم جامعه، آزادی مطلق حسابدار را طلب می‌کنند.

دکتر رویائی

شما در حوزه آموزش دانشگاهی در مقطع دکتری فعالیت درازمدتی دارید و از سبک ویژه‌ای برای آموزش حسابداری استفاده می‌کنید و در واقع صاحب سبک هستید. ارزیابی شما درباره وضعیت آموزش اخلاق حرفه‌ای (آیین رفتار حرفه‌ای) در برنامه آموزش حسابداری دانشگاههای ایران، در تمامی مقاطع، چیست؟

در مورد وضعیت آموزش اخلاق حرفه‌ای پیش از این کمی توضیح دادم، ولی بهتر است در این جا به دو نکته تاکید کنم؛ یکی این‌که آموزش اخلاق حرفه‌ای، برتر و پوشاننده‌تر و مقدمه و زیربنا است بر آیین رفتار حرفه‌ای. در واقع آیین رفتار حرفه‌ای منتج از حصول یک اخلاق حرفه‌ای مناسب ارزشها و کیفیات فرهنگی و مقتضیات بومی است و اگر اخلاق حرفه‌ای که خود صاحب اصولی است، جا بیافتد، یک آیین رفتار حرفه‌ای قابل اتکا و قابل اجرا از آن منتج خواهد شد.

در مقاطع مختلف آموزشی بایستی اخلاق حرفه‌ای به تمام و کمال، از پلکانها و سطوح تفکر آن، که متأسفانه در ایران فاقدش هستیم، تا تاریخ تطور آن، نحوه نگرش فلسفی به آن، نحوه نگرش تئوریک، ارائه دکترینها، تعاریف و مکتبها و دیدگاهها ارائه شود، و آیین رفتار حرفه‌ای منطبق بر این ادبیات و سپس با توجه به مقتضیات بومی، در مقطع کارشناسی، آن هم از ترمهای ششم و پنجم به بعد، با تاکید و به‌عنوان یک درس مستقل، یک سرفصل جداگانه، باز هم با توجه به همه مسایل فرهنگی در ایران، آموزش داده شود.

متأسفانه در حرفه حسابداری ما، مسایل فرهنگی، ارزشها، نحوه اجرای آن و مقتضیات عملی و بهینه آن بحث نشده است،

شائبه بداخلاقی قوی در آن وجود نداشته باشد؟

دکتر رویائی

این، نکته خیلی درست و حائز اهمیتی است. اما حسابداران حرفه‌ای در واقع خودشان باید بیشتر مدعی کنترل‌های داخلی باشند، گو این‌که ممکن است در پاره‌ای از موارد از آن فرار کنند، یا پذیرش آن برایشان کمی سخت باشد. ولی آنها آیین رفتار حرفه‌ای را وقتی می‌توانند درست رعایت کنند که بیکره و زنجیره و نخ تسبیحی که کنترل داخلی را مثل یک زیربنا یا فونداسیون قابل‌اتکا برای پردازش اطلاعات حسابداری ایجاد می‌کند، وجود داشته باشد. در غیر این صورت، حسابداران هم نمی‌توانند خدماتی را که ارائه می‌کنند، دفاع درست کنند و سهمشان را در افزایش داراییها، اعتبار، و اسم شرکت و احتمالاً در بورس اوراق بهادار، ارزیابیها و افزایش قیمتها، به منصفه بروز و ظهور برسانند و به ذینفعان اهمیت و تاثیر خودشان را تاکید کنند.

قبول کنیم که کنترل داخلی در واقع خواستگاه حسابداران حرفه‌ای است به‌طور کل؛ نه این‌که ابزاری تعبیه شود توسط دیگران که حالت نرماتیو یا دستوری برای اجرا داشته باشد. حسابدار حرفه‌ای بایستی به اندازه یک حسابرس داخلی یا حسابرس مستقل به کنترل داخلی والایی و تجلی ببخشد؛ در غیر این صورت طبیعی است که این سؤال، صحت خود را بیشتر به رخ می‌کشد که کارهایی که کنترل داخلی ضعیف دارند رعایت آیین رفتار حرفه‌ای را سخت‌تر خواهند کرد.

حسابداری

ارزیابی شما از وضعیت کلی حرفه حسابداری ایران، میزان تعهد حسابداران حرفه‌ای به آیین رفتار حرفه‌ای و تعهد نسبت به مسئولیت حفظ منافع عمومی چیست؟

دکتر رویائی

خوشبختانه پس از انقلاب میزان تقاضا برای بهره‌مندی از حرفه حسابداری در چرخه کلی آن، اعم از فرایند پردازش اطلاعات حسابداری و حسابرسیها اعم از داخلی و مستقل و نیز شعب برخواسته از این حرفه و اطلاعات حاصل از آن، مثل حسابداری مدیریت و محاسبه سرمایه‌گذارها و توجیه سرمایه به‌طور فزاینده مورد توجه قرار گرفته است. در مقابل این توجه و تقاضا، برون داد دانشگاه‌ها از این حرفه نیز رو به تزاید بوده و همچنان در حال افزایش هست.

فاصله بین برون داد دانشگاه‌ها و نیازهای بیرون، از نظر تعداد و از نظر کیفی غیرعادی است، به‌تعبیر دیگر فاصله زیاد بین انتظارات درخواست‌کنندگان و استفاده‌کنندگان از سیستمهای حسابداری از یک سو، و کیفیت برون داد دانشگاه‌ها و موسسات

چیزی که ممکن است تنها به حفظ کردن آیین رفتار حرفه‌ای در حافظه منجر شود، و دلایل ورودی، دلایل علی، و دترمیناسیتیک آن مشخص نشده است، از هدف دور می‌افتد و تبعاً دانشجو، و پس از دانشجو حسابدار، و پس از حسابدار حسابرس یا حسابدار رسمی یا مدیر مالی، متوجه نخواهد شد که چگونه بایستی این اصلاحات این ویرایشها بر حسب زمان و شرایط تغییر کند.

اما اخلاق حرفه‌ای و آیین رفتار حرفه‌ای هر دو می‌توانند در یک درس دو واحدی در مقطع کارشناسی و با تغییرات و توسعه‌ها و مبانی و فصول پیشرفته‌تری در دوره فوق لیسانس تدریس شوند. در دوره دکترا بایستی تمام تاکید بر حفظ و گسترش تفکر اخلاق حرفه‌ای و حفظ و گسترش آیین رفتار حرفه‌ای از دیدگاه جامعه و برای منافع عمومی و به‌عنوان تصویری از مکاتب، فلسفه‌ها، نظریه‌پردازها، دیدگاه‌ها، خواستگاه‌های فرهنگی و اقلیمی و مناسبات زنجیره‌ای بین حسابداران و خدمات آنها از یک سو و مشتریان و استفاده‌کنندگان از خدمات از سوی دیگر، قرار گیرد. در مقطع دکترا بیشتر بایستی به ادبیات، مبانی نظری، راههای توسعه، بحث و پلیمیکس و دیالوگهای چندگانه از چند زاویه، از زاویه صاحب‌کارها از یک سو، از زاویه حسابرسان داخلی و حسابرسان مستقل از یک سو، و حسابداران رسمی از سوی دیگر، مقتضیات اقتصادی آنها، مقتضیات مالی، دستمزدها، اندازه‌ها و قدمت و فاصله و مدت زمان همکاری بین حسابرس و صاحب‌کار و همه شقوق دیگر به شکل عالمانه بررسی شود. این‌که می‌گویم عالمانه، منظور انجام پژوهشهای تجربی در حوزه‌ها و گوشه‌ها و زوایای گوناگون اخلاق حرفه‌ای و آیین رفتار حرفه‌ای است تا الگو و مدل برای جالفتادن آن در مرحله اول، و تفکر بیشتر درباره آن در مرحله دوم، فراهم شود و مورد اعتنا و وثوق همه اهالی حرفه به پژوهش قرار گیرد؛ چیزی که در ایران متأسفانه خیلی جانیافتاده، حضور، سهم، اعم از سهم معنوی یا مالی، و انجام خود تحقیقات و برخورداری از نتایج تحقیقات توسط موسسات حرفه‌ای حسابرسی است (که البته خود این بایستی پژوهش شود که با این دارایی بزرگ و عظیمی که در ایران داریم به‌عنوان موسسات حرفه‌ای حسابداری بسیار معتبر و بسیار متعدد و بسیار آموخته، چرا این قدر غافل شدیم از انجام پژوهشها در راه یک چشم‌انداز مطمئن و قابل‌اتکا از سوی ذینفعان).

حسابداری

اگر این طور است، حسابداران حرفه‌ای به‌منظور رعایت آیین رفتار حرفه‌ای و به‌کارگیری سودمندان آن باید تنها کارهایی را بپذیرند که در آنها کنترل داخلی قوی باشد و

آموزشی رسمی از سوی دیگر، درخور توجه است و اختلافات زیاد است. در پاره‌ای از موارد لبریز است، یعنی ارائه و عرضه بیشتر از تقاضاست که به نظر می‌رسد که در چشم‌انداز آینده حرفه حسابداری تاثیر مثبت خواهد داشت. با تغییراتی در سیستم نظام آموزشی حرفه حسابداری، فاصله انتظارات حتماً می‌تواند کاهش پیدا کند و میزان عرضه و تقاضا هم می‌تواند متعادل شود.

از لحاظ محیط حرفه خوشبختانه ظرف ۵ سال اخیر، موضوع اخلاق حرفه‌ای و به تبع آن آیین رفتار حرفه‌ای مورد توجه محافل قرار گرفته، هم محافل ناظر و دولتی و همین‌طور محافل ناظر داخل در حرفه؛ ولی هنوز خیلی جای کار دارد.

از لحاظ آکادمیک اولین بار که حدود ۱۷ سال پیش موضوع اخلاق حرفه‌ای را در دوره دکترای دانشگاه علوم و تحقیقات مطرح کردم و در کنار آموزش تئوریک، افته‌ها یا بررسی‌موردی اخلاقی هم در کلاسها مطرح و به بحث گذاشته می‌شد. این ابتکار با استقبال زیاد دانشجویان و دپارتمانهای حسابداری و اساتید شاخص حرفه روبرو شد. به تدریج توجه ایستگاه‌های حرفه‌ای که به این مورد حساسیت داشتند بیشتر شد و در دانشگاه‌های دیگر هم بحث اخلاق حرفه‌ای و تدریس آن به تدریج افزایش یافت.

ولی آن‌چه را که من ظرف این سالها، اعم از کلاسهای آکادمیک و یا سخنرانیهایم در انجمنهای حرفه‌ای و سازمانهای حسابرسی، دریافتم این بود که اخلاق حرفه‌ای آن‌چنان مغفول مانده بود که حسابداران و مخاطبان ما چیزی غیر از اخلاق عمومی یا مورال مراد نمی‌کردند، که خود برحسب نوع فرد و فرایند دریافت و درجه اعمال اخلاق عمومی داشتند، که اشاره کردم که مورال، از وراثت تا تجربه‌های پس از رشد سنی در فرد غالب می‌شود. این تصور از اخلاق را در ذهن نداشتند و همه فکر می‌کردند که اخلاق همان است که در این فرایند یادگرفته‌اند و طبعاً چیزی به اسم اخلاق حرفه‌ای مغفول مانده بود. اما در حال حاضر دانشگاه‌ها به این موضوع مهم توجه کرده‌اند و به حمداله اخلاق حرفه‌ای و آیین رفتار حرفه‌ای، به‌خصوص در مجلات و فصل‌نامه‌ها و ماهنامه‌های حرفه‌ای، خیلی مورد توجه قرار گرفته، اما بخش بومی شدن آن یا ایرانی‌ه‌شدن آن خیلی طرف توجه نبوده، معذالک این خوشبختی وجود دارد که موضوع مورد توافق همه است؛ قولی است که جملگی برآنند که این حوزه باید آموزش داده شود، اصول، قواعد، نظام‌مندی و تاثیرات فرهنگی آن از جنبه‌های گوناگون بحث و تکرار شود، و از هر فرصتی برای بسط و گسترش آن بهره‌وری کامل انجام شود.

هرچه‌که بحث و نقدونظر در مورد اخلاق حرفه‌ای و آیین رفتار حرفه‌ای بیشتر شود طبیعی است که تعهد حسابداران نسبت به ذینفعان ملموس‌تر، اجرایی‌تر و پذیرفتنی‌تر می‌شود. یکی از

راه‌ها این است که حرفه حسابداری در ایران سایه اخلاق حرفه‌ای را روی سر خود بیشتر حس کند و درواقع به‌جای این‌که خدایی نکرده آن را بازدارنده فعالیت قلمداد کند آن را مثل یک آویزه در گوش خود، در دل خود حفظ کند، که چقدر به او کمک‌کننده خواهد بود. اما راه آن هم این است که اخلاق حرفه‌ای در یک اتاق شیشه‌ای قرار بگیرد و رویدادهای اخلاقی و غیراخلاقی و میزان تعهد به آیین رفتار حرفه‌ای و تعهد نسبت به مسئولیت و پاسخگویی آن به‌صورت کارگاه‌های نقدونظر موضوع گفتمانهای آموزشی قرار گیرد، همچنین در موسسات و سازمانهای حرفه‌ای مثل انجمن حسابداران خبره یا جامعه حسابداران رسمی یا انجمن حسابرسان داخلی و نظایر آنها به‌صورت بررسی‌موردی یا افته و برحسب واقعیت‌های اتفاق افتاده از ساده‌ترین نوع آن که هموارسازی سود، مدیریت سود، و نظایر این‌ها باشد تا اتفاقات ناخوشایندی که در موسسات اتفاق افتاده، و حسابداران حرفه‌ای ما به‌عمد یا به‌سهو از آن گذر کرده‌اند، مطالعه شود. این رویکرد باعث می‌شود که اخلاق حرفه‌ای و آیین رفتار حرفه‌ای بیشتر مدنظر و مطمح‌توجه قرار گیرد و حسابداران دقت کنند که موضوع اخلاق حرفه‌ای و آیین رفتاری آن به‌مثابه شمشیر داموکلس بالای سر همه ما حرفه‌ای‌ها است، تا خود را هرچه بیشتر از ناهمواریها، تخلفهای احتمالی و اشتباهات و گوناگونی‌های کاهنده رفتار حرفه‌ای، منزه نگه‌داریم.

کارگاه‌های نقدونظر به‌خصوص برای اهالی اجرایی حرفه، مثل حسابداران رسمی و کسانی که در حسابداری یا امور مالی به‌کار مدیریتی مشغولند، به‌دلیل ملموس بودن حادثه‌ها و قابلیت ارزیابی چگونگی و نتایج این چگونگیها، خیلی می‌تواند به این حال‌وهوای اخلاق حرفه‌ای و تعهد نسبت به مسئولیت حفظ منافع عمومی کمک کند.

سازمان

بزرگواری کردید که وقت گذاشتید و در این گفتگو شرکت کردید. گفتگوی عالمانه و البته دلپذیر شما، داروی شفابخشی برای ضعف و ناکارآمدی رفتار حرفه‌ای در جامعه حسابداری است که امیدوارم مورد توجه ارکان نظارتی حرفه حسابداری قرار بگیرد. جا دارد که جامعه حسابداران رسمی و اعضای آن این موضوع مهم و دیدگاه ارزشمند شما پیرامون رفتار حرفه‌ای را به بررسی بگذارند و درباره آن بیشتر کنکاش کنند.

اگر پیام و مطلب بیشتری برای طرح و توجه جامعه حسابداری دارید، در فرصت باقیمانده به آن بپردازید.

دکتر رویائی

حسابدار حرفه‌ای روی یک لبه تیغ تضاد و تعارض و

رفتار حرفه‌ای تنها آموزش کافی نیست؛ بایستی حسابدار حرفه‌ای عادت کند که برای کسب رضایت بیشتر، گذران زندگی حرفه‌ای را با اخلاق انجام دهد، نه تنها گزارشگری حرفه‌ای را. یعنی که برای حسابداران، اخلاق حرفه‌ای و آموزش آن ممزوج با زندگی عادی می‌شود که نه تنها مشکل ایجاد نمی‌کند بلکه دارای فواید معنوی ویژه و فزاینده‌ای هم خواهد بود.

یعنی این‌که بپذیریم که شغل حسابدار در حرفه‌ای به اسم حرفه حسابداری ایجاب می‌کند که به یک چشم‌انداز نگاه کنیم و احاطه به یک چشم‌انداز را برای خود مسئولیت قلمداد کنیم و این‌که در فضایی که صاحب‌کار از یک سو، ذینفعان و از میان ذینفعان جامعه یا منافع عمومی مهمتر از همه از سوی دیگر، و خود حسابدار از سوی سوم، در آن قرار دارند، تنفس گاهمان در حرفه تنفس گاهی باشد که با یک جور اخلاق حرفه‌ای، با یک نوع مدارای اخلاق حرفه‌ای، و یک مدل یا الگوی اخلاق حرفه‌ای هم‌زیستی داشته باشد، که باعث می‌شود ما را از تعارضها، دوگانگیها، تضادها و دوراهیهای که در حرفه، در گوناگونیهای متعدد با آن روبرو هستیم، امن و امان نگهدارد و نجات ما در این باشد که هر سه بُعد استفاده‌کنندگان، ذینفعان، صاحبکار و خود ما از آمیزه‌ای از اخلاق عمومی یا مورال و اخلاق حرفه‌ای یا اتیکس آن طور برخوردار باشیم که با وجود انواع انگیزه‌ها که به‌هر صورت در همه جوامع و همه حرفه‌ها وجود دارد بتوانیم پاک و منزله آرامش خود و خانواده را تامین کنیم و آن وقت است که اگر از تعارضات نظارت‌های دولتی، نظارت‌های حرفه‌ای و نظارت‌های گاهی اوقات غیرمنصفانه به‌سهولت و با آرامش بیرون بیاییم، خدمات ما به حرفه و ذینفعان هم به‌طور حتم بیشتر، با کیفیت‌تر و بهتر خواهد بود.

در ابتدای کتاب اولم جمله‌ای نوشتم که: "اخلاق همان قانون نانوشته است." در واقع هر وقت اتفاقی روی داده، که پیش از آن ندیده بودند، آن را قانون کردند و قانون را برحسب اخلاق نوشتند. یعنی آن چه را که اخلاق حکم مکتوم و پنهانی داشته و در ضمیر همه ما انسانها وجود داشته، آن را قانون کردند؛ برای این‌که روان‌ترین و وجیه‌ترین شکل اجرای اخلاق است، و اخلاق حرفه‌ای هم از همین خاصیت و از همین روش برخوردار دارد.

پانوشته‌ها:

- ۱- این تاکید در حرفه حسابداری معطوف است به ویژگیهای ماهیتی و مشخصات فراگیر و درج اهمیت آن‌ها
- ۲- در حرفه حسابداری موضوع فرهنگ، خرده‌فرهنگها، قومیتها، لایه‌بندیهای ارزشی به‌ویژه در اتصال آن به اخلاق حرفه‌ای به‌دلیل کمی فضا در این مصاحبه مورد بحث قرار نگرفته است، خود بحثی مهم، چالش‌ناه و جالب می‌باشد.

دوگانگی و حتی چندگانگی قرار دارد و از این بابت حسابدار حرفه‌ای لباسی از مظلومیت به‌تن دارد که این مظلومیت باعث می‌شود او در خیلی از موارد در معرض نوعی مسئولیت توأم با هراس و نوعی دوگانگی توأم با حس مسئولیت، قرار بگیرد که واقعاً برای حسابدار از نظر روحی و از نظر روانی و از نظر شخصیتی و از نظر شان و منزلت اجتماعی آسیب‌رسان است.

به این سبب باید توجه داشته باشیم که حسابدار حرفه‌ای اگر بخواهد اخلاق حرفه‌ای را رعایت کند همیشه متوجه یک سه‌گانگی، یک سه‌جنبه‌گی است، و این باعث می‌شود که قبول کنیم که مسئولیت بزرگی به‌عهده آنهاست که این مسئولیت را در هر مورد و در هر گزارشگری بایستی هم انجام بدهند و هم تحمل کنند. از یک سو بایستی رضایت صاحب‌کار را به‌نحو قانونی حفظ کنند، چون در هر حال خدمتی برای آنها انجام می‌دهند و این خدمت بایستی به آنها فوایدی برساند. از سوی دیگر خودشان هم بایستی از یک رضایت روحی و معنوی متلذذ شوند، لذت ببرند، و تامین این رضایت روحی و معنوی که معمولاً با کار طاقت‌فرسا همراه است برای حسابدار سخت است و صاحب‌کار و بنیادهای حرفه‌ای و انجمنهای نظاره‌گر، بایستی کمک کنند که حسابدار از این فرایند بدون آزرده‌گی و بدون تحمل دوگانگیها و تعارضها بیرون بیاید. نکته یا جنبه سوم این است که حسابدار بایستی از یک سطح متعالی از رفاه و ارتزاق کافی برخوردار باشد و رضایت مالی او فراهم شود.

انجمنها و موسسات نظاره‌گر بایستی کمک کنند و حسابدار حرفه‌ای و به‌خصوص آنهايي را که از نظر اخلاقی و رفتار حرفه‌ای خیلی حساس هستند، از این جنبه‌ها مورد ملاحظه قرار دهند تا آنها بتوانند آسودگی خاطر پیدا کنند. توجه داشته باشیم که این سه‌گانگی یا سه‌جنبه‌گی را یک عامل تامین می‌کند، یا یک عامل است که پر می‌کند، و آن هم انگیزه‌هاست. انگیزه‌هایی که حسابدار حرفه‌ای محتاج آن است و آن چنان محتاج است که برای استغنائی روحی و روانی خود لازم دارد که پرده‌های ابهام برداشته شود و او بتواند به‌راحتی گزارشگری مالی کند.

انگیزه‌هایی که برای او لازم است، چه از لحاظ مادی چه از لحاظ معنوی، بایستی تامین شود تا این‌که نیازی نباشد که خدایی نکرده بخشی یا حتی تکه کوچکی از آیین اخلاق حرفه‌ای را اغماض کند. حسابدار حرفه‌ای، در کل می‌گویم چه حسابرس و چه حسابدار و مدیر مالی، ابزاری در دست دارد که این ابزار دارای دو لبه است و این برندگی هر دو لبه باعث فشار به جسمیت و روح و روان حسابدار می‌شود. باید اضافه کنم که منظورم بیشتر این است که در بحث اخلاق و

ضربه به فساد در پانگرا کسب

ما بخشی از راه حل هستیم: حرفه جهانی حسابداری به فساد ضربه می زند

همزمان با برگزاری اجلاس وزرای دارایی و روسای بانک مرکزی کشورهای عضو گروه ۲۰ (G20) در بوئنوس آیرس، فدراسیون بین المللی حسابداران^۲ (IFAC) به همراه گروه کسب و کار ۲۰ (B20) و سازمان عضو فدراسیون، یعنی فدراسیون انجمنهای حرفه ای علوم اقتصادی آرژانتین^۴ (FACPCE) میزبان یک رویداد ارزشمند برای مقابله با فساد بودند. این رویداد، رهبران همنشینی سیاسی گروه ۲۰، کسب و کارها و حرفه ها را گرد هم آورد تا بر اقدام جمعی در راستای مقابله با فساد در سراسر جهان تمرکز کنند.

گروه ۲۰، یک همنشینی پیشرو است که از اقتصادهای بزرگ جهان تشکیل شده تا سیاستهای جهانی را که به گستره ای از بزرگترین چالشهای کنونی از جمله آینده کار، زیرساختهای توسعه، و پایداری می پردازد، توسعه دهد. گروه کسب و کار ۲۰ نماینده بخش خصوصی انجمن گروه ۲۰ است. امسال کشور آرژانتین میزبان این انجمن بود.

در چند سال گذشته، فدراسیون بین المللی حسابداران همکاری با انجمنهای گروه ۲۰ و کسب و کار ۲۰ را افزایش داده تا با جدیت بر نقش اساسی این حرفه جهانی بر موضوعهای مهم تاکید کرده و آن را پیش ببرد. در سال ۲۰۱۸، فدراسیون تبدیل به یک شریک شبکه ای^۵ رسمی از نظر درستی و رعایت شد. راشل گریمز (Rachel Grimes) رئیس فدراسیون نیز به عنوان عضو انجمن حامیان بین المللی کسب و کار منصوب شد. گروه یاد شده، از رهبران عالی رتبه کسب و کار تشکیل شده که به منظور افزایش شفافیت طرحها و رویه های پیشنهادی در گروه کسب و کار ۲۰، با وزرا و رهبران همکاری می کنند.

جا دارد بپرسیم که چرا حسابداران باید در این مباحث مشارکت بیشتری داشته باشند. گرچه مباحث و رویه های گروه ۲۰ بر موضوعهای گسترده تری مانند امور مالی، مقابله با فساد و بنگاه های کوچک و متوسط تمرکز دارد، اما ابزار سیاستی که از سوی گروه ۲۰ منتشر می شود، دارای قدرت اجرایی است و موجب تنظیم مقرراتی می شود که تا جایی که به مالیات، مبارزه با پولشویی، گزارشگری مالی و حسابرسی و موارد دیگر مربوط می شود، بر حرفه تاثیرگذار است.

در بسیاری از موارد، حرفه حسابداری بخش مهمی از راه حل مسائلی است که در تصویر کلی گروه ۲۰ با آنها روبرو است؛ از جمله فساد و تقلب. داشتن یک جایگاه در میز مذاکره، به معنای آن است که می دانیم درباره چه موضوعی بحث می شود و می توانیم درباره آن اطلاعاتی ارائه دهیم و به شکل گیری رویکردهای منطقی برای این سیاستها کمک کنیم، که موجب می شود حرفه تا حد ممکن به طور موثر همکاری داشته باشد.

همچنین نقش حرفه از سوی دیگر شرکت کنندگان صاحب نفوذ در این رویداد مورد توجه قرار گرفت. لورا آلونسو (Laura Alonso) رئیس دفتر مبارزه با فساد آرژانتین در شورای مشارکت بخش عمومی و خصوصی گفت: "حسابداران داراییهای با ارزشی در مبارزه با فساد هستند - اقدام جمعی ضروری است."

راشل گریمز، رئیس فدراسیون بین المللی حسابداران، از نمایندگان تقاضا کرد تا به طور مشارکتی در سراسر بخشهای عمومی و خصوصی فعالیت کنند تا مدیریت مالی بخش عمومی را ارتقا داده و توانمندی توسعه پیشرفتهایی مانند گزارشگری یکپارچه و فناوری جدیدی را به دست آورند که ممکن است از مبارزه جهانی با فساد حمایت کند.

فایض چودری (Fayezul Choudhury) مدیر اجرایی ارشد فدراسیون بر ارزش استاندارد جدید رعایت نشدن

ضربه به فساد در پاکرد حسابداری

قوانین و مقررات (NOCLAR) تاکید کرد که توسط هیئت استانداردهای بین المللی اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران (IESBA) منتشر شد، و نشان می‌دهد که حسابداران حرفه‌ای در هنگام رویارویی با شواهد انجام فساد، چگونه اقدام می‌کنند. همچنین وی تاکید کرد که دولت‌ها باید قوانینی را تصویب کنند که از متخصصان حمایت کند و این امکان را فراهم سازد که در هنگام رویارویی با فساد یا دیگر اقدام غیرقانونی، به‌طور موثر و بدون هیچگونه تهدیدی اقدام کنند. فعالیت به‌عنوان یک شریک شبکه‌ای به فدراسیون این امکان را می‌دهد تا مواضع سیاسی مهمی نسبت به مباحث ارزشمند در زمینه سیاست‌ها مطرح کند، از جمله:

- ایجاد انگیزه در استقرار استانداردهای بین المللی حسابداری بخش عمومی (IPSAS)،
 - بهبود مدیریت مالی بخش عمومی،
 - پشتیبانی از گزارشگری یکپارچه،
 - شناسایی آیین اصول اخلاقی برای حسابداران حرفه‌ای به‌عنوان استاندارد بین المللی با رویه برتر در زمینه درستکاری،
 - تلاش برای دستیابی به مقررات هوشمند و یکنواخت، و
 - اهمیت مشاوران حرفه‌ای در محیط بنگاه‌های کوچک و متوسط.
- فدراسیون به‌عنوان بخشی از فعالیتهای پیرامون پیمان مقابله با فساد، به‌تازگی همراه با اتحادیه بین المللی وکلاء^۱، حکم مشترکی برای مقابله با فساد منتشر کرده است. این اتحادیه یک سازمان جهانی پیشرو، متشکل از کارشناسان بین المللی قانونی، انجمنهای وکلا و جوامع حقوقی است.
- همه این موارد، بر نیروی بقای حسابداری به‌عنوان یک حرفه جهانی و نقشی که در پیشبرد اقتصاد عاری از فساد ایفا می‌کند، تاکید دارد. با وجود این که دستاوردهای زیادی داشته‌ایم، اما از بسیاری از جهات تازه شروع به فعالیت کرده‌ایم. این نوع طرفداری و مشارکت بدون وجود یک شبکه جهانی قدرتمند و همکاری مهم در میان اعضای فدراسیون امکانپذیر نخواهد بود، به‌ویژه فدراسیون انجمنهای حرفه‌ای علوم اقتصادی آرژانتین با ریاست خوزه آرنولتو (Jose Arnoletto) که در همکاری فدراسیون با مجموعه گروه ۲۰ در آرژانتین نقش موثری داشته است.

پانوشتها:

- 1- Group 20 (G20)
- 2- International Federation of Accountants (IFAC)
- 3- Business 20 (B20)
- 4- Federación Argentina de Consejos Profesionales de Ciencias Económicas (FACPCE)
- 5- Network Partner
- 6- International Bar Association

منبع:

Amir Ghandar, We Are Part of the Solution: The Global Accountancy Profession Making a Dent in Corruption, ifac.org, Aug. 2018

گفتگو با دکتر سعید جمشیدی فرد رئیس شورای عالی جامعه حسابداران رسمی ایران

عملکرد حرفه را نمایش دهیم

حسابداری

فرصت گرانبهایی به ما داده‌اید که با شما درباره موضوع مهم اخلاق حرفه‌ای گفتگو کنیم. حضور بسیار پررنگ شما در تحولات حرفه و مشارکت موثر شما در تشکلهای مهم حسابداری حرفه‌ای کشور، و هم این که اکنون در شورای عالی جامعه حسابداران رسمی و به‌عنوان رئیس شورا خدمت می‌کنید، نوید این را می‌دهد که می‌توانیم اطلاعات دست‌اول و تصویری دقیق از شرایط پیش‌رو به‌دست آوریم و به خوانندگان ارجمند ارایه کنیم.

دکتر جمشیدی فرد

من هم از مجله حسابرس که سالهاست نقش مهمی در نشر دانش حرفه‌ای حسابداری و حسابرسی داشته تشکر می‌کنم و در این فرصت نیز از خانم اکوان که جزیی از تاریخ و اعتبار مجله بودند یاد می‌کنم. خدا رحمتشان کند. زمانی که آقای دکتر نظری دعوت کردند در این شماره مشارکت کنم بنا بود که موضوع محوری اخلاق حرفه‌ای به‌صورت میزگرد و گفتگو تهیه شود. از آن‌جا که اخلاق و رفتار حرفه‌ای به‌تناوب و در مقاطع مختلف در مجلات و رسانه‌های حوزه

تدوین آیین اخلاق و رفتار حرفه‌ای حسابداران رسمی با پیدایش و گسترش تشکلهای حرفه‌ای حسابداران رسمی همراه بوده است. در مواردی نیز مراجع دولتی یا عمومی، راساً آیین رفتار حسابداران حرفه‌ای را تدوین و یا آیین رفتار تهیه‌شده توسط تشکلهای حرفه‌ای را تایید یا تصویب کرده‌اند. این موضوع، در مورد ارائه خدمات تخصصی و حرفه‌ای حسابداران رسمی در خصوص حسابرسی اطلاعات و صورتهای مالی شرکتهای سهامی عام پذیرفته‌شده در بورس و اوراق بهادار، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

اصول و ضوابط حسابداری، شامل آئین اخلاق و رفتار حرفه‌ای، مجموعه‌ای تدوین و تنظیم‌شده در محیط بین‌المللی و وارداتی است. اگر چه اصول بنیادی آن اصولاً در تمام محیطهای اجتماعی مفید است و ظاهراً یکسان برداشت می‌شود ولیکن باید بدانیم که طرفهای تقاضای خدمات حرفه حسابداری با بهره‌گیری از مبانی عمومی اخلاقی و نیاز صلاحیتی کار حسابداران به تدوین آن اقدام کرده‌اند. جامعه حسابداران رسمی ایران پس از تشکیل در سال ۱۳۸۰،

حسابداری نشر یافته تمایل داشتیم با گفت‌و شنود به جنبه‌ها و حوزه‌های مرتبط اما خارج از حرفه هم پردازم که میسر نشد. به نظر می‌آید بحثهای دقیق و کارشناسانه درباره نقاط ضعف و ایرادات حرفه، و تمرکز بیش از حد حسابداران به موضوعات درون حرفه‌ای، دست‌مایه نقدهای غیرمنصفانه از بیرون علیه حسابداران و حسابرسان شده است؛ درحالی‌که بحثهای حرفه‌ای از ارزیابی موضوعات مشابه در محیطهای دیگر از جمله موضوعهای مدیریت و مالکیت و عملکرد آنها، دور مانده است. بنابراین سعی می‌کنم جنبه‌های دیگری از موضوع را نیز در گفتگو وارد کنم.

حسابداری

همان‌طور که اشاره کردید محور بحث شماره پایان سال حسابرس به اخلاق حرفه‌ای اختصاص دارد و متأسفانه کار ما برای جلب مشارکت صاحب‌نظران حرفه برای گفتگو در میزگرد و مصاحبه هر روز سخت‌تر می‌شود و گاهی اجرای برنامه‌ها را با اختلال روبرو می‌کند. از این بابت پوزش ما را بپذیرید.

آیین رفتار حرفه‌ای اهمیت زیادی در حرفه حسابداری و حسابرسی دارد و مبنایی برای تعهد حسابداران به منافع عمومی است. بحث را از این جا شروع کنیم که در ایران حسابداران رسمی از چه ضوابط رفتاری پیروی می‌کنند و چه تضمینی برای رعایت آن ضوابط وجود دارد؟ دکتر جمشیدی فرد

مهمترین مسئولیت حسابداری تهیه اطلاعات مالی به‌عنوان مبنایی برای فراهم‌ساختن امکان پاسخگویی مدیران و مباشران سازمانها و بنگاه‌های عمومی و خصوصی به اشخاص ذیحق، ذینفع و ذیعلاقه است. نقش حسابداران رسمی، اعتباربخشی به اطلاعات مالی، در قالب گزارشهای مختلف حسابرس مستقل و بازرس قانونی، بررسی اجمالی و... می‌باشد. حسابداران رسمی که چنین خدماتی را ارائه می‌دهند در صورتی نتایج کارشان قابل اعتماد و اتکا خواهد بود که علاوه بر دانش، مهارت، تجربه و آموزش مستمر، از فضیلت‌های اخلاقی چون درستکاری و صداقت، واقع‌بینی، استقلال و بیطرفی و حفظ منافع عمومی برخوردار باشند و خدمات حرفه‌ای خود را با رعایت آیین رفتار پذیرفته‌شده‌ای انجام دهند.

**تمرکز بیش از حد حسابداران
به موضوعات درون حرفه‌ای
دست‌مایه نقدهای غیرمنصفانه
علیه حسابداران و حسابرسان
شده است**

ارشادی باقی می‌ماند، پس می‌بایست تضمین لازم برای آن مصوب و به‌مورد اجرا گذاشته می‌شد. از این رو به‌موجب ماده ۴۱ اساسنامه جامعه، آیین‌نامه اجرایی هیئتهای انتظامی مشتمل بر نحوه رسیدگی هیئتها، تعیین انواع تخلفات انتظامی متناسب با تنبیهات و سایر موارد مربوط با پیشنهاد شورای عالی به تصویب مشترک وزرای امور اقتصادی و دارایی و دادگستری رسید.

بیش از ۵۰ درصد تخلفات احراز شده در آیین‌نامه اجرایی هیئتهای انتظامی از بایدونبایدهای مندرج در آیین رفتار حرفه‌ای، و بقیه از سایر مقررات از جمله اساسنامه جامعه استخراج شده است. در آیین‌نامه اجرایی مزبور، با در نظر گرفتن مفهوم حقوقی «تناسب جرم و مجازات»، تخلفات قابل‌پیش‌بینی در محیط حضور حسابداران رسمی با تنبیهات شش‌گانه اخطار، توبیخ، ممنوعیت از پذیرش کار، تعلیق تا یکسال، تعلیق یک تا پنج سال، و لغو پروانه، پاسخ داده شده که ضمانتی برای اجرای آیین رفتار حرفه‌ای است.

با وجود این، باید به سند جاری و لازم‌الاجرای دیگری در محیط حسابرسی مستقل و حسابداران رسمی اشاره کرد. از مجموعه اصول و ضوابط حسابداری و حسابرسی تدوین شده سازمان حسابرسی، استانداردهای حسابداری و استانداردهای حسابرسی در کشور عام‌الشمول است. اما، سازمان حسابرسی نیز نظیر آیین اخلاق و رفتار حرفه‌ای حسابداران رسمی، ضابطه مستقل خود را دارد که به استناد بند «ح» ماده ۷ اساسنامه قانونی با عنوان «موازين اخلاقی و رفتار حرفه‌ای حسابرسان سازمان بر اساس اصول و موازين اسلامی» برقرار است.

در این جا یک تعارض و ابهام مطرح است که کمتر به آن پرداخته شده و سوالاتی را به دنبال دارد؛ از جمله این که حسابداران رسمی شاغل در سازمان حسابرسی مشمول کدام یک از موازين یا آیین رفتار حرفه‌ای اند؟ آیا احکام انتظامی برای این گروه از اعضا در سازمان صادر می‌شود؟ رابطه کارفرمایی در بخش دولتی در مقایسه با همپیشگان بخش خصوصی با صلاحیت حرفه‌ای مشابه چه تاثیری می‌گذارد؟ عملکرد اعضای شاغل در سازمان چگونه ارزیابی و تخلف احتمالی طبق چه سازوکاری احراز و نتایج آن به چه ترتیب به اجرا در می‌آید؟

به نظر من بحث پیرامون سوالات این‌چنینی و بررسی

نیز در پی جریان توسعه حرفه در جهان، در اجرای وظایف مقرر در اساسنامه به منظور ارتقای اعتماد عمومی به حرفه حسابداری و بهبود رفتار حسابداران رسمی، آیین اخلاق و رفتار حرفه‌ای را تدوین کرد که از سال ۱۳۸۲ با تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی به مورد اجرا گذاشته شد. با افزایش تعداد اعضا و موسسات حسابرسی نیاز به بازنگری سند مزبور احساس شد و پس از عضویت جامعه حسابداران ایران در **فدراسیون بین‌المللی حسابداران (IFAC)**، با استفاده از نسخه آیین رفتار حرفه‌ای ایفک، ضوابط روزآمد مزبور با کسب اجازه از فدراسیون در دو نوبت ترجمه و نشر یافت. بر این اساس آخرین نسخه منتشر شده آیین رفتاری ایفک (۲۰۱۶) با تطبیق با مقررات لازم‌الاجرای جامعه و انجام تغییراتی محدود، تدوین و پس از تصویب شورا و تایید وزیر امور اقتصادی و دارایی از ابتدای سال ۱۳۹۸ به اجرا درآمده است. از آنجا که اگر احکام بایدونباید آیین رفتار حرفه‌ای از ضمانت اجرا برخوردار نباشد و عدول از آن مستوجب مجازات و تنبیه نگردد، صرفاً در حد توصیه‌های اخلاقی و

نه ما به خوبی

حرفه را معرفی کرده‌ایم

و نه سیاستگذاران و

ذینفعان خدمات حرفه‌ای

قدردان هستند

می‌گیرد با اعمال الزامات آموزش حرفه‌ای مستمر، نظارت حرفه‌ای یا انضباطی، نشر دانش و استانداردهای حرفه‌ای و

تعارض مقررات در موضوع مشابه به جامعیت قضاوت در مورد اخلاق حرفه‌ای و ضمانت اجرا کمک می‌کند.

فراموش می‌کنیم که به نیازهای محیط اقتصادی و دغدغه‌های عموم به اندازه بحثهای درون حرفه‌ای حساسیت نشان دهیم

بررسی گزارشها، قراردادهای، مکاتبات یا دیگر اطلاعات تهیه‌شده توسط حسابدار رسمی پشتیبانی می‌شود. از سوی مراجع دیگر از جمله سازمان بورس و بانک مرکزی نیز از طریق مقررات‌گذاری اختصاصی شامل دستورعمل راهبری شرکتی، رفتار حرفه‌ای تقویت می‌شود.

باید به این نکته اشاره کنم که به دلیل وجود مراجع متعدد در حوزه حرفه حسابداری و استقلال نسبی و نه کامل جامعه، اختیارات جامعه با محدودیت روبروست. به عنوان مثال صلاحیتهای پذیرش حسابداران رسمی مشتمل بر الزامات تحصیلی، کارآموزی و تجربه لازم برای ورود به حرفه، خارج از اختیار جامعه است.

سازش
حرفه حسابداری چه تاثیری در اقتصاد کشور دارد؟
تصمیمگیران اقتصادی کشور تا چه اندازه به خدمات
حسابداران رسمی اعتماد دارند و از آن بهره می‌برند؟
حرفه حسابداری برای حفظ اعتماد عمومی با چه
مخاطرات مهمی روبروست؟

دکتر جمشیدی فرد
به نظر من، حرفه حسابداری ایران از نظر دانش حرفه‌ای، کمیت و اثرگذاری بر محیط اقتصادی، جایگاه مناسبی دارد. اما متأسفانه آن‌گونه که بایسته و شایسته است نه ما به خوبی حرفه را معرفی کرده‌ایم و نه سیاست‌گذاران و ذینفعان خدمات حرفه‌ای، قردردان هستند. اشکال ما در این است که به خودمان

سازش

جامعه حسابداران رسمی چه اقدامی برای توانمندسازی
حسابداران حرفه‌ای در قضاوت حرفه‌ای پیرامون رفتار
حرفه‌ای، و همچنین کاهش مخاطرات نقض آیین رفتار
حرفه‌ای به کار برده است؟

دکتر جمشیدی فرد

دامنه گسترده‌ای از وضعیتها و روابط گوناگون به طور بالقوه ممکن است خطر نقض و رعایت نشدن اصول بنیادی را پدید آورند. ماهیت و اهمیت این خطرها، بسته به پدید آمدن در ارتباط با ارائه خدمات به صاحبکار حسابرسی، سهامی عام بودن یا نبودن بنگاه مورد حسابرسی، ارائه خدمات اطمینان بخش به بنگاهی که صاحبکار حسابرسی نیست، می‌تواند متفاوت باشد. تفصیل این موارد را در آیین اخلاق و رفتار حرفه‌ای مصوب که تقریباً در اغلب اسناد نظیر، ادبیات مشترکی دارند، قابل مشاهده است؛ تنها عناوین مهم خطرها ممکن است در يك یا چند دسته شامل خطرات منافع شخصی، خودبینی در تجدیدنظر، حمایت یا مخالفت، قرابت، و تهدید قرار گیرد.

آیین رفتار حرفه‌ای از دو طریق تدابیر ایمن‌ساز در مقابل مخاطرات مربوط به اصول بنیادی پیش‌بینی کرده است؛ یکی توسط جامعه حسابداران و وضع قوانین و مقررات و دیگری توسط موسسه‌ها در محیط کار در سطح موسسه و در سطح هر کار. اما آن‌چه توسط جامعه در این خصوص صورت

خدمات حرفه حسابداری به محیط اقتصادی کشور

برجسته و قابل تقدیر است

مهمترین و معتبرترین مستندات مورد استفاده ماموران مالیاتی در تشخیص مالیات واحدهای اقتصادی است. تاثیر این گزارشها بر شفافیت، اعتمادسازی، نزدیکی به عدالت مالیاتی، آموزش ممیزین، انضباط مالی و سیاست‌گذاری، انکارناپذیر است. اما متأسفانه نه ما آثار خدماتمان را تشریح و نشر داده‌ایم و نه مصرف‌کننده آن قدردان بوده است.

با وجود این، تردید ندارم که به‌طور نسبی خدمات حرفه حسابداری به محیط اقتصادی کشور، برجسته و قابل تقدیر است. به اعتقاد من، از مهمترین مخاطرات جامعه حرفه‌ای نادیده گرفتن واقعیت‌های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی حاکم بر محیط حوزه فعالیت حسابداران و حساب‌رسان و تمرکز بر مسایل درون حرفه است. ما نمی‌توانیم نقص‌های قابل توجه رکن مدیریت را بی‌توجه باشیم و حسابداران رسمی در استخدام و غیرشاغل را متهم به بی‌اخلاقی کنیم.

باید در محیط سیاست‌گذاری اقتصادی، بنگاهداری و مدیریت مکرراً این سوالات را طرح کنیم که راهبری شرکتی واقعی چه شد؟ تا چه حد به کنترل‌های داخلی اهمیت داده و هزینه کرده‌اند؟ کمیته‌های حسابرسی چرا صوری خوانده می‌شوند؟ مدیران مستقل در هیئت‌مدیره کجا هستند؟ عوامل فساد و جریان‌های نادرست مالی چیست؟ چرا ابهام مالکیت‌ها رفع نمی‌شود؟ چرا مدیران تشکل حرفه‌ای با ضمانت اجرایی و آیین اخلاق و رفتار حرفه‌ای مثل حسابداران ندارند؟ و چرا برای آن قانون و مقررات نمی‌گذاریم؟

به‌نظر من حسابداران رسمی، هم شفاف‌سازند و هم عملکردشان به‌طور نسبی و در مقایسه با مدیران و مالکان، قابل دفاع‌تر است. اما متأسفانه اشکال از جایی برای آنان هزینه ایجاد می‌کند که بر خلاف دیگران پرونده‌هایشان

زیاد می‌پردازیم و فراموش می‌کنیم که به نیازهای محیط اقتصادی و دغدغه‌های عموم به‌همان اندازه که در بحث‌های فنی و نقد درون حرفه‌ای وقت می‌گذاریم، حساسیت نشان دهیم. طبیعی است که نقدها و اشکالاتی که در لابلای بحث و عملکردمان آشکار می‌گردد مورد توجه دیگران و ناراضیان از حرفه به‌طور اعم قرار می‌گیرد، در حالی که آثار فعالیت‌های حرفه‌ای حسابداران در شفافیت اطلاعاتی، اعتمادسازی و سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی غیرقابل چشم‌پوشی است. به‌نظر من، ما باید اثر عملکرد حرفه را به‌خوبی ارایه دهیم.

به عنوان مثال، بازار سرمایه شفاف‌ترین محیط اقتصادی کشور است. اساساً بنا و پایه بازارهای مالی بر اطلاعات و صورتهای مالی منتشرشده ناشران است. اعتباربخشی صورتهای مالی به‌وسیله گزارش حسابرسی انجام می‌شود که از تولیدات حسابداران و حساب‌رسان است. در نبود چنین داده‌هایی، تحلیل بی‌معنا و گمراه‌کننده خواهد بود. تصور می‌کنم قریب دویست‌هزار گزارش حسابرسی ناشران بورس اوراق بهادار طی یک‌دهه گذشته صادر شده باشد. در این روزها که بورس از بخش‌های استثنایی است که سیاست‌گذاران رسمی اقتصادی ورود به آن را تشویق و بعضاً به آن افتخار می‌کنند، کسی نمی‌گوید که سهم قابل توجهی از این اعتماد عمومی و شفافیت، کار حسابداران و حساب‌رسان است؛ اما به محض شناسایی کوچک‌ترین ایراد و اشکال در گزارش‌های ناشران، اولین پاسخگو حساب‌رسان هستند.

مثال دیگری می‌زنم؛ پس از تصویب اصلاحیه قانون مالیات‌های مستقیم و تشکیل جامعه حسابداران رسمی و الزام حسابرسی بر اساس ماده واحده، صرف‌نظر از ماده ۲۷۲، قریب دودهه است که صورتهای مالی و گزارش‌های حسابرسی

و استفاده‌کنندگان از آنهاست. بخشی از این غفلت ناشی از کم‌کاری حسابداران در شناساندن آثار و خدمات و کوتاهی در معرفی حرفه حسابداری است.

نکته دیگر این است که ما به زبان سیاست‌گذاران و تصمیم‌گیران مجهز نیستیم و اصرار داریم که مخاطب زبان ما را بداند. باید زبان آنان را یاد بگیریم و توجه داشته باشیم که نکات و شاخصهای کلیدی برای تصمیمگیری و دغدغه روز استفاده‌کنندگان چیست؟ مثلاً چه نقشی در بهبود بودجه برگشتی سال ۹۹ و تحلیل کسری آن می‌توانیم داشته باشیم. البته نگاه بدبینانه‌ای هم وجود دارد که در محیطی که استعداد فساد و تخلف دارد، صاحبان قدرت از حسابداران و میدان دادن به آنها دوری می‌کنند و از حرفه حسابداری دل خوشی ندارند. آیین رفتار حرفه‌ای مادام که ماهیت مقرراتی دارد، پایبندی به آن نیز به میزان اثرات تنبیهات انضباطی خواهد بود. اگر چه در اهداف مجازاتها عبرت دیگران، اجرای عدالت و احساس راحتی و رضایت زیان‌دیده در نظر است اما ریشه آیین رفتار حرفه‌ای ویژگیهای مثبت و فضیلت‌های انسانی و ارزشهای پسندیده اجتماعی است که برجسته و مرتبط‌ترین آن در حرفه، اصول بنیادی است که در آیین اخلاقی به آن اتکا شده است.

بنابراین، تقویت مقرراتی و جنبه‌های تنبیهی نمی‌تواند اثر زیادی بر ارتقای تعهد و پایبندی اخلاقی حسابداران حرفه‌ای داشته باشد، بلکه با توجه به ارزشهای اخلاقی و فرهنگی، چرخه ورود تا خروج حسابداران از حرفه باید بررسی شود. لذا صرفنظر از آثار منفی بحرانهای تاثیرگذار اخلاقی و اجتماعی، توجه به آموزش دانشگاهی و استعدادیابی، تقویت روشهای روبه‌فراموشی آموزش متعهدانه حین کار و کارآموزی، افزایش حق‌الزحمه حسابرسی و حقوق و مزایای حساب‌سازان، نظارت تشکل حرفه‌ای با تاکید بر ابعاد اخلاقی و فرهنگی، بهبود برنامه‌های درسی و مهارت‌های آموزش مستمر حرفه‌ای، افزایش استقلال جامعه حرفه‌ای و پذیرش شان اجتماعی حسابداران می‌تواند تعهد و پایبندی به آیین رفتار حرفه‌ای را بهبود بخشد.

سازش

از شما برای این گفتگوی شفاف سپاسگزاریم.

در معرض دید و نظارت و کنترل کیفیت قرار می‌گیرد، حتی تخلفاتشان نشر می‌یابد و مجازات‌هایشان علنی می‌گردد. پس زمانی می‌توانیم قضاوتی منصفانه از عملکرد حسابداران رسمی کنیم که اطلاعات نظیر و مشابهی در اختیار باشد.

سازش

به نظر می‌رسد نگاه به آیین رفتار حرفه‌ای بیش از آن که به توسعه حرفه‌ای متمرکز باشد بر موارد نقض و جنبه‌های بازدارندگی تاکید دارد. خلاصه این که رفتار حرفه‌ای خیلی جدی گرفته نمی‌شود.

دکتر جمشیدی فرد

اخلاق و فرهنگ از ویژگیهای انسان است و به‌طور عمومی پیش از حسابداری رسمی شدن در وجود این گروه حرفه‌ای برقرار است. اما به دلیل امر قضاوتی و اثر اظهارنظر حسابداران حرفه‌ای بر منافع عمومی، سطح و استاندارد اخلاق و رفتار آنان بالاتر از حدی است که از افراد عادی انتظار می‌رود. از این رو آیین رفتار حرفه‌ای از رده اخلاق عمومی به مقررات لازم‌الاجرا ارتقا می‌یابد. بنابراین، برآورده‌سازی انتظار اخلاقی از طریق آموزش رسمی و عرفی تجربی و البته نظارت تشکل حرفه‌ای باید صورت گیرد. با این حال اخلاق و رفتار در تعامل بین انسانها از محیط اجتماعی تاثیر می‌پذیرد. نمی‌شود صداقت و درستکاری را از حسابرس انتظار داشت اما چنین اصول بنیادی در بخشهای دیگر زیر پا گذاشته شود. تکامل و تغییرات فرهنگ و اخلاق، تدریجی و به مرور است. اما گاهی ویژگی توسعه تدریجی آن فراموش شده و تصور می‌شود با قانون و مقررات‌گذاری و صدور بخشنامه می‌توان اخلاق را بهبود بخشید.

سازش

چه پیشنهادی برای بالابردن نقش حسابداران در جامعه و افزایش اهمیت گزارشگری مالی و اعتباربخشی به گزارشهای مالی دارید؟ چگونه ممکن است حسابداران حرفه‌ای در جامعه به‌عنوان پاسداران منافع عمومی و مدافعان شفافیت و پاسخگویی شهرت پیدا کنند؟

دکتر جمشیدی فرد

اعتبار گزارشهای مالی و نقش حسابداران حرفه‌ای در محیط اقتصادی برقرار و جاری است، اما آن‌چه مغفول واقع شده نشرنیافتن و منعکس نشدن آن نزد سیاست‌گذاران

اخلاق در حسابداری

پاگرد حسابداری

مسائل اخلاقی در حسابداری

چهار اندرز

حسابداران در انجام وظایف روزانه خود گستره وسیعی از داده‌های خاص و حساس را اداره می‌کنند و از آنجا که آنها با اعدادی کار می‌کنند که ممکن است در پاداش و قیمت سهام انعکاس داشته باشند، ممکن است در حرفه حسابداری بیشتر از کارشناسان بیمه یا تحلیلگران بودجه، با مسائل اخلاقی روبرو شوند.

معضله‌های اخلاقی که بعضی اوقات حسابداران با آن روبرو هستند، شامل تضاد منافع، محرمانه بودن حقوق و دستمزد، فعالیت‌های غیرقانونی یا متقلبانه، فشار مدیریت برای بیش‌نمایی سود، و صاحبکارانی که درخواست دستکاری صورتهای مالی را دارند، می‌باشد.

حسابدار هنگام رویارویی با چنین معضله‌هایی، باید استطاعت گرفتن تصمیم‌های دشوار و در عین حال اصولی را داشته باشد. اگر متوجه شدید که در حسابداری با مسائل اخلاقی روبرو هستید یا درباره پیامدهای اخلاقی در شغل خود دست‌وپنجه نرم می‌کنید، در اینجا چهار مرحله ارائه می‌شود که می‌توانید بر اساس آن اقدام کنید:

۱- مسائل حقوقی ممکن را شناسایی کنید

بررسی کنید که آیا این مساله بر اساس قانون یا سیاستها انتظام‌بخشی شده است یا خیر. منبع اطلاعات ممکن است کارفرمای شما، انجمن حرفه‌ای شما، یک نهاد انتظام‌بخشی دولتی مانند کمیسیون بورس و اوراق بهادار آمریکا^۱ (SEC) یا همه موارد یادشده باشد. انجمن حسابداران رسمی آمریکا^۲ (AICPA) دارای آیین رفتار حرفه‌ای^۳ (CPC)، و انجمن بین‌المللی مدیران مالی^۴ (FEI) دارای آیین اخلاق حرفه‌ای^۵ (CE) هستند. اگر در مورد وضعیتی که از لحاظ اخلاق حرفه‌ای با آن روبرو هستید خیالتان جمع نیست، هر دوی این مراجع و مراجع مشابه منبع ممتازی هستند.

همچنین پیش‌بینی می‌شود یک استاندارد جدید که توسط هیئت استانداردهای بین‌المللی اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران^۶ (IESBA) تهیه شده، تا پایان سال لازم‌الاجرا شود. این استاندارد نقش حسابرسان، مدیران مالی ارشد و دیگر متخصصان حسابداری را هنگامی که شاهد اقدام غیرقانونی یا مشکوک به غیرقانونی بودن در سازمان خود یا در سازمان صاحبکار هستند، تعریف می‌کند.

۲- از منظر یک شخص برون سازمانی بنگرید

به‌عنوان یک محقق، درباره آنچه در مورد اخلاق حرفه‌ای در مطالعات حسابداری آموخته‌اید، بیاندیشید. یا در نظر بگیرید که اگر یک شخص برون سازمانی بودید که درباره این مساله به‌صورت برخط می‌خواندید یا از یک دوست یا یکی از اعضای خانواده می‌شنیدید، چه حسی داشتید. بعضی اوقات، جدا کردن مسئله از احساسات شخصی و حرفه‌ای ممکن است به شما کمک کند که آن را از منظر دیگری ببینید.

اخلاق در حسابداری

در پاگرد حسابداری

۳- طرفه‌های زیر تاثیر را شناسایی کنید

در مورد افراد، شرکتهای یا ذینفعانی فکر کنید که ممکن است زیر تاثیر این مساله یا تصمیم شما درباره اقدام کردن یا نکردن قرار بگیرند. به یاد داشته باشید که کوتاهی در اقدام، مانند ارائه نکردن گزارش تقلب، ممکن است به همان اندازه اثر داشته باشد که گویی خود شما مرتکب آن شده‌اید.

۴- مشاوره حرفه‌ای دریافت کنید

اگر نیاز به ارائه گزارش رفتار غیراخلاقی یا غیرقانونی همکار حسابدار یا کارفرمای خود دارید، به دنبال مشاوره حقوقی باشید، خواه درون سازمانی باشد یا از یک موسسه مستقل، یا به منابع افشاگری شرکت خود دسترسی پیدا کنید. در حالی که به یقین اخلاق حرفه‌ای برای یک شخص دارای اهمیت است، سازمانها نیز باید آیین اخلاق حرفه‌ای خود را داشته باشند و اطمینان پیدا کنند که همه کارکنان با آن آشنا هستند. نه تنها سازمانهای بیشتری اصول اخلاق حرفه‌ای را به کارمندان خود آموزش می‌دهند، بلکه اطلاعات اخلاقی را نیز جمع‌آوری و گزارش می‌کنند.

اگر کارفرمای شما آیین اخلاق حرفه‌ای و استانداردهایی در این زمینه ندارد، شما و گروه‌تان باید از تدوین یک آیین یا مجموعه استاندارد اخلاق حرفه‌ای طرفداری کنید. یک موافقتنامه موثر راه‌حلی برای همه موضوعها ارائه نمی‌کند، بلکه به‌عنوان یک راهنما برای فرایند تصمیم‌گیری عمل خواهد کرد. هنگامی که آیین اخلاق حرفه‌ای را از نقطه صفر تهیه می‌کنید، دستورالعملهایی درباره رفتار پذیرفتنی، نمونه‌هایی از معضله‌ها و راه‌حلهای اخلاقی، جزئیات استقرار و هزینه‌ها، و پیامدهای رفتار نادرست را در آن منظور کنید.

در هنگام رویارویی با مسائل اخلاقی در حسابداری، ممکن است وسوسه کنارنشستن و سروصدانکردن به سراغتان بیاید. با این حال، شما به این شغل، حرفه و جامعه خود مدیون هستید و به‌جای این‌که در فعالیتهای متقلبانه همکاری داشته باشید، در مورد تخلفاتی که ممکن است کشف کنید، اقدام کنید.

پانوشتها:

- 1- U.S. Securities and Exchange Commission (SEC)
- 2- American Institute of CPAs (AICPA)
- 3- Code of Professional Conduct
- 4- Financial Executives International
- 5- Code of Ethics
- 6- International Ethics Standards for Accountants (IESBA)

تحکیم اعتماد

کلید

استقلال

گفتگو با

هوشنگ نادریان

مدیرعامل موسسه حسابرسی مفیدراهبر

سپاس

از شما سپاسگزاریم که در این گفتگو شرکت کردید. شما کار حسابداری حرفه‌ای را همزمان با تحصیل حسابداری در دانشگاه، شروع کردید و تجربه زیادی در باره کار حسابداری حرفه‌ای دارید. این نظر وجود دارد که حسابداران جوان، نه در دانشگاه و نه در محیط حرفه، آن‌طور که باید، با اخلاق حرفه‌ای آشنا نمی‌شوند و آموزش نمی‌بینند. اخلاق را چگونه برای آنان تعریف می‌کنید؟ اخلاق چه ارتباطی با حسابداری دارد و حسابداران حرفه‌ای چه تعهدی به رعایت آن دارند؟ آیا تضمینی وجود دارد که حسابداران حرفه‌ای اخلاق را رعایت می‌کنند؟

نادریان

از نظر اساتید فن، اخلاق مسئولیت‌پذیری در قبال حقوق افراد است و نگاه درست به رعایت اخلاق، اعمال جریمه و مجازات نیست بلکه روشهای اخلاقی منجر به ارزش آفرینی پایدار می‌شود و اخلاق ابزاری است برای تبدیل ارزش به عمل.

ویژگیهای اخلاق حرفه‌ای، مسئولیت‌پذیری، صداقت، رعایت ارزشها، احترام به دیگران، وفای به عهد، و عدالت و انصاف است. مسئولیت‌پذیری اخلاقی، حرفه را برای مشتریان، تامین‌کنندگان و سایر ذینفعان، پیش‌بینی‌پذیر می‌کند. مزایای پیش‌بینی‌پذیری، امانت‌داری، رازداری، قانون‌پذیری، حفظ حریم خصوصی افراد و پایبندی به تعهدات است.

استفاده‌کنندگان از اطلاعات مالی، با اتکا به اصول اخلاقی حساب‌برسان تصمیم می‌گیرند. پس، التزام و پایبندی به اصول اخلاقی، در مرکز ثقل انتظار از حساب‌برسان است.

کیفیت حسابرسی واحدهای شرکتهای بورسی داشته، به دلیل آن که عمدتاً متکی به ظاهر گزارشهای حسابرسی است، فاقد محتوای کامل و جامع می باشد.

۴- جامعه حسابداران رسمی نتوانسته شرایط مناسب جهت افزایش ضریب نفوذ حسابرسی در کشور را فراهم کند و لذا بخش عمده‌ای از توان حسابرسی کشور به فعل در نیامده، و در عمل کوچک ماندن موسسات حسابرسی، زمینه برخورد مستقل و حرفه‌ای را از حسابران سلب کرده و لذا شاهد رفتارهای غیر حرفه‌ای هستیم.

۵- جامعه حسابداران رسمی و سازمان حسابرسی (به عنوان متولی استانداردگذاری در حرفه)، امکانات لازم جهت ارائه رهنمودهای جامع و به موقع جهت تکمیل استانداردهای حسابداری و حسابرسی را فراهم نکرده‌اند و لذا ابهام و ابهام عمده‌ای در اجرای کارهای حسابرسی و قضاوت‌های حرفه‌ای وجود دارد که این نیز فاصله رعایت اخلاق حرفه‌ای را افزایش می دهد.

۶- استفاده کنندگان اصلی گزارشهای حسابرسی مستقل به ویژه سهامداران فاقد دانش و اطلاعات لازم برای توقع درست از کار حرفه‌ای بوده و در نتیجه در شرایط فعلی تمایل به اخذ گزارش مطلوب از حسابران بدون فراهم کردن شرایط آن غالب شده و این توقع غیر حرفه‌ای نیز به رعایت نکردن رفتار حرفه‌ای در میان حسابران دامن زده است.

سازش

رعایت اخلاق حرفه‌ای چه اهمیتی دارد و در تجربه شما مهمترین موارد نقض آیین رفتار حرفه‌ای کدام بوده است؟

نادریان

مهمترین موارد نقض آیین رفتار حرفه‌ای، محدودیت حسابداران در رعایت اصل استقلال و ابراز نظر مستقل در افشای تحریفات کشف شده، نرخ شکنی و رقابت ناسالم است که متأسفانه به دلیل پیش گفته درس کافی از آن نگرفته‌ایم و تمهیدات لازم و اثربخش جهت رفع آنها فراهم نکرده‌ایم. اگر به مشکلات ناشی از بی توجهی به اخلاق حرفه‌ای که موجب زیر سؤال رفتن مشروعیت حرفه و سلب اعتماد از آن، اثر منفی بر عملکرد، تخریب رابطه با محیط، ایجاد زمینه فساد، بی مسئولیتی و افت وجدان کاری، و در نهایت کاهش رضایت صاحبکاران و

حرفه حسابرسی به نحو قابل توجهی با مسائل اخلاقی پیوند دارد. وظیفه حسابران مستقل اعتمادسازی برای ذینفعان است، لذا باید در راستای حفظ منافع عمومی پایبند به اخلاق بود؛ و حسابران که می خواهند اطمینان و اعتماد ایجاد کنند، خود باید معتمد و مورد اطمینان باشند. حفظ اعتماد عمومی به حسابران تا زمانی میسر است که خدمات خود را در سطحی ارائه کنند که شایسته اعتماد جامعه باشند.

در کشورمان جهت اطمینان از رعایت آیین رفتار حرفه‌ای توسط حسابداران رسمی، پیش بینی‌هایی شده مشتمل بر: تصویب آیین اخلاق و رفتار حرفه‌ای، تصویب آیین نامه انضباطی و نظارت حرفه‌ای، استفاده از کارگروه‌های تخصصی برای نظارت بر حرفه، وجود هیئتهای نظارتی بدوی و هیئت عالی نظارت جهت اعمال مجازات موارد تخلف، نظارت حرفه‌ای اعضای جامعه توسط هیئت عالی نظارت جامعه، و در نهایت وجود هیئت ویژه رسیدگی به تخلفات، قصور و اهمال جامعه.

ضمن آن که به موازات اقدام یاد شده که در چارچوب وظایف جامعه حسابداران رسمی صورت می گیرد، نظارتهای حرفه‌ای دیگر نیز از طریق هیئت پذیرش موسسات حسابرسی معتمد سازمان بورس اعمال و سازوکار انضباطی جداگانه‌ای نیز در این رابطه برقرار است.

در پاسخ به این که آیا موارد یاد شده موجب تضمین اطمینان بخشی رعایت آیین رفتار حرفه‌ای شده، قضاوت من این است که نظارتهای اعمال شده عمدتاً شکلی و فاقد محتوای لازم و اثربخش جهت انتظام بخشی به امور حرفه بوده است و هنوز هزینه تخلف آن قدر بالا نیست که مانعی جدی برای رعایت نکردن اخلاق حرفه‌ای شود. دلایل این امر را می توان به شرح ذیل احصا کرد:

۱- بخش عمده نظارتهای درون جامعه به صورت خودانتظامی انجام شده و فاقد استقلال لازم می باشد؛ لذا اثربخشی لازم را فاقد است.

۲- در بخش نظارتهای مورد عمل که با عضویت افراد منتخب دولت انجام می گیرد نیز این بخش در عمل کارایی و اثربخشی لازم جهت انتظام امور در حرفه را نشان نداده است.

۳- نظارت سازمان بورس نیز ضمن آن که تاثیرگذاری جدی بر

ذینفعان می شود، توجه کنیم، اهمیت رعایت اخلاق حرفه‌ای نمود بیشتری پیدا می‌کند.

حسابرس

آیین رفتار حرفه‌ای تا چه اندازه به مسایل روز پاسخ می‌دهد؟

نادریان

متأسفانه دو استاندارد بررسی قوانین و مقررات و استاندارد تقلب از موارد مغفول در حرفه حسابرسی است. پیچیدگیهای تقلب در دنیای امروز نیازمند استفاده از روشهای پیشرفته و متناسب با شرایط و پیچیدگیهای آن است. مقررات و آیین رفتار حرفه‌ای می‌بایست متناسب با این پیچیدگیها همواره به‌روز شده تا بتواند پاسخگوی این نیاز باشد که در شرایط فعلی شاهد اقدام مناسبی از این بابت نیستیم.

حسابرس

به موضوع مهم استقلال برگردیم. چه عواملی در تقویت استقلال حسابرسان ایرانی موثر است؟

نادریان

اهمیت استقلال حرفه حسابرسی آن قدر بالاست که کلمه مستقل به عنوان این حرفه اضافه شده است؛ لذا حسابرسان مستقل در همه جهات، هم فکری و باطنی و هم از نظر

ظاهری که مشروح آن در آیین رفتار حرفه‌ای بیان شده، باید این مهم را رعایت کنند. استقلال کلید تحکیم اعتماد است.

لازمه رعایت استقلال، فراهم‌ساختن زمینه‌های آن است؛ وجود کار لازم برای حسابرسان، تقویت موسسات حسابرسی، و کم‌کردن تعدد موسسات کوچک، آموزش حسابداران به داشتن شخصیت مستقل و حفظ آن در مقاطع مهم تصمیم‌گیری حسابرسی، وجود سیستمهای نظارتی مناسب جهت اطمینان از رعایت استقلال، و برخورد انضباطی متناسب با تخلف در صورت احراز آن، از جمله موارد موثر در حفظ استقلال حسابرسان است.

یکی از نکات مهم در این زمینه نیز بحث مرجع انتخاب حسابرس مستقل است. از جنبه نظری، انتخاب بازرس قانونی و حسابرس مستقل به‌عهده مجمع عمومی صاحبان سهام است؛ اما در مقام عمل دخالت مدیران اجرایی در انتخاب حسابرس، بی‌توجهی به ایفای درست وظیفه کمیته حسابرسی، و نارسایی در استقرار نظام راهبری مطلوب شرکتی، از عواملی است که موجب کاهش استقلال حسابرسی می‌شود.

استادین دلائل عمده بروز رفتار غیراخلاقی را ناشناخته‌بودن رفتارهای اخلاقی، وجود فشارهای داخلی و خارجی، وجود قوانین و مقررات و سیاستهای غیرشفاف و تفسیرپذیر و پایین‌بودن هزینه ارتکاب به رفتار غیراخلاقی می‌دانند.

برخی حسابرس مستقل را قاضی مالی می‌دانند و قضاوت حرفه‌ای فراز مهمی از کار حسابرسی مستقل می‌باشد. در برهه تصمیم‌گیری حرفه‌ای، این استقلال است که نقش کلیدی در افشای موارد کشف‌شده دارد. یعنی اگر همه کار حسابرسی طبق استانداردهای حسابرسی انجام شود اما استقلال نباشد، عملاً استانداردهای حرفه‌ای قربانی می‌شود و نتیجه کار حسابرسی فاقد اثربخشی لازم است. ایجاد شخصیت مستقل برای حسابرسی، همان‌طور که مطرح شد، نیازمند فراهم‌شدن زمینه‌های آن است و هویت حرفه حسابرسی نیز در گرو رفتار حرفه‌ای حسابرسان مستقل است. اخلاق حرفه‌ای به حسابرسان جرات پرهیز از رفتار غیراخلاقی در بزنگاه‌های حساس قضاوت حرفه‌ای می‌دهد. آموزش و نظارت هدفمند نیز قطعاً نقش مهمی در این زمینه ایفا می‌کند و باید شرایطی فراهم شود تا رعایت اخلاق

التزام و پایبندی

به اصول اخلاقی

در مرکز ثقل انتظار

از حسابرسان است

هزینه تخلف

آنقدر بالا نیست که

مانعی جدی برای

رعایت نکردن

اخلاق حرفه‌ای شود

- حرفه‌ای در کشور را در موارد زیر می‌شود جمع‌بندی کرد:
- ۱- ایفای نقش واقعی و محتوایی حمایتی و نظارتی دولت از حرفه حسابرسی و حسابداری در راستای تقویت فرهنگ حسابخواهی، حسابدهی و نظارت؛
 - ۲- ایجاد نهاد نظارتی مستقل جهت تقویت نظارت بر حرفه و فراهم‌ساختن زمینه انجام مطلوب خدمات حرفه‌ای؛
 - ۳- توجه به اخلاق در گزینش حسابداران رسمی و همچنین جذب همکاران در موسسه‌های حسابرسی؛
 - ۴- استقرار نظام راهبری مطلوب در واحدهای مورد رسیدگی و موسسات حسابرسی؛
 - ۵- برنامه‌ریزی مناسب جهت تبیین و رعایت درست ارزشهای اخلاقی حرفه جهت پرهیز از موارد رعایت‌نشده موازین حرفه‌ای و تنظیم روابط حرفه‌ای با ذینفعان؛
 - ۶- فراهم‌ساختن زمینه‌های لازم جهت حفظ اخلاق حسابداران رسمی به‌ویژه تامین کار کافی و رشد و توسعه موسسات؛
 - ۷- تدوین منشور اخلاقی در موسسات حسابرسی و نظارت بر رعایت آنها و توجه به آموزشهای عملی اخلاق و ایجاد اعتقاد قلبی به رعایت اخلاق.

حسابرس

از شما برای شرکت در این گفتگو صمیمانه تشکر

می‌کنیم.

حرفه‌ای توسط حسابرس در تضاد با منافع بلندمدت وی قرار نگیرد و حسابرس با اطمینان و قلباً تن به رعایت اخلاق بدهد.

حسابرس

آیا همه حسابداران حرفه‌ای، اعم از حسابرس و غیرحسابرس، تابع ضوابط آیین رفتار حرفه‌ای قرار می‌گیرند؟

نادریان

طبق آمار موجود، تعداد عمده‌ای از حسابداران و مسئولان مالی شرکتها، حسابدار رسمی غیرشاغلند که آنها نیز تابع ضوابط مربوط در آیین رفتار حرفه‌ای هستند. اطلاعات نشان می‌دهد که متأسفانه این گروه از حسابداران رسمی عمدتاً از شمول نظارت جامعه حرفه‌ای خارج بوده و نظارت موثری بر آنها اعمال نمی‌شود. قطعاً اعمال نظارت و کنترل رفتار حرفه‌ای بر این گروه از حسابداران رسمی، موثر بر بهبود رعایت رفتار حرفه‌ای توسط حسابداران رسمی شاعل است و زمینه سالم‌سازی محیط حرفه‌ای را نیز فراهم می‌کند.

حسابرس

آیا مقررات انضباطی آیین رفتار حرفه‌ای شامل موسسه‌های حسابرسی هم می‌شود؟

نادریان

در مقررات انضباطی فعلی، هم برای حسابرسان محکومیت پیش‌بینی شده و هم برای موسسات. البته، مجازات موسسات عمدتاً به تعلیق و ممنوعیت از انجام کار در حیطه کار جامعه حسابداران رسمی، و یا تعلیق عضویت موسسات معتمد بوردی در حیطه کارهای بوردی است. به‌نظر می‌رسد در مورد موسسات، اعمال جرائم نقدی که در حال حاضر مجاز شناخته نشده است، ممکن است زمینه اعمال نظارت مناسبتر را فراهم سازد.

حسابرس

چه راهی برای بالابردن اعتبار گزارشگری مالی در ایران می‌بینید؟ چه راهی برای ارتقای تعهد و پایبندی حسابداران حرفه‌ای به آیین رفتار حرفه‌ای وجود دارد؟

نادریان

راه‌های ارتقای تعهد و پایبندی حسابداران رسمی به آیین رفتار حرفه‌ای و افزایش اعتبار گزارشگری مالی و نقش حسابداران

اخلاق حرفه‌ای حساب‌رسان در آئینه نظریه عمومی اخلاق

R.K. Mautz, H.A. Sharaf

ترجمه (همراه با دخل و تصرف): دکتر جواد رضازاده

مقدمه

از آغاز تفکر مدون بشر، نظریه اخلاق موضوع مورد علاقه فیلسوفان بوده است. از آنجا که فیلسوفان به خیر نوع بشر علاقه دارند، بحث‌های آنها را می‌توان اخلاق عمومی نامید که با بحث اخلاق در گروه‌های کوچک مانند اعضای حرفه خاص، فرق دارد. بنابراین راه حل مستقیم مسایل خاص خود را نمی‌توانیم در نظریه‌های فلسفی آنها جستجو کنیم. اما، کار آنها در زمینه اخلاق عمومی منبع مهمی برای طرح و بسط مفهوم مناسبی از اخلاق در رشته‌های خاص است. رفتار اخلاقی در حسابرسی یا هر فعالیت دیگر، چیزی بیش از کاربرد مفهوم عمومی رفتار اخلاقی توصیه‌شده توسط فیلسوفان برای کل بشریت نیست. رفتار اخلاقی در حسابرسی هم معنا و ماهیت اصلی خود را از نظریه عمومی اخلاق اخذ می‌کند. بنابراین جا دارد در این زمینه به اندیشه‌ها و استدلال‌های بعضی از فیلسوفان بزرگ توجه کنیم.

می‌یابیم، وارد نظریه اخلاق خود می‌کند. او نمی‌پرسد: «آدمها چکار باید بکنند؟» یا «چرا آنها باید این کار را بکنند؟»، او می‌پرسد: آنها وقتی که از واژه‌های «باید»، «فضیلت»، «اخلاق» استفاده می‌کنند، چه منظوری دارند؟ ... اگر بتوانیم نشان بدهیم همه فعالیتها در مقوله‌های خاصی قرار می‌گیرند، آنگاه می‌توانیم کارهای اخلاقی را هم توضیح دهیم، درست به همان روشی که حرارت را با تشخیص پدیده‌هایی که با هم اصطکاک دارند، توضیح می‌دهیم.^۲

بعضی از حساب‌رسان مستقل هم رفتار اخلاقی را به همین صورت تفسیر می‌کنند. آنها هم در درجه اول به کارهای انجام‌شده توجه دارند؛ و فکر می‌کنند اگر رفتار آنها مطابق با استانداردهای جاری رفتار باشد، کمتر مورد چون‌وچرا قرار می‌گیرد. ضعف بدیهی این رویکرد عبارت است از این که «پذیرش عمومی» نمی‌تواند در گذر زمان رهنمود قابل‌اتکایی برای رفتار اخلاقی یا عمل درست باشد و اگر به پذیرش عمومی به‌عنوان رهنمود اساسی تصریح شود، با بروز لغزش و خطا در آن، هیچ راهی برای اعتلای سطح رفتار واقعی وجود نخواهد داشت.

تأیاً هیوم به این اندیشه که رفتار اخلاقی را می‌توان از عقل استنتاج کرد، حمله می‌کند. به‌نظر او باورهای اخلاقی از عقل قابل استنتاج نیستند. او تصریح می‌کند که «خوبی» از احساس انسان، نشات می‌گیرد و «خوبی» یک فضیلت غایی است و به‌خودی‌خود مطلوب است و به‌خودی‌خود برای عواطف و احساسات انسان دلپذیر است:

«هرگز نمی‌توان به‌وسیله عقل، غایات نهایی اعمال انسان را توضیح داد. بلکه این غایات، بدون هیچ وابستگی به قوای عقلانی، با احساسات و عواطف انسانها در ارتباطند. برای مثال، اگر از یک نفر پرسید چرا ورزش می‌کند، او پاسخ خواهد داد به‌این دلیل که مایل است سلامت خود را حفظ کند. اگر از او پرسید چرا سلامتی را مهم می‌داند، پاسخ خواهد داد به‌این دلیل که بیماری دردناک است. اگر بیشتر به پرسیدن اصرار کنید و از او پرسید چرا از درد نفرت دارد، امکان ندارد او بتواند به‌این پرسش پاسخ دهد. نفرت از درد دلیل غایی است و به امر دیگر ارجاع ندارد. ... بیش از این

نظریه عمومی اخلاق

فیلسوفان در طول تاریخ، مبانی مختلفی را برای نظریه اخلاق، مطرح کرده‌اند. بررسی دیدگاه بعضی از فیلسوفان بزرگ، رهنمودهای لازم را برای فهم منطق پشتوانه اخلاق و رفتار اخلاقی فراهم می‌کند. بدیهی است در این مقاله نمی‌توان کاری بیش از بررسی سریع این حوزه انجام داد؛ البته همین بررسی سریع هم مفید است.

سقراط از جمله نخستین فیلسوفان بود که تلاش کرد مبنای عقلی برای رفتار درست بنا نهد. او نظریه اخلاق خود را بر روی «دانش» بنا کرد و بر نقشی که دانش در فراهم کردن راهنمای عملی برای رفتار اخلاقی بشر دارد، تاکید داشت. مطلب برگرفته‌شده از تاریخ فلسفه به شرح زیر، بینشی از تفکر سقراط درباره اخلاق به دست می‌دهد:

«ایمان سقراط به دانش و به تفکر روشن و منطقی، قوی است؛ آنقدر قوی که او درمان همه دردها را در آن می‌بیند. او روش خود را درباره همه مسائل بشر به‌ویژه درباره مسائل اخلاقی و جستجو برای یافتن مبنای عقلانی برای رفتار به‌کار می‌برد. ... تز اصلی اخلاق سقراطی در این فرمول نهفته است: «دانش فضیلت است»؛ تفکر درست برای رفتار درست، ضرورت دارد؛ بشر با دانستن این که فضیلت چیست، فاضل خواهد شد؛ دانش هم شرط لازم و هم شرط کافی برای فضیلت است؛ بدون دانش، فضیلت ممکن نیست و داشتن آن فضیلت را تضمین می‌کند؛ هیچکس به‌اختیار خود آدم بدی نیست یا بی‌اختیار خود آدم خوبی نیست؛ هیچکس به‌اختیار خود دنبال شر نیست؛ ... از آنجا که فضیلت دانش است، پس فضیلت یک چیز است؛ دانش، یعنی سیستم سازمان‌یافته حقیقت و در نتیجه فضیلت‌های مختلف، تنها شکل‌های مختلف همان فضیلت واحد، یعنی دانش است.»^۱

هیوم رویکرد دیگری را اتخاذ می‌کند. او تجربه‌گرا است و همه کارهای فلسفی خود را بر اساس آن بنا می‌کند. اولاً، هدف او تبیین اخلاق در قالب مشاهدات و روابط قابل‌آزمون تجربی است و به‌آنچه مردم انجام می‌دهند، توجه می‌کند؛ نه به‌آنچه باید انجام دهند:

«هیوم تجربه‌گرایی را که در متافیزیک و نظریه شناخت او

من در این باب تردید ندارم که بگویم بدون این که قواعد اخلاقی در قلب مردم حک شده باشد، بسیاری از آنها با همان روش که به شناسایی چیزهای دیگر موفق می‌شوند، قواعد اخلاقی را هم شناسایی و تصدیق می‌کنند و خود را ملزم و متعهد به رعایت آنها می‌دانند. عده‌ای دیگر هم ممکن است به واسطه تربیت یا عادات کشور خود طرز تفکر مشابه پیدا کنند و این طرز تفکر مشابه اکتسابی موجب می‌شود وجدان آنها به‌کار افتد و این کار ممکن نیست مگر به دلیل عقیده یا قضاوت ما درباره صحت یا فساد اخلاقی ما. و اگر وجدان دلیل اصول فطری باشد پس ممکن است اضرار هم فطری باشد؛ زیرا میان کسانی که وجدان مشابه دارند، بعضی چیزی را التزام و بعضی دیگر از آن احتراز می‌کنند.^۶

حمله او بر نظریه مبتنی بر وجود حقایق اخلاقی فطری که بی‌نیاز از برهان باشد بر تحلیل‌های منطقی زیر استوار است:

"قواعد اخلاقی برهان لازم دارند، پس فطری نیستند- دلیل دیگر که مرا در وجود اصول اخلاقی فطری به‌تردید می‌اندازد این است: هیچ قاعده اخلاقی را نمی‌توان طرح کرد که در آن باب کسی نتواند به‌حق دلیل بخواهد. اگر آنها فطری باشند البته خواستن دلیل خنده‌دار و باطل می‌شود. زیرا چیزی که فطری و بدیهی باشد دلیل نمی‌خواهد. ... اگر یکی از قواعد اساسی اخلاق را که می‌گوید «آدمی باید چنان رفتار کند که می‌خواهد با او همان طور رفتار شود» با کسی مطرح کنیم که هیچ‌وقت قبلاً آن را نشنیده اما ظرفیت درک آن را داشته باشد، آیا او حق ندارد برای این که دچار تناقض نشود، دلیل بخواهد؟ و آیا کسی که این قاعده را طرح کرده است، موظف نیست معقول بودن آن را شرح دهد؟"^۷

لاک در ادامه مبنایی را طرح می‌کند که به نظر او می‌تواند معیاری برای داوری درباره رفتار اخلاقی قرار گیرد. به نظر او «قانون» تنها معیاری است که می‌تواند برای قضاوت درباره این که عملی به لحاظ اخلاقی خیر یا شر است، مورد استفاده قرار گیرد. به بیان او "خیر یا شر اخلاقی تنها عبارت از توافق یا تباین اعمال اختیاری ما با قانون است."

پرسش‌کردن فایده‌ای ندارد. در صورت ادامه‌دادن به این پرسشها، تسلسل تا بی‌نهایت ادامه خواهد داشت و همیشه چیزی می‌تواند دلیل خواستن چیز دیگری باشد، اما برای این که این تسلسل خاتمه یابد، چیزی باید به‌خودی‌خود مطلوب باشد، چیزی که به‌خودی‌خود برای عواطف و احساسات انسان دلپذیر است.^۳

علاوه بر این، هیوم برای شایستگی شخصی^۴ ویژگی‌هایی را می‌شمارد که برای خود فرد یا برای دیگران سودمند و مورد قبول است. به‌نظر هیوم، شایستگی شخصی به‌عنوان یک اصل آن قدر واضح و آشکار است که نیازی به بحث و استدلال ندارد. با این حال، او ویژگی‌های مربوط به شایستگی شخصی را به چهار بخش زیر تقسیم می‌کند:

۱- ویژگی‌های مفید برای دیگران، از قبیل شرافت انسانی و رفتار مهرآمیز با دیگران.

۲- ویژگی‌های مفید برای خود شخص، از قبیل پشتکار در کسب علم و درک عمیق از انسانها و کسب‌وکار.

۳- ویژگی‌هایی که بی‌چون‌وچرا مورد قبول دیگران است، از قبیل ظرافت طبع و آداب معاشرت و رفتار اجتماعی.

۴- ویژگی‌هایی که بی‌چون‌وچرا مورد قبول خود فرد است، از قبیل عظمت و آرامش روحی و صبر و تحمل سختیها.^۵

توجه به این ویژگی‌ها برای حساب‌رسان می‌تواند نهایت فایده را داشته باشد. به‌ویژه با توجه به این حقیقت که حساب‌رسان با افراد و گروه‌های مختلفی از قبیل همکاران حرفه‌ای، کارکنان موسسه حسابرسی، کارکنان صاحبکار و به‌طور کلی با افراد جامعه سروکار دارند، اهمیت داشتن شایستگی شخصی، یک امر بدیهی است.

جان لاک نظریه دیگری را درباره اخلاق بنا می‌نهد. او استدلال می‌کند که حقایق اخلاقی، فطری نیستند و هیچ‌گونه اصول اخلاقی فطری و مورد قبول همگان، وجود ندارد. آنها را می‌توان به‌کمک درک و فهم کسب کرد. هرچند لاک نقش وجدان، ندای کوچک درونی انسان، را در زمینه رفتار اخلاقی می‌پذیرد؛ اما آن را تنها منبع شناخت اخلاقی نمی‌داند:

"وجدان دلیلی برای هیچ قاعده اخلاقی فطری نیست."

ترکیبی از انواع سه‌گانه قوانین یادشده، مبنای مناسب و منسجمی برای این قواعد فراهم می‌کند.

کانت به موضوع رفتار اخلاقی از منظر متفاوتی نگاه می‌کند. از نظر او رفتار ارادی آدمی برای ادای وظایف، منبع متعالی اخلاق است. به عقیده او وظایف اخلاقی را نباید به سبب موفقیت یا رضایت شخصی، بلکه به دلیل این که وظیفه است، و بدون هیچگونه چشم‌داشت، باید انجام داد. وظیفه به صرف وظیفه بودن بالاتر از همه انگیزه‌ها قرار دارد. به نظر او وظیفه، لزوم عمل کردن ناشی از احترام به قانون است. اما این احترام از نوع احترامی نیست که از ترس مجازات یا کیفر ناشی شده باشد. این جا قانون از نوع قوانینی نیست که از بیرون بر شخص تحمیل شده باشد. کانت از واژه «قانون» به عنوان رهنمود جهانشمول کردار یاد می‌کند که فرد مانند دیگران خود را موظف به رعایت آن می‌داند:

«وظیفه، ضرورت کردار ناشی از احترام به قانون است؛ یعنی احترام به اصل پذیرفته شده‌ای که شخص خودش و دیگران را در همه موقعیتهای مربوط، پایبند آن می‌داند.»^{۱۰}

بنابراین از نظر کانت وقتی کسی رعایت قانونی را برای خود لازم بداند، نیازی به فشار از بیرون نیست. اراده او منبع خودمختار و متعالی خیر می‌شود. البته این اراده به نوعی نظم و کنترل احتیاج دارد. بدین منظور کانت دو قاعده را مشخص می‌کند:

۱- تنها بر پایه اصلی رفتار کن که در عین حال بخواهی آن اصل، قانونی جهانشمول باشد.

۲- چنان رفتار کن که انسانیت را چه در شخص خودت و چه در شخص دیگری، همیشه به عنوان یک غایت بدانی و نه وسیله.

این قواعد موجب می‌شود فرد با دیگران طوری رفتار کند که دوست دارد دیگران با او همان طور رفتار کنند و در نتیجه انگیزه‌های خودخواهی را کنار می‌گذارد.

ترکیب نظریه‌های اخلاق یادشده و رسیدن به نظریه واحد برای رفتار اخلاقی، کار دشواری است و شاید این کار ضرورت هم نداشته باشد. اما مطالبی که طرح

از نظر لاک قانون بر سه نوع است: قانون شرع، قانون مدنی و عرف:

«خیر و شر چیزی نیست مگر لذت و ألم یا آن چه موجب لذت و ألم است. بنابراین، خیر و شر اخلاقی عبارت است از توافق یا تباین افعال ارادی با يك قانون ناشی از حکم قانون‌گذار که به موجب آن قانون و با اراده آن قانون‌گذار، ما به واسطه رعایت یا رعایت نکردن آن مستوجب پاداش یا کیفر می‌شویم. احکام اخلاقی، یا به بیان دیگر قوانینی که بر اساس آنها درباره درستی یا نادرستی اعمال آدمیان قضاوت می‌شود، به نظر می‌رسد بر سه نوع باشد که هر کدام ضمانت اجرایی یا پاداش و کیفر متفاوتی دارند:

۱- قانون شرع که معرف طاعات و معاصی است و پاداش و کیفر اخروی توسط خداوند، ضامن اجرای آن است و افعال ما بدین وسیله مصداق طاعت یا گناه به حساب می‌آید.

۲- قانون مدنی که توسط حکومت و برای حراست از جان و مال مردم وضع می‌شود و قدرت حاکم، پشتوانه اجرایی آن است و افعال ما بدین واسطه، مشروع و قانونی یا نامشروع و غیر قانونی تلقی می‌شود.

۳- عرف که متکی به هنجارهای رایج و شهرت اعمال به خوبی یا بدی نزد عامه مردم است. افعال ما به واسطه انتساب به این قانون عرفی، فضیلت یا رذیلت محسوب می‌شود. پشتوانه این فضائل و رذائل، تحسین و تقبیح عمومی است که قوی‌ترین عامل در پایبندی مردم به عادات و رسوم اجتماعی است. بنابراین ممکن است رفتاری در يك کشور، خوب و در کشور دیگر، بد قلمداد شود.»^۸

از نظر لاک، وضع قانون برای اداره اعمال مردم، بدون حمل آن بر خیر و شر و الزام فاعل به مراعات آن به واسطه پاداش یا کیفر، باطل و لغو است. هر جا قانونی فرض می‌شود، باید پاداش و کیفری هم فرض شود که محصول ذاتی خود این اعمال نیست و الا اگر اعمال فی نفسه نتایج مطلوب یا نامطلوب داشته باشد، حاجتی به وضع قانون نخواهد بود.

تحلیل دقیق قواعد رفتار حرفه‌ای نشان می‌دهد

شد برای آشنایی با معانی اساسی رفتار اخلاقی نزد فیلسوفان، کفایت می‌کند.

اخلاق حرفه‌ای

اخلاق حرفه‌ای کاربرد ویژه اخلاق عمومی است. اخلاق عمومی بر وجود رهنمودهای خاص تاکید دارد که به کمک آنها هر کسی می‌تواند رفتار خود را نظم ببخشد. آگاهی از پیامدهای غایی کردار خود و دیگران، اطلاع از الزامات جامعه‌ای که در آن زندگی می‌کند، احترام به قوانین دینی، پذیرش تکالیف، تعهد به رفتار با دیگران به نحوی که دوست دارد دیگران هم همانطور رفتار کنند، تشخیص هنجارهای رفتار اخلاقی جامعه‌ای که در آن فعالیت می‌کند، کمک می‌کند شخص به سطح بالایی از رفتار اخلاقی دست یابد. مجموع این نکات بیانگر مفهوم رفتار اخلاقی در اجرای حسابرسی است.

مسئولیت شخص حرفه‌ای به دلیل جایگاه حرفه‌ای که دارد، فراتر از مسئولیت کارکنان معمولی یک سازمان است. او تعهد دارد ایده‌آل‌ها و وظایف حرفه خودش را بداند؛ او تعهد دارد پیامدهای ممکن هر اقدامی را در نظر بگیرد؛ او تعهد دارد از کارهایی که از تداوم حیات سالم حرفه می‌کاهد، خودداری کند. فرض بر این است که او برای درک تاثیری که فعالیت‌هایش می‌تواند بر حرفه داشته باشد، هوش، آگاهی و تجربه لازم را دارد. هر کسی که این نکات را نداند، شرایط لازم برای انجام وظیفه در جایگاه حرفه را ندارد. هر کسی که آگاهانه این نکات را در حسابرسی نادیده بگیرد، قصور^{۱۱} ورزیده است.

توجه به تجربیات حرفه وکالت در این زمینه می‌تواند آموزنده باشد. ریشه طرح آیین رفتار اخلاقی حرفه وکالت فعلی به ربع آخر قرن نوزدهم برمی‌گردد. ضرورت طرح و تدوین آیین رفتار اخلاقی وکلا از روند نامطلوب کار آنها ناشی می‌شد؛ عده‌ای این روند را «جنبش تجاری‌سازی حرفه وکالت» نامیده‌اند. ریچارد هافستدر این وضعیت را چنین توصیف کرده است:

«اواخر قرن نوزدهم به دلیل غرق شدن وکلای موفق در کار مشاوره تجاری برای شرکتهای متعدد، بزرگان حرفه وکالت بارها و بارها به «حرفه ازدست‌رفته» اشاره کردند. به استعداد عمومی و همه‌جانبه‌ای که در گذشته از ویژگیهای بارز وکلا بود، بها داده نمی‌شد و این ویژگیها جای خود را به رویه‌های سطحی داده بود. بزرگتر شدن شرکتهای تجاری، تمرکز و ترکیبهای تجاری و محدود شدن ارائه خدمات مشاوره سودآور به چند شرکت بزرگ، تمرکز مشابهی را در حرفه وکالت هم بازتولید کرد. مؤسسات حقوقی متروپل (بزرگ) به تدریج که بزرگتر و سودآورتر می‌شدند، روابط کاری تنگاتنگی با اتاقهای سرمایه‌گذاری، بانکها و صنایع بزرگ برقرار می‌کردند و به مشاوران نزدیک و دائمی آنها تبدیل می‌شدند. اما این روابط تنگاتنگ که منبع سودآوری برای مؤسسات حقوقی متروپل بود موجب ازدست‌رفتن استقلال آنها می‌شد. مؤسسات حقوقی مستقل کوچک‌تر به شیوه دیگری و حتی جدی‌تر از مؤسسات حقوقی متروپل از این روند آسیب دیدند: بخش عمده کار آنها از سوی شرکتهای ساختمانی و بیمه و بانکها و آژانسهای وصول مطالبات، غصب شد و از قبل این کارها مبالغ عمده‌ای سود کسب کردند که زمانی به حرفه وکالت تعلق داشت.»^{۱۲}

این روند موجب شد تا رهبران حرفه وکالت نسبت به کنترل اوضاع و دور کردن این جریان از فعالیتهای حرفه‌ای سالم، اقدام جدی به عمل آورند:

«حدود سال ۱۸۷۵ میلادی، رهبران کانون وکلا که متوجه شدند حرفه در وضعیت اسفناکی افتاده است و مقاومت در برابر روند روزافزون تجاری‌سازی و نفوذ روبه‌رشد کسانی که می‌خواستند حرفه را از «شعبه‌ای از دادگستری و عدالت» به «تجارت و پول‌درآوردن صرف» تبدیل کنند، ضرورت دارد- برای تجدیدنظر در استانداردهای شخصیت، آموزش و یادگیری و همچنین سازماندهی انجمن وکلا در سراسر کشور، نهضتی را شروع کردند.»^{۱۳}

در سطح حرفه را به همراه دارد. اگر به فکر این هستیم که حرفه حسابرسی مستقل، آینده خوبی را برای جامعه رقم بزند، حل این مسایل باید در کانون موضوعات مورد توجه حرفه باشد.

پانوشتها:

- 1- Frank Thilly and Ledger Wood, **A History of Philosophy**, Third Edition, New York: Henry Holt & Co., 1957, pp. 69-70
- 2- W. T. Jones, **A History of Western Philosophy**, New York: Harcourt, Brace, and Co., 1952, p. 794
- ۳- دیوید هیوم، جستاری در باب اصول اخلاق، ترجمه مجید داودی، تهران: نشر مرکز، ۱۳۸۸، صص: ۱۶۳ و ۱۶۴
- 4- Personal Merit
۵- همان، صص: ۱۳۳ و ۱۳۴
- 6- John Locke, **An Essay Concerning Human Understanding**, edited and published by George Routledge and Sons Ltd., New York: E. P. Dutton & Co., No Date, Book I, Chapter 3, Section 8, p. 30
- 7- Ibid. p. 28
- 8- Ibid. pp. 279-280
۹- این مطالب که مورد تایید ما هم هست از منبع زیر اخذ شده است:
H. T. Scovill, **The Accountant and His Conscience**, The Illinois Certified Public Accountant, March 1952, pp. 28-32
- 10- Sir David Ross, **Kant's Ethical Theory**, Oxford: Oxford University Press, Amen House, London, E. C. 4, 1954, p. 93
- 11- Gross Negligence
قصور=کمال بی توجهی نسبت به مسئولیتها
- 12- Richard Hofstadter, **The Age of Reform**, New York: Vintage Books, Inc., 1960, pp. 158-159
- 13- Henry S. Drinker, **Legal Ethic**, The Annals of The American Academy of Political Sciences, Vol. 297, January 1955, pp. 37-45, at 38
- 14- Roscoe Pound, **The Lawyer From Antiquity to Modern Times**, St. Paul, Minnesota: West Publishing Company, 1953, p. 50
- 15- Carey, op. cit., p. 50

منبع:

Robert Kuhn Mautz, Hussein Amer Sharaf, **The Philosophy of Auditing**, American Accounting Association, 1961

این مطلب بر اهمیت رفتار اخلاقی برای حرفه تاکید دارد که طبق آن حمایت از قدرت ارائه خدمات توسط حرفه، اولی تر از هر چیز دیگری است.

ما قصد نداریم ادعا کنیم حسابرسی مستقل هم مانند حرفه وکالت وضعیت و خیمی یافته است. زیرا آیین رفتار حرفه‌ای انجمنهای حسابداران رسمی کشورهای مختلف همراه با ضمانت اجرای قوانین و مقررات مربوط به فعالیت بورسهای اوراق بهادار به مقدار زیادی از حرفه حسابرسی حمایت می‌کند. به طور کلی مسئولیتهای شخص حرفه‌ای در قالب سه سرفصل زیر بحث می‌شود:

- ۱- مسئولیت در قبال صاحبکار.
- ۲- مسئولیت در قبال جامعه.
- ۳- مسئولیت در قبال سایر اعضای حرفه.
- به این موارد باید مسئولیت دیگری را اضافه کرد:
- ۴- مسئولیت در قبال خود.

اگر شخص حرفه‌ای در مورد هر یک از این مسئولیتهای سهل انگاری کند یا اجازه دهد که تعادل بین آنها بر هم بخورد، مسئولیتهای حرفه‌ای خود را به نحو احسن انجام نداده است. همه این مسئولیتهای را می‌توان در قالب یک الزام بنیادی مطرح کرد: "شخص حرفه‌ای باید به نحوی عمل کند که تداوم حیات حرفه و ارائه خدمات مربوط را تسهیل کند."

فلسفه وجودی حرفه، تامین منافع اعضای آن نیست، بلکه خدمت به جامعه است. روسکو پاند حرفه را به شرح زیر تعریف می‌کند:

"گروهی از افراد که در یک حرفه اکتسابی مشغول انجام وظیفه هستند، چیزی از خدمت عمومی کم و کسر ندارد؛ اشتغال به آن ممکن است به طور اتفاقی وسیله امرار معاش هم باشد."^{۱۴}

کری اشاره می‌کند که تفاوت عمده حرفه از کسب و کار، تاکید حرفه بر خدمت عمومی است:

"مطلبی که به طور عمده حرفه را از کسب و کار معمولی متمایز می‌کند این است که اشخاص حرفه‌ای تعهد دارند خدمت عمومی را بر منافع خود مقدم بدانند."^{۱۵}

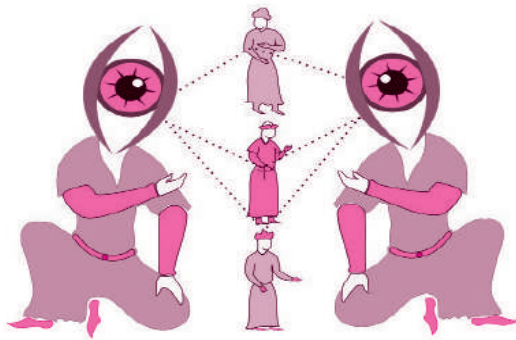
مطالبی که گذشت سرنخ حل مسایل ارزشی، به ویژه

International
Federation
of Accountants®

جستجو در آیین اصول اخلاقی

هیئت استانداردهای بین‌المللی اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران

بخش اول: پنج اصل بنیادی

حسابداران حرفه‌ای اغلب با موقعیتهای پیچیده دنیای واقعی مواجه می‌شوند که سیاه و سفید نیستند. آیین اصول اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران (the Code) منتشر شده به‌وسیله هیئت استانداردهای اخلاقی برای حسابداران (IESBA) که به‌تازگی اصلاح شده، اصولی برای ارائه رهنمود رفتاری و کمک به حسابداران تدوین کرده است تا مسئولیت خود در اقدام در جهت منافع همگانی را انجام دهند؛ حتی در موقعیتهای متفاوت.

برای نمونه ...

شما مدیر سیاستهای حسابداری در یک شرکت تولیدی بین‌المللی هستید: مدیر اجرایی ارشد پیشنهاد کسب‌وکار جدیدی را به‌منظور راه‌اندازی عملیات در یک بازار نوپدید ترسیم کرده است. طرح یادشده باید قوانین محلی در زمینه رشوه‌خواری و فساد را رعایت کند، اما مطمئن نیستید که همه با این مأموریت موافق باشند.

شما مدیر حسابرسی هستید:

با توجه به سابقه سالها فعالیت حسابرسی یک شرکت خرده‌فروشی خصوصی، مدیریت شرکت را به خوبی می‌شناسید و انتظار دارید به شما پیشنهاد شود که جانشین قائم‌مقام اجرایی برنامه‌ریزی مالی شوید که به‌زودی بازنشسته خواهد شد. شما نگران هستید که اگر در جریان حسابرسی سال جاری مشکلاتی روی دهد، شاید این موقعیت شغلی به‌شما پیشنهاد نشود.

شما قائم‌مقام مالی یک شرکت پیشرو

در زمینه زیست‌فناوری هستید: بخش بازاریابی به‌تازگی پیشنهاد یک سیاست قیمت‌گذاری جدید برای داروهای حیات‌بخش دارای حق‌اختراع ثبت‌شده ارائه کرده که ممکن است به‌عنوان بهره‌کشی از بیماران درمانده و به‌شدت بیمار تلقی شود. از شما خواسته شده تا برای پشتیبانی از قیمت‌های پیشنهادی مدیران بازاریابی تحلیلی ارائه کنید.

پنج اصل بنیادی به حسابداران کمک می‌کند تا پیچیدگیهای اخلاقی را راه ببرند

در ستیکاری
در همه روابط حرفه‌ای و کسب‌وکار، روراست و صادق باشید. به‌عنوان مدیر، آیا ماهیت طرح توسعه مدیر اجرایی ارشد را ارزیابی کرده‌اید تا مشخص کنید که آیا طرح برای به‌دست آوردن مجوز ساخت کارخانه و فروش محصولات، به‌طور موثر به نفوذ نامناسب مقامات دولتی، از هر نوع، متکی است یا خیر؟

واقعه‌ای
اجاره ندهید. چنداری، تضادمنافع، یا نفوذ نازروای دیگران، تضاد و صحیح را زیر سوال ببرد. به‌عنوان مدیر حسابرسی، که در فکر فرصت شغلی احتمالی برای منصب قائم‌مقام اجرایی هستید، آیا می‌توانید حسابرسی را با تردید حرفه‌ای و کوشش درست در سطحی مناسب، برنامهریزی و اجرا کنید؟

مراقت لازم و شتابستگی حرفه‌ای
همیشه دانش، مهارت و کوشش درست را در سطح مناسب، به‌کار بگیرید. به‌عنوان مدیر، آیا تلاش کافی برای درک واقعی قوانین و مقررات حاکم بر رشوه‌خواری کرده‌اید، تا مدیر اجرایی ارشد بتواند درباره گسترش دادن بازار جدید تصمیم صحیح بگیرد؟

رفتار حرفه‌ای
همه قوانین و مقررات را رعایت کنید و به‌شیوه‌ای عمل نکنید که ممکن باشد حرفه را بی اعتبار کند.
به‌عنوان قائم‌مقام مالی، آیا تحلیلی که در پشتیبانی از سیاست جدید قیمت‌گذاری تهیه کرده‌اید، منصفانه و دقیق است - به‌گونه‌ای که بیابگر کهنکالوی حرفه‌ای باشد - و به‌عنوان اطلاعات جانبدارانه و ناکامل که خواسته واحد بازاریابی را «توجیه می‌کند»، در نظر گرفته نشود؟

رازداری
به محرمانه‌بودن اطلاعات به‌دست آمده از طریق روابط حرفه‌ای و کسب‌وکار، با در نظر گرفتن قوانین کاربردپذیر، احترام بگذارید.
به‌عنوان قائم‌مقام مالی، در ادامه کار نامه‌های الکترونیکی پیدا می‌کنید که طرجهایی برای انتقال پول به مأمورین دولتی را مطرح می‌کنند. چگونه باید این اطلاعات را در داخل شرکت اطلاع‌رسانی کنید - همچنین به مدیر اجرایی ارشد، اگر لازم باشد؟ چه تعهدی نسبت به مطلع ساختن مراجع مسئول یا افشای این اطلاعات دارید؟

در حالی که ممکن نیست همه موقعیتها را تعریف کنیم، ماهیت اصول پایه آیین اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران، برای همه حسابداران حرفه‌ای مربوط است، بدون توجه به این‌که آنها برای موسسه حسابرسی کار می‌کنند یا در یک شرکت. حتی اگر هیچ آزادی وجود نداشته باشد که به‌طور مستقیم برای یک موقعیت مشخص کاربردپذیر باشد، پنج اصل بنیادی که در آیین ارائه شده است، به حسابداران کمک می‌کند تا مسیر درست را پیدا کرده و به مسئولیت حرفه‌ای خود برای اقدام در جهت منافع همگانی عمل کنند.

از کجا کمک بگیریم؟

اصول بنیادی در بخش ۱۱۰ از آیین اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران قرار دارند. سازمانهای حسابداری حرفه‌ای (PAOs)، و اعضای فدراسیون بین‌المللی حسابداران (IFAC) ملزم به پشتیبانی از اعضای خود در پیاده‌سازی آیین هستند. بنابراین، انجمنهای ملی یا انجمنهای مربوط به حسابداران اغلب اولین جایی هستند که حسابداران حرفه‌ای برای دریافت رهنمود و آموزش برای رویارویی با مشکلات اخلاقی به آنجا مراجعه می‌کنند. بخش «اعتمادسازی و اخلاق» در مرکز «دروازه دانش فدراسیون بین‌المللی حسابداران»، منابعی غنی برای حسابداران حرفه‌ای فراهم می‌آورد، شامل این مقاله و مقاله‌ای که در ماه مه ۲۰۱۹ با عنوان «توجه به اخلاق حرفه‌ای، فراتر از شعار» منتشر شد.

International Federation of Accountants
529 Fifth Avenue, New York 10017
www.ifac.org | +1 (212) 286-9344 | @ifac | company/fac

International Ethics Standards Board for Accountants

@ethics_board
www.ethicsboard.org

برخورد اطمینان بخش با معضله‌های اخلاقی

حسابدار حرفه‌ای بودن، به چیزی بسیار بیشتر از صلاحیت حرفه‌ای در مسائل فنی، نیاز دارد. کنش‌ها و بی‌کنش‌های حسابداران، چه در کسب‌وکار شاغل باشند و چه در مشاوره یا حسابرسی، بر تصمیم‌ها و اقدام دیگران اثر گذاشته و رفتار اخلاقی سازمانها و جوامع را شکل می‌دهد. حسابداری مانند سایر حرفه‌ها، به‌واقع یک حرفه اجتماعی و اخلاقی است.

برای این‌که حسابدار، مشاوره‌ی مورداعتماد یا شریک تجاری باشد، اخلاق حرفه‌ای یک نیاز بنیادی است. درستکاری حرفه‌ای باید با توجه به اعتباربخشیدن به تصمیم‌گیری و ایمن‌سازی منافع ذینفعان، ارزشگذاری شود. انجام کار درست، به‌اندازه داشتن تخصص فنی اهمیت دارد. در همین راستا، حسابداران شاغل در کسب‌وکار باید آگاه باشند که چگونه بر فرهنگ اخلاقی کسب‌وکار اثر می‌گذارند. **سازمانهای حسابداری حرفه‌ای** باید به‌طور نوآورانه‌ای بیان‌دیشند که چگونه از حسابداران در انجام مسئولیت‌های اخلاقی خود پشتیبانی کنند.

واقعیت این است که گرفتن تصمیم درست، اغلب آسان نیست. تعداد کمی از معضله‌های اخلاقی سیاه یا سفید هستند، و بسیاری از این معضله‌ها ممکن است دیدگاه‌ها و انتخاب‌های متفاوتی را دربر بگیرد. در کسب‌وکار، گرفتن یک تصمیم به‌نفع یک گروه از ذینفعان، ممکن است بعضی اوقات خلاف منافع دیگران باشد. به‌طور معمول، ملاحظه‌های اخلاقی مهمی وجود دارند که باید در نظر گرفته شوند؛ مانند ارتباط با محیط طبیعی، یا چگونگی توزیع ارزش.

حسابداران شاغل در کسب‌وکار و در بخش عمومی، به‌طور متناوب با گستره‌ای از معضله‌های اخلاقی روبرو می‌شوند. شناسایی و مبارزه بی‌درنگ با معضله‌ها، قسمت درخور توجهی از حرفه‌ای بودن است. در نتیجه، اهمیت دارد که حرفه پشتیبانی بی‌درنگ برای حسابداران فراهم کند تا در افزایش آگاهی اخلاقی، صلاحیت و شجاعت، به آنها کمک کند.

انجمن سلطنتی حسابداران رسمی هلند (NBA) با آگاهی از این‌که اعضایش در رویه‌های کار روزانه خود با چالش‌ها و پرسش‌های اخلاقی روبرو می‌شوند، از مدل **هدایت اخلاقی**^۲ استفاده می‌کند که به‌وسیله **دانشگاه کسب‌وکار ناینرود**^۳ در بروکلین تهیه شده است. این مدل رویکردی است کنش‌مند که از شش پرسش مهم و مراحل تشکیل شده که در یک مجموعه گروهی به آنها پرداخته می‌شود و به حسابداران در انعکاس مسائلی که در کار برخورد می‌کنند، کمک می‌کند.

در نظر گرفته شود)، و گزینه‌هایی که آنها زیر نظر دارند یا ندارند.

۲- کدام ذینفعان زیر تاثیر قرار می‌گیرند؟

بررسی همه طرفها، افراد و سازمانهای درگیر که حقوق یا منافعشان از این تصمیم تاثیر می‌پذیرد.

۳- مقررات حرفه، کسب‌وکار یا آیین اصول اخلاقی

راهبری یا دیگر قوانین و مقررات الزام‌آور چه می‌گویند؟ چند چارچوب مرجع وجود دارد که شاید در شکل دهی به قضاوت و تصمیم‌گیری سودمند باشند؛ شامل:

- آیین بین‌المللی اصول اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران حرفه‌ای^۶ (شامل استانداردهای بین‌المللی استقلال) که به وسیله هیئت استانداردهای بین‌المللی اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران (IESBA) تهیه شده. یا همان آیین اصول اخلاقی مربوط به سازمان عضو فدراسیون بین‌المللی حسابداران (IFAC)، باید یک نقطه مرجع اولیه باشد. پنج اصل آیین باید هم‌تراز با هر تدبیر ایمن‌ساز مشخصی که ممکن است به کار بسته شود، در نظر گرفته شود. تدابیر ایمن‌ساز، اقدامی هستند که حسابدار ممکن است انجام دهد، چه فردی و چه همراه با دیگران، تا مخاطره‌های رعایت‌نشده اصول بنیادی را تا سطح پذیرفتنی کاهش دهد. همه مخاطره‌ها را نمی‌توان با به‌کارگیری تدابیر ایمن‌ساز حل و فصل کرد.
- آیین اصول راهبری و ارزشهای سازمان؛ بسیاری از سازمانها دارای آیین اصول راهبری یا اخلاقی کارکنان هستند.
- قوانین و مقررات مربوطی که باید در نظر گرفته شوند، شامل قوانین موردی و رهنمود (حتی اگر یک اقدام اعتبار قانونی داشته باشد، به‌ضرورت چنین معنی نمی‌دهد که از نظر اخلاقی درست است؛ از همین رو، رویکردی که این مدل بر آن متمرکز است، بر پایه ارزیابی اخلاقی بنا شده است).
- آیین‌های به‌دست آمده از به‌روشه‌ها مانند آیین راهبری شرکتی یا آیین هیئت مدیره.

۴- چه استدلال‌هایی می‌توان برای تصمیم‌های ممکن و روشهای اقدام جایگزین ارائه کرد؟

برای برقراری یک وضعیت، انجام‌دادن یا انجام‌ندادن یک کار، باید بتوانیم استدلال‌هایی ارائه کنیم که برای قانع کردن دیگران به اندازه کافی قوی باشند. همچنین باید هر استدلالی را که ممکن است برخلاف وضعیت مطرح شود، در نظر

چارچوبی برای دوراندیشی اخلاقی

مدل هدایت اخلاقی، یک چارچوب کاربردی و ساده است که به مردم کمک می‌کند تا تصمیم بگیرند در موقعیتهایی که ملزم به انجام ارزیابی اخلاقی هستند، چه کنند و چه نکنند. این رویکرد به این منظور طراحی شده تا در موقعیتهای روزمره، و همچنین در به‌کارگیری حرفه‌ای‌گری، یادگیری و خودبهبودی، کمک کند. این مدل براساس نظارت همپیشگان^۵ تهیه شده، که بدین معنی است که گفتگو در گروه، عامل مهمی برای توسعه دوراندیشی اخلاقی و تعامل اثربخش با مسائل اخلاقی است. مشارکت با دیگران با کمک به دیدن یک مسئله از دیدگاه‌های مختلف، به احتمال زیاد به بهبود تفکر اخلاقی فرد کمک می‌کند. سازمان حسابداری حرفه‌ای ممکن است با فراهم‌کردن کارگاه‌ها یا جلسه‌های گروهی که با شرکت اعضا برگزار می‌شود، یا با استفاده از مدل یادشده به عنوان ابزاری برای کمک به شکل دادن به گفتگو از طریق خط تلفنی پشتیبان، این رویکرد را فعال کند.

به‌طور جایگزین، حسابدار شاغل در کسب‌وکار ممکن است یک گروه کوچک از همکاران مورداعتماد تشکیل دهد تا برای او عبور از مراحل و پرداختن به پرسشها تا زمان دستیابی به نتیجه‌گیری یا تصمیم، آسانتر شود. گروهی متشکل از پنج تا هشت شرکت‌کننده همپیشه، به‌طور کلی بهترین شکل برای انجام این کار است.

نقش شرکت‌کنندگان این است که هنگام بررسی شش پرسش، نگرشها و دیدگاه‌های خود نسبت به مسئله را ارائه دهند. انجام این کار به توسعه راه‌های متفاوت برای تفکر درباره مسئله و راه‌های جایگزین رفتار کمک کرده، و در نهایت به فرد کمک می‌کند تا به یک تصمیم یا کنش دست یابد.

شش مرحله مهم در مدل هدایت اخلاقی

۱- برای گرفتن یک تصمیم، به چه چیزی نیاز دارم؟

این موضوع شامل بیان ماهیت و مفهوم معضل است، شامل این که چرا این مورد برای فرد درگیر، معضل است. مهم است که معضل را از دیدگاه شخصی توصیف کنیم؛ با بیان این که فرد چه اقدامی برای انجام‌دادن یا انجام‌ندادن در نظر دارد (انجام‌دادن بعضی اقدام ممکن است در موارد مشخص، به‌عنوان یک اقدام

تعداد کمی
از معضله‌های اخلاقی
سیاه یا سفید
هستند

یک جنبه مهم از این مدل این است که از نظر فرهنگی بی طرف است؛ اگرچه، تصمیمها و کنشهای نهایی یک حسابدار ممکن است زیر تاثیر هنجارهای فرهنگی و اجتماعی قرار گیرد. این ممکن است منجر به این نتیجه‌گیری شود که یک موقعیت اخلاقی «پذیرفتنی» است؛ اگرچه از نظر اخلاقی محتاطانه نباشد. در نتیجه، آموزش اخلاقی برای حسابداران باید به‌طور روشن در نظر بگیرد که چگونه با ملاحظه‌های فرهنگی و هنجارهای اجتماعی تعامل داشته باشد، از آنجا که آنها ممکن است مانع توانایی حسابداران در انجام وظیفه اخلاقی باشد.

باز خورد شما اهمیت دارد!

پانوشتها:

- 1- Professional Accounting Organizations (PAOs)
- 2- Royal Netherlands Institute of Chartered Accountants (NBA)
- 3- Moral Intersivision Model
- 4- Nyenrode Business University
- 5- Peer Supervision
- 6- The Code
- 7- Neutralization Techniques

منبع:

Erica Steenwijk, Stathis Gould, *Dealing with Ethical Dilemmas with Confidence*, IFAC.org, 2019

بگیریم. نکته اینجاست که نباید چنین استدلالهای متقابلی را خنثی کنیم، بلکه باید نشان دهیم که آنها را در نظر داریم و بتوانیم در یک نتیجه‌گیری بیان کنیم که در نظر داریم چگونه حق این استدلالهای متقابل را ادا کنیم. سودمند خواهد بود اگر استدلالهای موافق و مخالف انجام یک مجموعه مشخص از اقدام را گردآوری کنیم. انجمن سلطنتی حسابداران رسمی هلند از مدل موئل کپتین (Muel Kapteijn) برای فنون بی طرفی^۷ استفاده می‌کند تا بهانه‌های معمول برای دفاع از شرایط معینی را مشخص کند که ممکن است به‌واقع ملاحظه‌ها یا استدلالهای بااهمیتی نباشند. بهانه‌های متداول یا «فنون بی طرفی» شامل موارد زیر است: تحریف واقعیتها (این واقعیت ندارد)، بی‌اثر کردن هنجار (این قطعی نیست)، مقصدانستن شرایط (این خارج از کنترل من است)، و پنهان شدن پشت دیگران (این نبود خودکنترلی است) یا (من به‌واقع در آن زمان فکر نمی‌کردم کار اشتباهی انجام می‌دهم).

۵- بعد از گفتگو درباره معضل با اعضای گروه و پاسخ به همه پرسشهای بالا، نتیجه‌گیری من چیست؟

هنگامی که استدلالهای موافق و مخالف تبادل و سنجیده شود، دستیابی به یک نتیجه‌گیری روشن ممکن شده و الزامی خواهد بود. مشخص کنید که کدام استدلالها به نتیجه‌گیری جهت داده است. در نظر داشته باشید که آیا امکان شکل دهی به یک راه‌حل خلاقانه وجود دارد که به بیشترین تعداد ممکن استدلالها، بها داده باشد.

در این مسیر، کاوش کنید که آیا راهی برای کاهش هرگونه پیامد منفی برای ذینفعان وجود دارد. پیامدها باید در فهرست استدلالهایی آورده شوند که بنا بر قضاوت، دارای اهمیت کمتری هستند.

۶- تصمیم یا اقدام فردی من چیست؟ آیا به‌واقع

می‌خواهم آن را انجام دهم؟

در پایان، مهم است که به این پرسشهای مهم بپردازیم، «آیا می‌توانم پیامدهای تصمیم خود را تاب بیاورم؟» و «آیا می‌خواهم تصمیم خود را به انجام برسانم؟» پرسش نهایی این است که شما چه اقدامی می‌کردید اگر این موقعیت دارای دامنه عمومی بود، و این احتمال که اقدام شما در موقعیتی همراه با دقت نظر عمومی، متفاوت باشد.

در
پاکرد
حسابداری

آیین اخلاقی
جدید

آیین اخلاقی بین‌المللی جدید برای حسابداران حرفه‌ای

کاربر پسندتر

طراحی جدید
بازنویسی کامل
دستیافتنی‌تر و تحلیل پذیرتر
درک پذیری آسان
واژه‌نامه و راهنمای جدید برای کاربران

تمرکز بیشتر بر رعایت اصول بنیادی
شامل رعایت نشدن قوانین و مقررات و ارتباط درازمدت
پیوند محکم‌تر با چارچوب مفهومی
مقررات برجسته‌تر برای حسابداران حرفه‌ای شاغل در
کسب‌وکار و مقررات استقلال

مجموعه
کامل و یکپارچه

ارتقای درخور توجه

چارچوب مفهومی ارتقا یافته
ایمن‌سازهای واضح‌تر و قدرتمندتر
بخش جدید درباره «فشار»
الزامات تقویت شده در زمان تهیه یا ارائه اطلاعات
اسباب اغو

**ADDITIONAL
RESOURCES**

www.ethicsboard.org/restructured-code

@Ethics_Board

تاریخ موثر: ژوئن ۲۰۱۹

PRINTED HANDBOOK AVAILABLE SEPT. 2018

برای حسابداران در سراسر گستره حرفه‌ای کسب‌وکار، دولت‌ها و موسسه‌ها در هر اندازه

IESBA

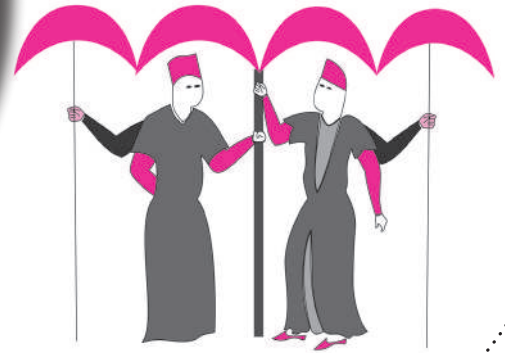
International
Ethics Standards
Board for Accountants

کمک به بنگاه‌های

کوچک و متوسط برای

مقابله با مخاطرات

رشوه‌خواری و فساد

مسئله چیست؟

بنگاه‌های کوچک و متوسط^۱ بیشتر جمعیت کسب‌وکارها در سطح جهان را تشکیل می‌دهند، بیشتر نیروی کار جهان را در استخدام دارند، و بیشتر شغل‌های رسمی در بازارهای در حال توسعه را ایجاد کرده‌اند.^۲ سلامت و حیات این کسب‌وکارها، و کسانی که این کسب‌وکارها را در مالکیت خود دارند و اشخاصی که در آنها مشغول به کار هستند، به طور روشن برای داشتن یک جامعه سالم، مهم است.

اما آنها با چالش‌های زیادی روبرو هستند. یکی از چالش‌هایی که باید پرهیز کردنی باشد، اما در بسیاری از نمونه‌ها این‌گونه نیست، فساد است. هزینه مستقیم جهانی سالانه رشوه‌خواری و فساد معادل ۳/۶ تریلیون دلار برآورد شده است که هر سال به عنوان رشوه پرداخت می‌شود. هزینه غیرمستقیم در محصولات، خدمات و زیرساخت‌های غیراستاندارد، غیرقابل محاسبه است. نشانه‌های فساد بزرگ، مدرسه‌های ویرانی که بازسازی نشده‌اند^۳، سرمایه‌های مراقبت از سلامت که به هزینه‌های ساخت‌وساز اختصاص داده شده است، همه به خوبی شناخته شده هستند. این اثر روی بنگاه‌های کوچک و متوسط کمتر طرف توجه قرار می‌گیرد؛ اما باز هم اثر غیرمستقیم فرهنگ فساد شاید حتی بزرگتر از هزینه‌های مالی مستقیم باشد.

داده شده است.

یکی از پاسخ‌دهندگان پژوهش از کشورهای جنوب صحرای آفریقا می‌گوید: "رشوه‌خواری و فساد فرصت منصفانه بازار و مسیر رقابت را مختل می‌کند؛ بنابراین فرصت‌ها را به بنگاه‌های کوچک و متوسط با عملکرد پایین می‌رساند... رشوه‌خواری و فساد به طور کلی ارائه ضعیف خدمت و توجه کمتر به کیفیت خدمات و کیفیت زندگی را به‌ارمغان می‌آورد."

یکی دیگر از شرکت‌کنندگان در پژوهش از کشورهای جنوب صحرای آفریقا بر این باور است که: "بسیاری از بنگاه‌های کوچک و متوسط هرگز فرصت اظهار وجود پیدا نمی‌کنند؛ زیرا از آن‌جا که نمی‌توانند در رشوه‌خواری و فساد مشارکت کنند، هرگز مجوزهای عملیاتی مربوط را دریافت نمی‌کنند."

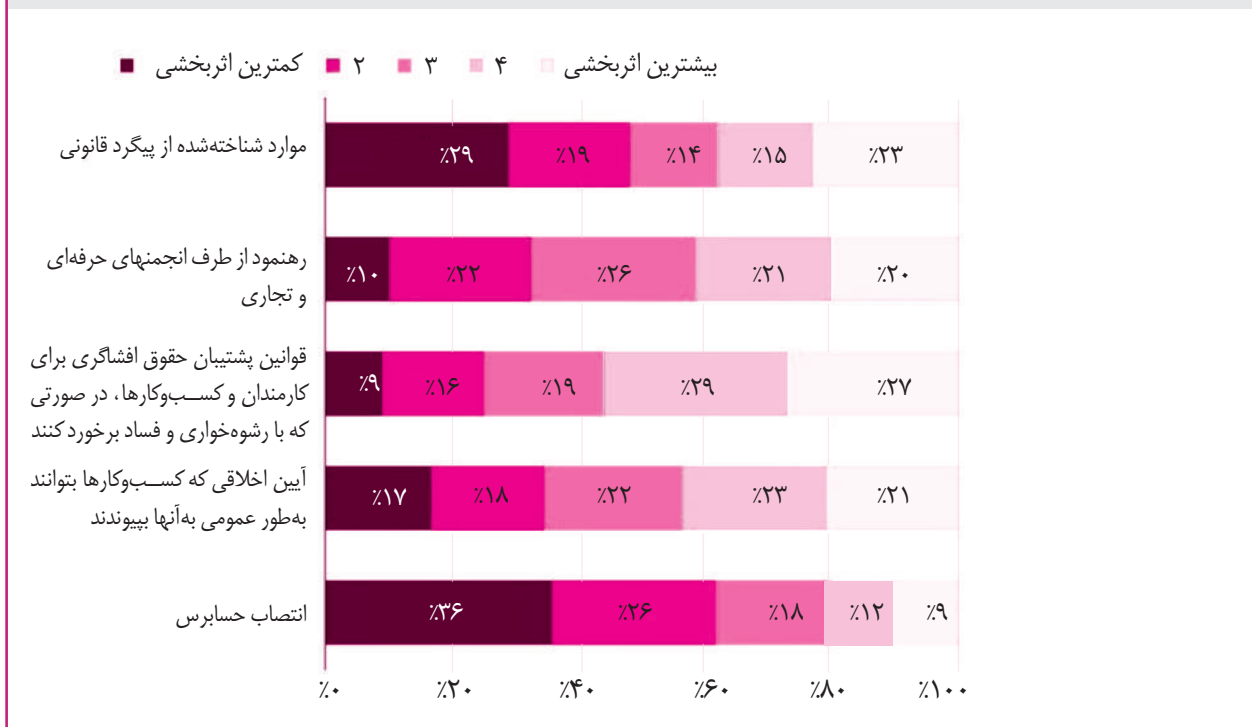
یک شرکت‌کننده از آسیا می‌گوید: "رشوه‌خواری و فساد تنها یک نگرانی برای بنگاه‌های کوچک و متوسط نیست؛ بلکه از آن‌جا که به طور مستمر ارزش‌ها و هنجارهای اخلاقی را تضعیف

چه می‌شود کرد؟

انجمن حسابداران خبره و رسمی^۴ (ACCA) در سال‌های ۲۰۱۳^۵ و ۲۰۱۹^۶، در پی اقدام ابتدایی بریتانیا در سال ۲۰۰۷^۷، پژوهش‌های جهانی انجام داده است تا میزان آگاهی بنگاه‌های کوچک و متوسط از خطر رشوه‌خواری و فساد، و نحوه برخورد آنها نسبت به آن را بسنجد. یک موضوع رایج در اظهار نظرهای پاسخ‌دهندگان این است که همه بنگاه‌های کوچک و متوسط از خسارت واردآمده بر کل جامعه از طریق رشوه‌خواری و فساد، آگاه هستند.

در سطح جهان، ۶۴ درصد از پاسخ‌دهندگان فکر می‌کنند که رشوه‌خواری و فساد یک نگرانی برای بنگاه‌های کوچک و متوسط است؛ اگرچه این رقم تفاوت‌های منطقه‌ای درخور توجه‌ای دارد. تنها در اروپا میزان نگرانی به زیر ۵۰ درصد کاهش یافته و به ۴۲ درصد رسیده است؛ در حالی که در کشورهای جنوب صحرای آفریقا و امریکای مرکزی، بیشترین میزان نگرانی به ترتیب برابر با ۸۳ و ۸۴ درصد نشان

شکل ۱- اثربخشی مشاهده‌شده سنجه‌های مختلف در پشتیبانی از بنگاه‌های کوچک و متوسط در رویارویی با مخاطره‌های رشوه‌خواری و فساد

بیشتر اوقات احساس ضعف می‌کنیم، که فساد همه‌گیر است و هیچ کاری نمی‌شود کرد، و این که یک پدیده جهانی است؛ از اقیانوسیه تا اروپای شمالی. بنگاه‌های کوچک و متوسط به کمک نیاز دارند تا با این چالش مقابله کنند، و از راه‌های زیادی می‌توان به آنها کمک کرد.

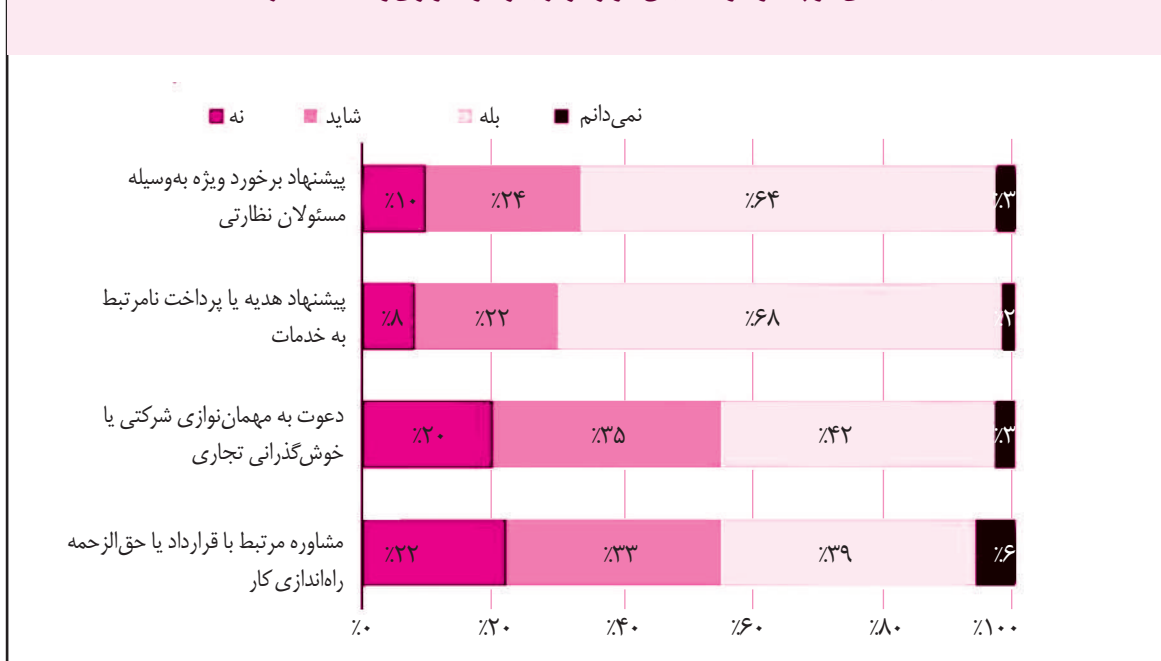
موارد شناخته‌شده از پیگرد قانونی، آیین اصول اخلاقی برای رویه‌هایی که کسب‌وکار می‌تواند به آنها عمل کند، و رهنمود از طرف انجمن‌های حرفه‌ای و تجاری؛ که همگی به‌عنوان "اثربخست‌ترین سنج‌ها برای پشتیبانی از بنگاه‌های کوچک و متوسط" برگزیده شده‌اند. اما اثربخست‌ترین ابزار واحد که بیش از یک‌چهارم از اولین انتخابها و در حدود یک‌سوم از دومین انتخابها را به‌خود اختصاص داده، استقرار قوانینی است که حقوق افشاگری برای کارمندان و کسب‌وکارها، در صورت رویارویی با رشوه‌خواری و فساد را ضمانت می‌کند (شکل ۱).

این شفافیت بر چیزی بیش از واژه‌های خشک قانون تکیه می‌کند که حق قانونی ایجاد می‌کنند؛ افراد به برای افشاگری به سازکار و در صورت روبروشدن با عواقب آن، به پشتیبانی نیاز دارند. بنگاه‌های کوچک و متوسط در زیست‌بومی از سازمانهای بزرگتر، به‌عنوان قسمتی

اثر
غیرمستقیم فرهنگ فساد
شاید حتی بزرگتر از
هزینه‌های مالی مستقیم
باشد

می‌کند، برای کل جامعه یک نگرانی است. "شرکت‌کننده‌ای از اروپا می‌گوید: "نمایش کافی از وجود این مورد موجود نیست. مردم فساد را در شوراهای محلی می‌بینند و فکر می‌کنند اگر این برای دولت عیبی ندارد، پس برای همه چنین است."

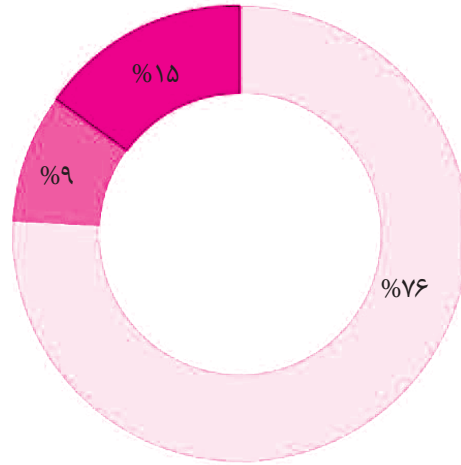
شکل ۲- آیا بنگاه‌های کوچک و متوسط بین موارد زیر با رشوه‌خواری و فساد تمایز قایلند؟

شکل ۳- آیا بنگاه‌های کوچک و متوسط از توصیه‌های حسابدارانشان استقبال می‌کنند که لازم است در برخورد با موارد ممکن رشوه‌خواری و فساد برای خود سیاست و رویه تدوین کنند؟

پاسخهای جهانی

- ▶ بله
- ▶ نمی‌دانم
- ▶ نه

می‌رسد، از جمله مشاوره یا خوش‌گذرانی تجاری، و حق‌الزحمه راه‌اندازی کار از رشوه‌خواری و فساد، تنها تعداد کمی از پاسخ‌دهندگان نسبت به توانایی بنگاه‌های کوچک و متوسط در شناخت رفتار غیرقانونی اطمینان داشتند (شکل ۲). ۷۶ درصد از پاسخ‌دهندگان در سراسر جهان گفته‌اند که بنگاه‌های کوچک و متوسط از توصیه‌های حسابدارانشان در زمینه سیاستها و رویه‌های موردنیاز برای تعامل با موارد ممکن رشوه‌خواری و فساد استقبال می‌کنند (شکل ۳). و همچنین کسب‌وکارها مزایای استقرار چنین سیاستهایی را نیز درک می‌کنند- ۷۵ درصد انتظار دارند که اعتبار استانداردهای برتر در زمینه رفتار کسب‌وکارها بهبود یابد، و ۷۳ درصد اطمینان مشتری نسبت به کسب‌وکار افزایش یابد، و ۷۹ درصد ریسک نقض الزامهای قانونی کاهش یابد، یا تعهدهای گزارشگری به‌وسیله اشخاص بالا برود (شکل ۴).

با وجود این، بیشتر پاسخ‌دهندگان هنوز فکر می‌کردند که برای به‌دست‌آوردن چنین جایگاه اصول‌مندی، باید تجارت یا فرصت‌های کسب‌وکار را قربانی کنند، و این آماری است که همه ما باید همراه با هم برای تغییر آن تلاش کنیم؛ چه در دولت مشغول به کار باشیم و چه در کسب‌وکار یا در حرفه مشاوره.

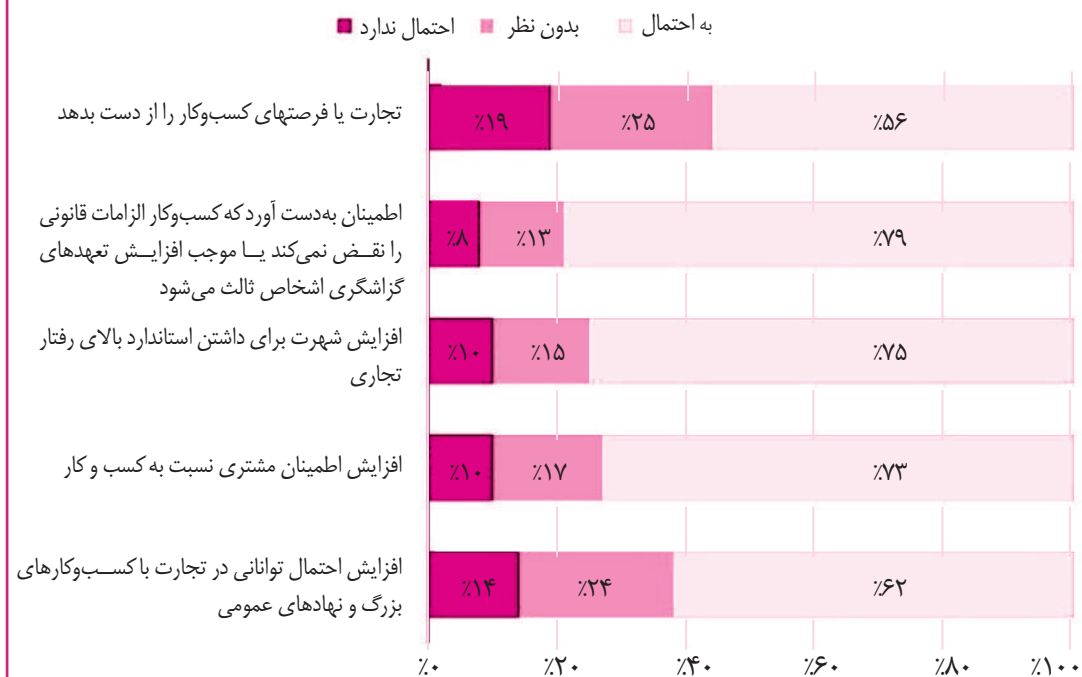

از زنجیره تامین جهانی، و همچنین در یک چارچوب انتظام‌بخشی متشکل از نهادهای دولتی محلی و ملی قرار دارند. اگر قرار است گزارشگری اثربخش باشد، آن شرکای بزرگتر که دارای منابعی برای فراهم‌کردن سازوکارهای گزارشگری، و تاثیر برای اثرگذاری بر تغییر هستند، باید در خطوط امداد و گروه‌های بازرسی سرمایه‌گذاری کنند تا سازوکارها کارگر شوند.

حسابداران چگونه می‌توانند کمک کنند؟

پیش از این که بنگاه‌های کوچک و متوسط بتوانند رویه‌های فاسد را روشن کنند، باید بتوانند آنها را بشناسند. در حدود ۶۰ درصد از پاسخ‌دهندگان در سراسر جهان فکر می‌کنند که بنگاه‌های کوچک و متوسط رهنمود و مشاوره کافی برای کمک به آنها در تعامل با رشوه‌خواری و فساد را در اختیار ندارند؛ به‌گونه‌ای که بیشتر افراد موقعیت را تنها در امریکای شمالی مناسب می‌دانند. این دیدگاه در ارقام مربوط به درک تعاریف قانونی دیده می‌شود- در همان حال که بیشتر پاسخ‌دهندگان در همه مناطق بر این باورند که بنگاه‌های کوچک و متوسط به‌طورکلی درکی خانگی از مفهوم رشوه‌خواری و فساد دارند، زمانی که به موضوع رویارویی با تمایز بین موقعیتهای با پیچیدگی درونی

شکل ۴- چقدر احتمال دارد که یک بنگاه کوچک و متوسط با ارزشهای و رویه‌های ضد رشوه‌خواری قدرتمند، با پیامدهای زیر روبرو شود؟

3- <https://www.youtube.com/watch?v=gyExBtez5EY>

“Project No. 1”, an investigation into unexplained payments in an Iraqi schools reconstruction project

4- Association of Certified Chartered Accountants (ACCA)

5- Davies, J. and Mirkovic, R., **Combating Bribery in the SME Sector**, 2013 <https://www.accaglobal.com/ab44>, accessed 6 September 2019

6- ACCA, **Combating Bribery in the SME Sector**, 2019 https://www.accaglobal.com/content/dam/ACCA_Global/professionalinsights/CombatingBribery2019/Jason-Piper.CombatingBriberySMEsector.pdf accessed 19 November 2019

7- ACCA, **Bribery and Corruption: The Impact on UK SMEs**, 2007

<https://www.accaglobal.com/content/dam/acca/global/PDF-technical/smallbusiness/tech-ms-bac.pdf>, accessed 8 September 2019

منبع:

Piper, J., **Helping SMEs Handle the Risks of Bribery and Corruption**, IFAC.org, December 2019

پانوشتها:

1- Small and Medium Sized Enterprises (SMEs)

2- <https://www.worldbank.org/en/topic/sme/finance>
World Bank figures

در
پاکرد
ساز

تردید
حرفه‌ای

تردید حرفه‌ای: قلب حسابرسی

بیشتر ما که به عنوان حسابرس آموزش دیده‌ایم، هیچگاه میل به زیر سوال بردن اعداد را از دست نمی‌دهیم. و سوسه پرش در باره مبنای محاسبه اعداد، تا به طور کلی همه جا سرک بکشیم و اطمینان پیدا کنیم که آنها همان هستند که به نظر می‌آیند، یک نیاز ذاتی می‌شود. تردید تنها در قلب حسابرسی نیست، بلکه در قلب بیشتر حسابرسان قرار دارد، واقعیتی که برای بیگانه‌ها آشکار نیست، به حسابرسان فراخوانهای گوناگونی برای به کار بردن تردید بیشتر می‌دهد، به‌ویژه در هنگام تاب آوردن در مقابل فشار ضرب‌الاجل و بودجه و زمانی که انجام کار درست موجب چالش بیشتر می‌شود.

موسسه‌ها به خوبی از این موضوع آگاه هستند. آنها به‌ویژه هنگامی که با انواع مختلف جانبداری روبرو هستند، برای انجام رسیدگیها و ایجاد موازنه در درون سامانه، دیدگاه‌های روانشناسی رفتاری را به کار می‌برند. تا مطمئن شوند که در عمل، تردید به‌طور مستمر در کل حسابرسی و در سراسر حرفه کاربرد دارد. **انجمن حسابداران خبره انگلستان و ولز (ICAEW)** در گزارشی با عنوان **تردید: برداشت متخصصان** قصد دارد با ارائه دیدگاه‌های حسابرسان واقعی و افرادی که با آنها فعالیت می‌کنند، بحث تردید را به پیش برد. این گزارش، بر اساس مجموعه‌ای از مصاحبه‌های انجام شده با حسابرسان شاغل در حرفه، آموزش‌دهندگان و مراجع انتظام‌بخشی حسابرسی، دیدگاه‌های افرادی را مطرح می‌کند که با داشتن تجربه دست اول حسابرسی، با فشارهای ضرب‌الاجل و بودجه سروکار دارند.

این گزارش به کاوش برای شناخت کسی که در زمینه تردید مسئول است، چگونگی بهبود تردید، و این‌که چه بنگاه‌هایی در حال حاضر در این راستا تلاش و تشویق می‌کنند، می‌پردازد. برخی از پیامهای مهم این گزارش به شرح زیر است:

- **تردید حرفه‌ای در قلب آن چه حسابرسان انجام می‌دهند قرار دارد.** بدون آن حسابرسی ارزش پایینی دارد. با وجود این باید در مقابل میل به استفاده از تردید به عنوان یک تمامیت برای طبقه‌بندی هرگونه اشتباه در حسابرسی یا گزارشگری مالی مقاومت کرد. در واقع، صرف فراخوان برای به کار گرفتن تردید «بیشتر»، نه واقع‌بینانه است و نه سودمند. حسابرسان نمی‌توانند و نباید همواره به پرسیدن ادامه بدهند.
- **وظیفه مشتری در زمینه تردید وجود دارد.** تردید حرفه‌ای نه تنها از سوی حسابرسان، بلکه باید توسط تمام حسابداران حرفه‌ای به کار گرفته شود. به‌ویژه تهیه‌کنندگان اطلاعات، باید تردید را پیش از انتقال اطلاعات به حسابرسان مستقل به کار برند. شیوه‌های منسوخ شده «بازی دادن» حسابرسان برای مشاهده این‌که تا چه اندازه می‌توانند تاب بیاورند، دیگر درخور پذیرش نیست. کمیته‌های حسابرسی و حسابرسان داخلی ملزم هستند پیش از انتقال اطلاعات به حسابرسان مستقل، کنترل‌هایی را که انجام می‌دهند، کیفیت اطلاعات تهیه شده و فعالیت خود را به چالش بکشند. این امر به معنای آن نیست که حسابرسان باید اشتباه مدیریت را اصلاح کنند، بلکه مدیریت باید از ادعاهای خود حمایت کند.
- **یک تردیدگر کارآمد، نه بدبین است و نه ساده لوح.** به کار گرفتن تردید به معنای پذیرش اولین پاسخ ظاهری بدون پیگیری نیست، حتی اگر منطقی به نظر آید. همچنین به معنای پرسش مداوم هم نیست، زیرا حسابرس‌های واقعی دارای مهلت هستند. بلکه به معنای پرسیدن پرسشهای مناسب، پیگیری پاسخها و دانستن زمان اقدام است.
- **شیوه‌های انجام کار حسابرسی باید تردید را تشویق و حمایت کند.** بودجه‌ها، ضرب‌الاجلها، روشها و رویه‌های کاری نباید مانع به کارگیری تردید باشند. بنگاه‌ها مجبور هستند راه‌های بهتر، از جمله استفاده احتمالی از فناوری را پیدا کنند، تا به کارکنان کم‌تجربه بیاموزند که چه اشتباهی ممکن است رخ دهد.

انجمن حسابداران خبره انگلستان و ولز به بررسی این موضوع ادامه خواهد داد، از جمله یافتن نمونه‌های بیشتری از «خوب بودن چگونه است»، در این مورد که تهیه‌کنندگان و حسابرسان چگونه باید حوزه‌هایی را شناسایی کنند که نیاز بیشتری در به کارگیری تردید دارند، و در چنین مواردی چه کاری انجام می‌دهند که ممکن بود ندهند.

پانویس:

1- Skepticism: The Practitioners' Take

حسابداری

به عنوان یک

حرفه اجتماعی و اخلاقی

وقتی همه ابعاد حسابداری را بشناسیم، ما نیز باید این موضوع را قدر بشناسیم که چگونه اخلاق در محور این حرفه قرار دارد و چگونه ممکن نیست آن را حرفه‌ای ابزاری و فنی محض قلمداد کرد. حرفه اخلاقی، حرفه‌ایست که کنش و بی‌کنشی آن در حال و آینده بر دیگران اثر می‌گذارد و به شکل‌گیری نظم اخلاقی سازمانها و جوامع کمک می‌کند؛ بنابراین بر رفتار فردی و سازمانی نیز اثر می‌گذارد.

تا آن‌جا که به آموزش حسابداری مربوط است، اگر حسابداری تنها به عنوان حرفه فنی پنداشته شود، پرسش مهم این‌جاست که حسابداری را چگونه باید انجام داد؟ اگرچه، وقتی حسابداری را یک حرفه اجتماعی و اخلاقی بدانیم، پرسشهای مهم اینها

بسیاری از افراد، حسابداری را کمی بیشتر از فنون، مفاهیم و رویه‌ها و به عنوان یک حرفه فنی می‌دانند. نه تنها عموم مردم، بلکه بسیاری از حسابداران نیز این عوامل را به عنوان **فوت‌وفن** حسابداری می‌شناسند. حسابداری به طور جدی به غلط معرفی شده است؛ البته اگر تنها به عنوان یک حرفه فنی در نظر گرفته شود. حسابداری حرفه‌ای است که زیربنا و توانمندی انجام اقدام سازمانی و بسیاری از فعالیتهای انسانی را فراهم می‌کند. در این مسیر، حسابداری به طور بنیادین یک حرفه اجتماعی است، که رفتار مردم در سازمانها و اجتماع را هدایت کرده و بر آنها اثر می‌گذارد؛ بنابراین بر زندگی ما و همچنین بر اداره و توسعه سازمانی و اجتماعی اثر می‌گذارد.

اقتصادها و جوامع، قدرتمند است. پذیرش ابعاد اجتماعی حسابداری، به ابعاد اخلاقی این حرفه اجازه می‌دهد که نمایان شده و دروغ حسابداری به‌عنوان یک حرکت غیراخلاقی را پاک کند. به‌دادن به حسابداری به‌عنوان حرفه فنی، حرفه اجتماعی و حرفه اخلاقی، همه ابعاد حسابداری را شکل می‌دهد.

با برتری دادن به همه ابعاد حسابداری، این حرفه دیگر به‌عنوان فن یا وسیله‌ای در نظر گرفته نمی‌شود که ویژگی‌هایش اگر بی‌اثر نباشند، خنثی هستند. این باور، ابعاد اجتماعی و اخلاقی حرفه را نادیده می‌گیرد. حسابدار یک صنعتگر نیست بلکه یک متخصص است که باید تخصص را به‌دست آورده و از آن استفاده کند و همچنین، قضاوت‌های حرفه‌ای و اخلاقی انجام دهد. حسابداری اهدافی دارد؛ همانطور که روش‌هایی نیز دارد. با استناد به‌گفته **ارسطو**^۳، حسابداری به‌عنوان یک حرفه، بیشتر شبیه به سلامتی برای پزشکی است، تا کشتی برای کشتی‌سازی.

خوشبختانه، حرفه حسابداری اگر خویش‌آگاه باشد، فرصت دارد تا برای آثارش پاسخگوتر باشد. تمرکز بر آثار اجتماعی و اخلاقی حسابداری، بعد تازه‌ای برای اندازه‌گیری و مدیریت عملکرد فراهم می‌آورد.

آثار حسابداری، به پیامدهای خواسته‌شده و ناخواسته، هر دو، مربوط است. درحالی‌که پیامدهای خواسته‌شده به‌طور معمول بیشتر به‌چشم می‌آیند و شاید بزرگنمایی شوند، که منجر به معرفی شاخص عملکردی یا مجموعه‌ای از شاخصهای عملکردی برای اندازه‌گیری پدیده مورد انتظار می‌شود، پیامدهای ناخواسته، که شاید مثبت یا منفی باشند، اغلب از طرف حسابداران چندان طرف توجه نیستند. رسواییهای شرکتی به‌دلیل افسارگسیختگی شاخصهای مهم عملکرد روی داده‌اند، که منجر به تخلف و ارائه اطلاعات نادرست می‌شوند. شرکت خدمات مالی **ولز فارگو**^۴، نمونه‌ای از این مورد است.

همگی می‌توانیم تجربه‌های شخصی خود از کارکردن با، یا درواقع مخالفت با شاخصهای مهم عملکرد خود یا دیگران را درمیان بگذاریم، که منجر به آثار ناخواسته منفی یا زیان‌آور بر رفتار در سازمانها، با پیامدهای نامساعد بر کارکرد و توسعه

هستند: حسابداری چه می‌کند؟ و حسابداری چه باید بکند؟ دانشجویان، مربیان، و برنامه‌های حرفه‌ای باید به همه این پرسشها پاسخ بدهند. حسابداری باید در زمینه‌ای که در آن عمل می‌کند، آموخته، درک، و تمرین شود، و همچنین آثار حسابداری بر زمینه‌های فعالیتش نیز در نظر گرفته شود.

ما در شرایطی زندگی می‌کنیم که شاید به‌عنوان «عصر حسابگری» توصیف شود؛ یعنی جایی که در آن به ارقام عملکردی در شکل‌های مختلف اعتماد می‌کنیم و حتی احترام می‌گذاریم، و این ارقام در سازمانهای متبوع ما برای به‌کارگیری و دستیابی یا تخطی از **شاخصهای مهم عملکرد**^۲ (KPIs) استفاده می‌شوند. این همان جایی است که فوت‌وفن حسابداری در راهبری زندگی و شکل‌دهی به رفتار ما فراگیر می‌شود.

حسابداری، اهداف و فعالیتهایی که در مرکز مدیریت هستند را مشهود و محاسبه‌پذیر می‌کند. این نمایش واقعی به‌نظر می‌رسد؛ و بنابراین این احساس را به ما می‌دهد که واقعگرا هستیم و به‌چالش کشیده نخواهیم شد. یک نمونه اولیه از واقعیتهای قبول‌شده در عمل، به‌طور معمول در شاخصهای مهم عملکرد سازمانی، قسمتی و فردی بیان می‌شود.

شاخصهای مهم عملکرد به‌طور معمول و با استفاده از گروهی از داده‌های حسابداری، به‌وسیله حسابداران حرفه‌ای طراحی و تهیه می‌شوند تا امکان اقدام و رفتار را فراهم، یا این امکان را سلب کنند.

حسابداران به‌طور معمول اطلاعاتی را تولید می‌کنند که شاخصهای مهم عملکرد بر آن اساس تهیه می‌شوند؛ بنابراین جایگاه ممتاز حرفه حسابداری را در جامعه تثبیت می‌کنند.

شاخصهای مهم عملکرد به‌طور موثر نادیدنی هستند؛ اما به‌واقع در فضای کسب‌وکار، سازمانهای عمومی و اجتماعی جریان دارند. آنها، به‌طور نمونه، در هواپیماها، قطارها و اتوبوسها، در زمین فوتبال، در بانکها و درون دولتهای محلی عمل می‌کنند. آنها بر رفتار سازمانی از هر نوع، که به زندگی ما مربوط است، اثر می‌گذارند.

حسابداری در دوره جدید، با تکیه بر جایگاه ممتازش به‌عنوان ابزاری مهم برای هدایت و راهبری سازمانها،

حرفه حسابداری باید مشارکت بهتری با همه ذینفعان داشته باشد تا آنها حرفه را آن گونه که هست ببینند نه تنها به عنوان یک حرفه فنی

سازمانی و اجتماعی شده است. به عنوان نمونه، در یک دانشکده ممکن است، به دانش پژوهان هدف‌هایی داده شود تا برای کمک‌های مالی پژوهش‌های مستقل درخواست بدهند، به جای این که به آنها هدف‌هایی داده شود برای درآمد واقعی پژوهش که باید جذب شود. نتیجه ممکن است این باشد که دانشکده از نظر تعداد کمک هزینه‌های درخواست شده، عملکرد بالایی داشته باشد؛ بدون توجه به این که آیا هیچ درآمد پژوهشی به دست آمده است یا خیر. برای نمونه، یک دانشکده فرضی ممکن است تعداد متوسط ۱۲ درخواست کمک مالی به یک نهاد تامین مالی پژوهشی خاص داده باشد، تنها برای آن که همه آنها رد شوند. شاخص مهم عملکردی به کار گرفته شده، آنچه را که باید سنجیده شود، اندازه نگرفته است؛ این در واقع یک شکست است.

در راستای گسترش و افزایش پاسخگویی، حسابداران حرفه‌ای باید به آثار سنجیده‌های عملکردی به کار گرفته شده و گزارش شده به هیئت مدیره، مدیران و کارکنان بیشتر بیاورند؛ شامل همه پیامدهای استفاده از شاخص‌های مهم عملکرد یا مجموعه‌ای از شاخصها. انتظار می‌رود که گزارشگری آثار شاخص‌های مهم حسابداران، به عنوان رهبران و شرکای تجاری، ضمن هشجاری نسبت به امکان این که بعضی شاخص‌های مهم عملکرد به طور کلی با دیگر شاخصها

ناسازگار باشند، که منجر به سردرگمی، کمبود روحیه و میان‌مایگی درونی در عملکرد سازمانی شود، از رویکرد «تصویر بزرگ» استفاده کنند.

مهم است که حسابداران حرفه‌ای چشم‌اندازی گسترده درباره پیامدهای آنچه در معرض حسابداری قرار می‌گیرد و یا با آن تغییر می‌کند، به دست آورند؛ شامل پیامدها، چه خواسته شده باشد یا ناخواسته. چشم‌انداز گسترده، همراه با یک پنداره اخلاقی که به طور مناسبی در ذهن جا گرفته باشد، که به موجب آن می‌توان برای مشکلات پیچیده، راه‌حلهای اخلاقی در نظر گرفت و توسعه داد، این امکان را فراهم می‌کند که حسابداری حرفه‌ای بنیادی برای کسب‌وکار و فراتر از آن باشد. افسوس، این تنها حرفه حسابداری نیست که باید بر محتوا و تعهدهای اجتماعی و اخلاقی خود تمرکز کند. حرفه باید مشارکت بهتری با همه ذینفعان حرفه داشته باشد، تا آنها حرفه را آن گونه که هست ببینند؛ نه تنها به عنوان یک حرفه فنی.

پانوشتها:

- 1- Nuts and Bolts
- 2- Key Performance Indicators (KPIs)
- 3- Aristotle
- 4- Wells Fargo

منبع:

Eva Tsahuridu, Garry Carnegie,
Accounting as a Social and
Moral Practice, IFAC.org, 2018

در
پاکرد
حسابداری

آیین
اخلاقی

نگاهی بر آیین بین‌المللی اخلاقی جدید

معماری

رعایت آیین اخلاقی، اصول بنیادی و چارچوب مفهومی (برای همه حسابداران حرفه‌ای)	بخش ۱ (قسمتهای ۱۰۰ تا ۱۹۹)
حسابداران حرفه‌ای شاغل در بخش عمومی ^۲ (قسمتهای ۳۰۰ تا ۳۹۹)	بخش ۲ (قسمتهای ۲۰۰ تا ۲۹۹) حسابداران حرفه‌ای شاغل در کسب‌وکار ^۱
بخشهای ۴الف و ۴ب بخش ۴الف- استقلال برای حسابرسی و بررسی اجمالی بخش ۴ب- استقلال برای کار اطمینان‌بخشی به‌غیر از کار حسابرسی و بررسی اجمالی	بخش ۳ (قسمتهای ۴۰۰ تا ۴۹۹) استانداردهای بین‌المللی استقلال بخش ۴ (قسمتهای ۹۰۰ تا ۹۹۹)
واژه‌نامه (برای همه حسابداران حرفه‌ای)	

IESBA

پانوشته‌ها:

- 1- Professional Accountants in Business (PAIBs)
- 2- Professional Accountants in Public Practice (PAPPs)

منبع:

About the New Code, Architecture, IESBA, 2019

ارزیابی و بهبود توانایی اخلاقی حسابداران حرفه‌ای

حسابداران حرفه‌ای به‌طور معمول در مسیر فعالیتهای حرفه‌ای خود با گزینه‌ها و معضله‌های اخلاقی روبرو می‌شوند. یک مطالعه که به‌تازگی در استرالیا انجام شده، به تضادها، تنشها و فشارهای اخلاقی پایا پرداخته است، که حسابداران در انجام کار خود با آنها روبرو می‌شوند. این گزارش یک مرور اجمالی بر چالشهای اخلاقی دارد که حسابداران با آنها روبرو هستند، و مجموعه‌ای از پیشنهادها برای طراحی برنامه آموزش اخلاقی ارائه می‌دهد که ممکن است تواناییهای حسابداران در تعامل با مسائل اخلاقی را افزایش دهد، و فهرستی از تواناییهای اخلاقی موردنیاز در زمینه‌های مختلف را شناسایی می‌کند. توانایی اخلاقی عبارت است از توانایی پرکردن فاصله بین رفتار حرفه‌ای واقعی و رفتار حرفه‌ای مطلوب، و مربوطترین شاخص و پیش‌بین برای رفتار اخلاقی در محیط کار است.

گروهی از پژوهشگران دانشگاهی، با پشتیبانی جایزه رقابت ملی از برنامه چشم‌اندازهای پژوهش جهانی انجمن حسابداران رسمی استرالیا^۱، حسابداران حرفه‌ای استرالیا را مورد پژوهش قرار داده و درباره موارد زیر با آنها مصاحبه کرده‌اند:

۱- مسائل اخلاقی مهم که آنها (یا همکارانشان) در نقشهای حرفه‌ای خود با آنها روبرو می‌شوند؛

۲- چگونه آنها (یا همکارانشان) به این مسائل اخلاقی پاسخ می‌دهند؛

۳- توانایی اخلاقی آنها برای پاسخ چگونه ممکن است بهبود یابد؛ و

۴- آنها به چه منابعی برای بهبود توانایی نیاز دارند.

این مطالعه ۲۳۸ حسابدار حرفه‌ای شاغل در حرفه یا کسب‌وکار را بررسی کرده یا با آنها مصاحبه داشته است، که بیشتر آنها عضو انجمن حسابداران رسمی استرالیا یا انجمن حسابداران رسمی استرالیا و نیوزلند (CAANZ) هستند.

یافته‌های مهم

مسائل اخلاقی مهمی که حسابداران حرفه‌ای با آنها روبرو هستند، شامل موارد زیر است:

- گزارشگری گمراه‌کننده (۴۰/۸۸ درصد)،
- تقلب/ فرار مالیاتی (۱۳/۸۷ درصد)،
- کمبود شفافیت در تصمیم‌های حسابداری (۱۱/۶۸ درصد)،
- نقض رازداری (۸/۰۳ درصد)،
- تحریف تخصص/ فریبکاری (۷/۳۰ درصد)،
- تحمیل حق الزحمه اضافی به صاحبکار/ ارائه خدمات بیش از حد نیاز (۶/۵۷ درصد)،
- رشوه‌خواری (۴/۳۸ درصد)،
- مراعات یا جانبداری (۲/۱۹ درصد)،
- پنهان کردن اشتباه‌های حسابداری (۲/۱۹ درصد)،
- استفاده نادرست از وجوه (۱/۴۶ درصد)،
- معاملات نهانی (۱/۴۶ درصد).

علل یا منابع واقعی یا درونی مسائل اخلاقی در ادامه فهرست شده‌اند، به‌گونه‌ای که فشار از طرف صاحبکاران، برجسته‌تر از فشار از طرف مدیریت یا رهبری سازمان کارفرماست. افزون بر این، هنگام صحبت درباره تضاد منافع، پاسخ‌دهندگان درباره مشکلات نظام‌مند نهادینه‌شده در ساختار سیاست‌های داخلی سازمان یا مشوق‌های عملکرد، ابراز نگرانی کرده‌اند:

- فشار از طرف صاحبکار (۲۱/۴۳ درصد)،
 - تضاد منافع (۱۸/۹۱ درصد)،
 - فشار از طرف مدیریت/ هیئت مدیره (۱۷/۶۵ درصد)،
 - سایر/ اعلام‌نشده (۴۲/۰۲ درصد).
- رایجترین واکنشها به چالش‌های اخلاقی، موارد زیر هستند:
- مقاومت در برابر فشار/گفتن «نه» (۲۹/۶۶ درصد)،
 - جستجو برای مشورت (۱۶/۳۵ درصد)،
 - آموزش به همکاران حرفه‌ای (۱۴/۰۷)،
 - آموزش صاحبکار (۱۱/۷۹ درصد)،
 - گزارش مسئله به مدیریت (۱۱/۷۹ درصد)،
 - مستندسازی رویداد به‌شکل مکتوب (۱۰/۲۷ درصد)،
 - استعفادادن (۳/۸۰ درصد)،
 - پذیرفتن اشتباه (۱/۵۲ درصد)،
 - سازش در محدوده قانونی (۰/۷۶ درصد).

در این باره که چگونه باید مسائل اخلاقی پیش‌روی حسابداران حرفه‌ای را حل و فصل کنیم، این پژوهش چند عامل مهم را برای اشخاص، سازمانها و سازمانهای حسابداری حرفه‌ای^۲ بازگو می‌کند.

- برای فرد حسابدار حرفه‌ای، واکنشهای مهم عبارت است از:
- تمرین شهامت اخلاقی؛
 - درخواست مشورت از هم‌تایان؛
 - گزارش مسئله به مدیریت؛
 - تمرین قضاوت حرفه‌ای؛
 - داشتن آگاهی از مسئله؛
 - مستندسازی مسئله به شکل مکتوب؛ و
 - رعایت اصل منافع عمومی.

افزون بر این، این مطالعه انواع پشتیبانی که حسابداران حرفه‌ای انتظار دارند از سازمانهای حرفه‌ای متبوع خود، سازمانهای کارفرما، مراجع انتظام‌بخشی، و دولت دریافت کنند، تا بهتر از عهده فشارهای وارد بر تصمیم‌های اخلاقی و حرفه‌ای برآیند را خلاصه کرده است.

اگرچه برخی از انتظارات مهم بر دوش کارفرمایان قرار می‌گیرد (به‌عنوان نمونه، رعایت استانداردهای حسابداری، ساختن فرهنگ اخلاقی، معرفی یا بهبود سیاستها و رویه‌های حفاظت از افشاگر، به‌کار بستن شفافیت، و به‌کارگیری تحریمها)، اما تعداد بیشتری از انتظارها متوجه نهادهای حرفه‌ای بوده است.

به‌طور کلی، حسابداران گرایش به این دارند که اطمینان سطح بالایی بر دوش سازمانهای حسابداری حرفه‌ای قرار دهند، زیرا نقش آنها در فراهم‌کردن رهنمود اخلاقی، مهمتر از نقش دولت، مراجع انتظام‌بخشی، و با احراز برخی شرایط، مهمتر از نقش صاحبکار آنهاست. حوزه‌های مهمی که در آن به پشتیبانی نهادهای حرفه‌ای برای ایجاد یا افزایش توانایی اخلاقی نیاز است، شامل آموزش و کارآموزی، برقرارکردن گفت‌وگو اجتماعی، ایجاد فرهنگ اخلاقی درون حرفه، تقویت خدمات مشاوره، اطلاع‌رسانی و انتشارات، و تامین منابع و تامین مالی است.

یکی از مهمترین نگرانیهای حسابداران حرفه‌ای در این پژوهش، ترس از دست‌دادن واقع‌گرایی در قضاوت، به‌دنبال فشار از طرف صاحبکاران، کارفرمایان، یا دیگر ذینفعان است. برای

توانایی اخلاقی عبارت است از توانایی پرکردن فاصله بین رفتار حرفه‌ای واقعی و رفتار حرفه‌ای مطلوب

بسیاری از افراد، چنین چیزی معادل غیرحرفه‌ای‌گری یا نداشتن هویت حرفه‌ای است. برخی از گروه‌های سازمانها و اشخاص، در برابر ازدست‌دادن واقع‌گرایی آسیب‌پذیرتر از دیگران هستند. به‌عنوان نمونه، موسسه‌های کوچکتر نسبت به ازدست‌دادن صاحبکاران ترس شدیدتری داشتند. دلایل استنادشده شامل نبود اطلاعات و منابع، تجربه کمتر در زمینه چگونگی طراحی کنترل‌های داخلی، انزوای فزاینده از فرصتهای کسب مشورت و رهنمود بوده است. در میان شرکت‌کنندگان انفرادی، حسابداران جوانی که در ابتدای مسیر شغلی خود هستند نیز یک گروه آسیب‌پذیر بودند؛ زیرا تصور آنها از کمبود حق انتخاب یا قدرت، راحت‌تر آنان را زیر تاثیر رفتار غیراخلاقی قرار می‌دهد.

تواناییهای اخلاقی موردنیاز که در این مطالعه شناسایی شده‌اند را می‌توان در سه حوزه گروه‌بندی کرد:

• **نیازهای انتظام‌بخشی و اجرایی:** بهبود در مقررات و رویه‌های موجود در سطوح دولتی و حرفه‌ای، مانند تقویت حفاظت از افشاگر و ساده‌سازی استانداردهای حسابداری، و برقراری خدمات رسیدگی به نقض اصول اخلاقی.

• **نیازهای آموزشی و کارآموزی:** تعلیم اجباری اصول اخلاقی؛ توسعه بانکهای مطالعه موردی برای موقعیتهای پیچیده اخلاقی مبتنی بر تجربه؛ طراحی و تحویل برنامه‌های تعلیمی چندرسانه‌ای مبتنی بر اخلاق؛ تقویت تعلیم مهارتهای نرم مرتبط

با اخلاق (مانند تفکر انتقادی، استدلال اخلاقی، اطلاع‌رسانی، و مدیریت تضاد)؛ و انتشار نمونه‌های واقعی ناشناس از نقض اصول اخلاقی، و همچنین رویه‌های اخلاقی برتر، همراه با ارزیابی مسائل اخلاقی مطرح‌شده و راه‌حلهای جایگزین.

• **نیازهای مشورتی و مربیگری:** در دسترس بودن فزاینده خدمات مشورتی حرفه‌ای، برقراری خطوط ویژه تخصصی اخلاقی؛ و هماهنگی شبکه‌های مربیگری ملی، ایالتی یا محلی و گروه‌های حل مسایل بین همپیشگان.

سایر پیشنهادهاى سیاستی شامل این موارد است: راه‌حلهای نظام‌مند، آزادی و شفافیت در اطلاع‌رسانی بین ذینفعان، پشتیبانی همپیشگان، و مشارکت و توانمندسازی.

به‌طور کلی، شرکت‌کنندگان در پژوهش به‌روشنی نشان دادند که جنبه‌های مثبت زیادی در حسابداران حرفه‌ای وجود دارد و آنها به‌طور کلی نسبت به مسائل اخلاقی و راه‌حلهای آگاه هستند؛ اما در جستجوی پشتیبانی بیشتر، به‌طور مشخص از طرف سازمانهای حرفه‌ای متبوع خود هستند، تا توانایی اخلاقی و رویه اخلاقی خویش را بهبود ببخشند.

برای بهبود کلیت نظام اخلاقی حسابداری، حرفه-شامل شاغلان، سازمانهای کارفرمایی و حرفه‌ای، مراجع انتظام‌بخشی، و آموزگاران، باید همکاری نزدیکتری با یکدیگر داشته باشند تا اصول و رویه‌هایی را تهیه کنند که به‌روشنی از موقعیتهای تضاد منافع پرہیز شود، در آموزش و پیشرفت حرفه‌ای حسابدار حرفه‌ای، بر رفتار اخلاقی به‌شدت نهادینه‌شده (و بنابراین مرسوم) تمرکز کنند، و مشوقهای مدیریتی طراحی کنند که برانگیزاننده چنین رفتارهایی باشد. به سطح بالاتری از هماهنگی نیاز داریم تا به این هدف برسیم، و نهادهای حرفه‌ای نقش مهم راهبری در دستیابی به این هدف را به‌عهده دارند.

پانوشتها:

- 1-CPA Australia's Global Research Perspectives Program
- 2- Professional Accounting Organizations (PAOs)

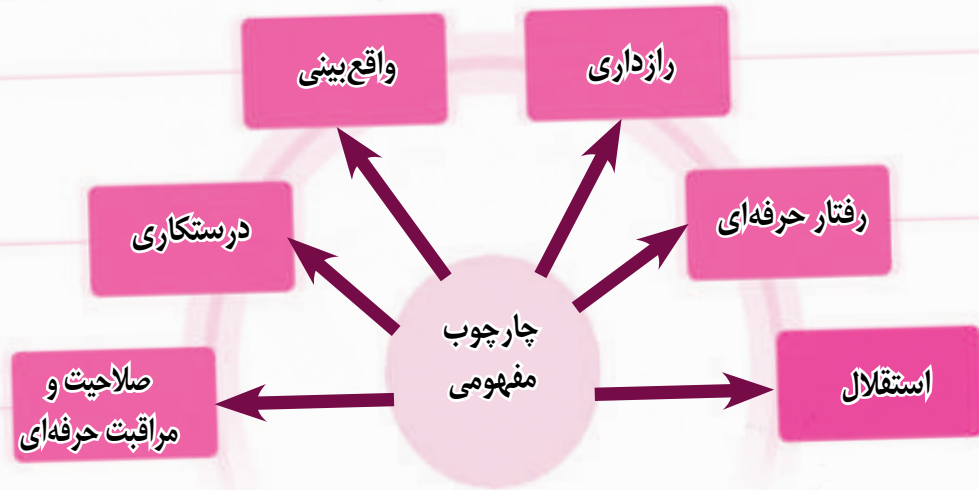
منبع:

Cristina Neesham and Eva Tshuridu, **Assessing and Improving Professional Accountants' Ethical Capability**, IFAC.org, 2018

در
پانگه
مساجد

آیین
اخلاقی

درباره آیین بین المللی اخلاق و رفتار حرفه ای جدید الزامات فراگیر

IESBA

About the New Code, Architecture, IESBA, 2019

منبع:

نقش جدید و مهم حسابداران حرفه‌ای در ارزیابی ریسک حقوق بشر

وقتی که موسسه‌های حقوقی به استخدام همکارانی با تخصص حقوق بشر، به‌عنوان مشاور کسب‌وکار می‌پردازند، کسب‌وکارها درکل باید به این موضوع با حساسیت نگاه کنند. در چندماه گذشته و در گستره‌ای از رویدادها، می‌توان به‌طور مستقیم از چنین وابستگان جدید حرفه‌ای حقوقی، چیزهایی درباره پویای افق و چگونگی تغییر چشم‌انداز درارتباط با مسئولیت بنگاه، شنید. حقوق بشر در کسب‌وکار، حوزه‌ای نوپدید و در حال شتاب است و هیچ کسب‌وکاری، بدون بررسی‌های بیشتر که کل زنجیره عرضه آنها «پاک» است، نمی‌تواند با اطمینان بیاساید. ارزیابی و رسیدگی به ریسک‌های درونی در این حوزه نیز به‌طور روشن وظیفه حسابداران حرفه‌ای است.

طی سالهای گذشته، محیط عملیاتی کسب‌وکار به‌طور برگشت‌ناپذیری تغییر کرده است. به‌طور فزاینده‌ای از شرکتها خواسته می‌شود که پاسخگو باشند، تا نشان دهند که برای پیشگیری از فاجعه‌هایی مانند فروپاشی کارخانه پوشاک رانا پلازا (Rana Plaza) در سال ۲۰۱۳ در بنگلادش که بیش از هزارتن را قربانی کرد، چه کرده‌اند.

تنها صنعت پوشاک نیست که زیر تاثیر پیامدهای مشکلات مربوط به حقوق بشر قرار گرفته است. به‌تقریب همه محصولات که روی میز شما هستند، از دستگاه منگنه تا تلفن، ممکن است اجزایی داشته باشند که به‌وسیله عرضه‌کننده‌ای تامین می‌شود که حقوق بشر را نقض کرده است؛ نیروی کار اجباری یا نیروی کار کودکان، محیط کاری خطرناک، پاکسازی زمین، فرسایش محیطی، تعرض به انسانها، استفاده نادرست از داده‌ها (نقض حریم خصوصی و به‌اشتراک‌گذاری بدون اجازه مطالب). در خانه، در یخچال خود را باز کنید؛ موادی از منبع کشاورزی و ماهیگیری، ممکن است سرشار از رویه‌های غیرمنصفانه در عمق زنجیره تولید و عرضه باشد.

چارچوب حفاظت، احترام و حقوق جبرانی سازمان ملل متحد^۱ (PRR)، نقش بخش خصوصی و عمومی را در ارتباط با

مسئولانه را پذیرفته است؟ مانند پیمان جهانی ملل متحد آیا سازمان بررسی کرده است که چگونه عملکردهایی مانند خرید را در الزامهای انتظام‌بخشی لحاظ می‌کند؟ یا آزمون درستی بنگاه را به‌انجام می‌رساند؟

مهم است که نسبت به تغییرها در چشم‌انداز انتظام‌بخشی و قانونی آگاه بمانیم. با توسعه قوانین ملی جدید، مانند **قانون برده‌داری نوین**^۴ در بریتانیا، الزامهای خاص در **قانون داد-فرانک (Dodd-Frank)** در ایالات متحد، یا برنامه اقدام ملی در کشورهای مختلف، که همسو با اصول راهنما هستند، این حوزه در حال سرعت‌گرفتن است.

راهبردهای کنونی کسب‌وکار و طرحهای شرکتی باید بررسی شوند تا هرگونه ریسک حقوق بشری که ممکن است بر ذینفعان اثر نادرست بگذارد، شناسایی شود. اطلاعاتی باید جمع‌آوری شود که به ریسک می‌پردازد. باید یک ارزیابی مستمر از چگونگی تعامل با چنین ریسک‌هایی انجام شود؛ چه به‌طور مستقیم باشد و چه از طریق یک زنجیره تامین گسترده‌تر. باید بدانیم که چنین واکنش‌هایی ممکن است زمان‌بر باشد و به تلاش‌های مداوم و هماهنگ نیاز دارد. برای نمونه، شرکت **یونی‌لور (Unilever)** که محصولاتش در سطح جهان مصرف‌کننده دارد، با میلیون‌ها ذینفع که ممکن است در زنجیره تامین داشته باشد، می‌پذیرد که می‌تواند بعضی از قسمت‌ها را کنترل کند، اما بر بقیه قسمت‌ها تنها توان اثرگذاری دارد. شناسایی مشکلات موجود در زنجیره، سپس جستجو برای بازخورد و به‌اشتراک‌گذاری دانش به‌دست‌آمده، به حل این مسائل کمک می‌کند و نیاز به بهبود مستمر با شفافیت و پاسخگویی به‌عنوان محرک‌های ضروری را آشکار می‌سازد.

همکاری با دیگر سازمانها در زنجیره تامین ضروری است؛ به‌ویژه در گزارشگری شرکتی و همچنین تعلیم و توسعه، تا درک و آگاهی از فرایندها و رویه‌های مربوط به‌بهبود یابد. به‌عنوان نمونه، شرکت **معدنی نیومونت**^۵، با درگیر شدن در درون شرکت در سراسر مناطق و قسمت‌ها، و در بیرون شرکت با متخصصان حقوق بشر، این همکاری را از طریق مشخص ساختن چشمگیرترین ریسک‌های حقوق بشر که پیش‌روی شرکت است، نمایان کرده است. معدن‌کاری به‌طور مشخص یک بخش پرخطر است و پیامدهای نقض حقوق

حقوق بشر در کسب‌وکار تعیین کرده است:

• دولتها وظیفه دارند از حقوق بشر حفاظت کرده، به آن احترام بگذارند و آن را ارتقا دهند؛

• شرکتها مسئولیت دارند به حقوق بشر احترام بگذارند؛ و

• قربانیان آسیبهایی مرتبط با کسب‌وکار باید به حقوق جبرانی دسترس داشته باشند.

چارچوب حفاظت، احترام و حقوق جبرانی سازمان ملل متحد در سال ۲۰۱۱ با توافق بر اصول راهنمای کسب‌وکار و حقوق بشر، رونق پیدا کرد. سازمانهای گوناگون زیادی در سراسر جهان، شامل بنگاه‌های بزرگ و کوچک از بخشهای متنوع صنعتی، این اصول راهنما را پذیرفته، تایید و در فعالیتهای روزانه خود از آنها استفاده می‌کنند. این اصول، اثر درحال‌رشدی بر گستره‌ای از بخشها و جوامع دارند؛ چه جامعه شهری، چه دولتها، سرمایه‌گذاران و سازمانهای چندوجهی و بین‌المللی، و همچنین گستره‌ای از انجمنهای حرفه‌ای.

همانطور که می‌دانیم، حسابداران حرفه‌ای مسئول کمک برای تدبیر در راهبردهای کسب‌وکار، تحلیل پیامدهای تصمیم‌های مربوط به کسب‌وکار، پیش‌بینی عملکرد و پیشنهاد بهبود برای کسب‌وکار هستند. آنها همچنین باید نسبت به مسائل یا ریسک‌ها آگاه بوده و به آنها بپردازند. بنابراین، روشن است که آنها در کمک به شرکتها در احترام به حقوق بشر در کسب‌وکار، نقش مشخصی برای ایفا کردن دارند.

در همین راستا، رهنمود **حسابدار مدیریت خبره جهانی (CGMA)** با عنوان **حقوق بشر در کسب‌وکار: تحول و پذیرش**^۲ با همکاری شبکه **پیمان جهانی ملل متحد**^۳ در بریتانیا تهیه شد. این رهنمود در نظر دارد به حسابداران حرفه‌ای کمک کند تا نشان دهند چگونه می‌توانند به بهترین شکل مسائل حقوق بشر را در نظر گرفته و سپس از طریق کسب‌وکارهای خود به آنها بپردازند. همچنین، آنها می‌توانند از دیگران آموخته و با آنها همکاری کنند، تا حقوق بشر را در جوامعی که در آن فعالیت می‌کنند، رعایت کنند.

این رهنمود پرسشهای مهمی را درخصوص آن چه حسابداران باید از خود و از کسب‌وکار بپرسند، مطرح می‌کند، که این‌گونه شروع می‌شود: آیا سازمان تعهد عمومی ارائه داده است تا به حقوق بشر احترام بگذارد؟ یا استاندارد کسب‌وکار

ارزیابی و رسیدگی به

ریسکهای درونی در حوزه

حقوق بشر

وظیفه حسابداران حرفه‌ای است

ریسک و به‌دست‌آوردن فرصت‌ها سریعترا اتفاق می‌افتد. کلید پیشرفت، امکان‌پذیر ساختن ادغام اطلاعات مربوط و بااهمیت در تصمیم‌گیری، تحلیل و گزارش‌گری مدیریت است. حسابداران حرفه‌ای در سراسر جهان باید آستینها را بالا بزنند و حقوق بشر را در نقشهای خود در نظر بگیرند. چرا از همین امروز شروع نکنیم؟

پانوشتها:

- 1- UN Protect, Respect a Remedy Framework (PRR)
- 2- Business and Human Rights: Evolution and Acceptance
- 3- UN Global Compact's UK Network
- 4- Modern Slavery Act
- 5- Newmont Mining

منبع:

Tanya Barman, *New- and Important- Role for Professional Accountants in Assessing Human Rights Risk*, IFAC.org, 2016

بشر ممکن است درخور توجه باشد. ادغام ریسکها و مسائل حقوق بشر با مدیریت کسب‌وکار، به تامین مجوز اجتماعی برای ادامه عملیات کمک می‌کند.

تخصیص منابع مالی بین تعدادی از فعالیتهای مختلف، همیشه ضروری است؛ چه برای تحلیل ریسک حقوق بشر در کشور باشد، چه مشارکت ذینفعان، ارزیابی پیامدها، یا یادگیری و توسعه. همچنین، بسته به خطر درونی، ممکن است نیاز به تخصیص منابع مالی محدود برای درمان و جبران خسارت باشد. پس اندازه‌های کوتاه‌مدت هرگز کفاف هزینه‌های درازمدتی که ممکن است پیش بیاید را نمی‌دهد.

حسابداران با تعهد به آیینهای اصول اخلاق حرفه‌ای، باید نه تنها اطلاعات و داده‌ها را به‌چالش بکشند تا اطمینان پیدا کنند ریسکها و آثار حقوق بشر به‌طور اثربخش مدیریت شده‌اند، بلکه باید طرحهای اقدام برای تضمین به‌صرفه بودن رویکردها و پاسخگو بودن آنها به نیاز ذینفعان را نیز به‌چالش بکشند.

گنجاندن ملاحظات حقوق بشر در کسب‌وکار، به‌طور ویژه در سازمانهای پیچیده، یک فرایند تدریجی است. با این حال، هرچه زودتر این سفر شروع شود، پیشرفت به‌سمت کاهش

در
پاکرد
مساجد

آیین
اخلاقی

درباره آیین بین‌المللی اخلاق و رفتار حرفه‌ای جدید دسته‌بندی مخاطرات

منافع شخصی

خودبینی در
تجدید نظر

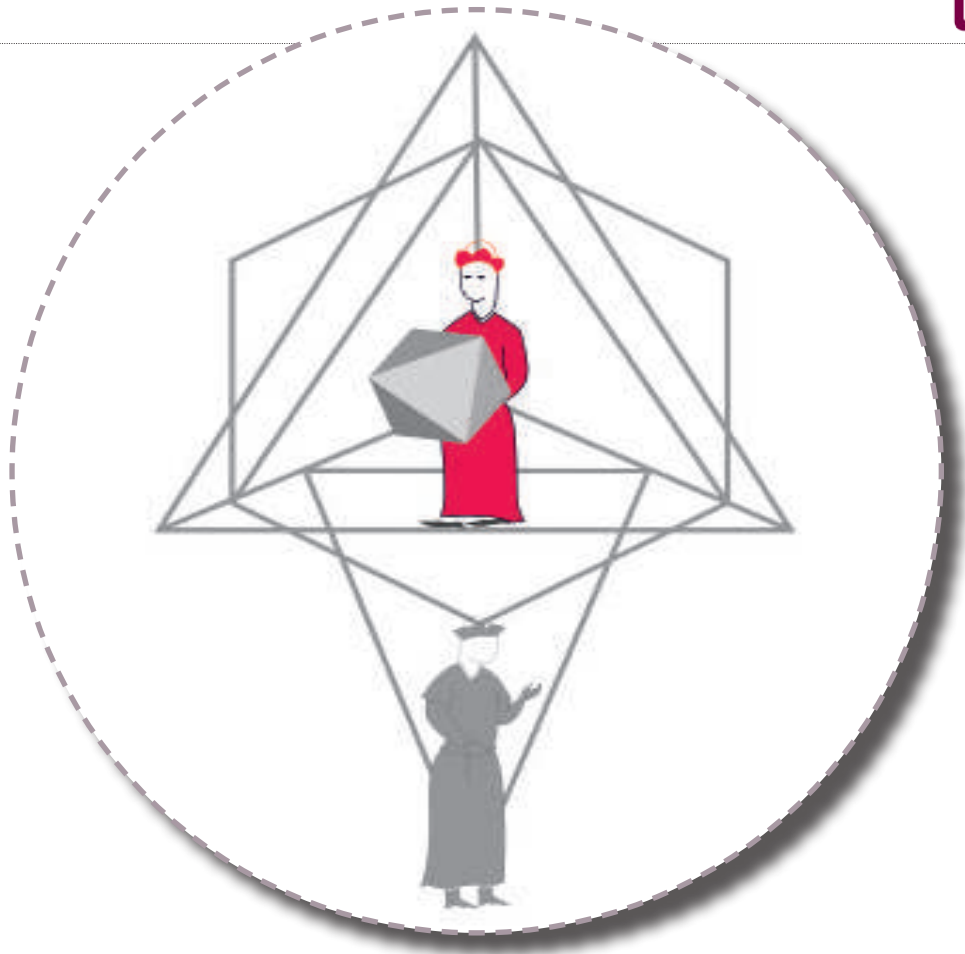
حمایت یا مخالفت

قرابت

تهدید

IESBA

زمان بهادادن به قضاوت حرفه‌ای فرارسیده

جدیدترین پیش‌نویس پیشنهادی هیئت استانداردهای بین‌المللی اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران (IESBA) با عنوان «اصلاحات پیشنهادی در آیین اصول اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران حرفه‌ای به منظور ارتقای نقش و نگرش موردانتظار از حسابداران حرفه‌ای»، سرانجام بحثی است که در سالهای گذشته در زمینه **تردید حرفه‌ای** مطرح شده است و این که آیا مفهوم مبنای آن، باید فراتر از مضمون حسابرسی و اطمینان‌بخشی، به کل حرفه حسابداری گسترش داده شود. هیئت استانداردهای بین‌المللی اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران به این نتیجه رسید که نیازی به گسترش این مفهوم نیست و پیش‌نویس پیشنهادی، مفهوم جدیدی برابر با **ذهن پرسشگر** را مطرح می‌کند که برای همه حسابداران حرفه‌ای کاربردپذیر است. این مقاله، در پاسخ به هیئت، به چند چالش در این رویکرد می‌پردازد.

در این چالشها این نکته مطرح است که برای کاربردپذیر ساختن مفهوم **تردید حرفه‌ای** در چارچوب حسابداری، باید سنجهای تهیه شود که بتوان آن را آموخت، اندازه گرفت، و بر آن نظارت کرد. اما هیچ آزمون انجام‌پذیری برای ذهن پرسشگر وجود ندارد.

خبر خوب این است که برای توصیف نگرش حسابداران حرفه‌ای، نیاز به یک مفهوم تازه نیست. به نظر می‌رسد هم‌اکنون یک مفهوم وجود دارد که بخش درخور توجهی از آیین اصول اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران حرفه‌ای را تشکیل می‌دهد. این مفهوم، **قضاوت حرفه‌ای** است.

فزاینده در رویکرد، ممکن است از کیفیت آنچه درک می‌کنیم بکاهد.

نمونه برای اقدام: آموزش فنون مشاهده.

۲- به چه کسی و چه چیزی اعتماد می‌کنیم

دانستن این که به چه کسی و چه چیزی اعتماد کنیم، برای کیفیت قضاوت حرفه‌ای ضروریست. و این عامل هرچه بیشتر از اینترنت استفاده می‌کنیم، شامل رسانه‌های اجتماعی، فراگیرتر می‌شود. نمونه‌هایی از اهمیت اعتماد، در قضاوت کردن در کیفیت داده‌های ارائه شده برای یک طرح مالی یا شایستگی حرفه‌ای یکی از اعضای گروه دیده می‌شود.

نمونه برای اقدام: افزایش کیفیت اعضای گروه به وسیله استفاده از قضاوت به طور مشخص به عنوان مبنایی برای استخدام، ارزیابی و ارتقا.

۳- آنچه در این باره می‌دانیم

تجربه مالی غنی، منبعی شگرف از ارزش است؛ اما حتی در ترکیب با دانش هم به عنوان مبنای قضاوت حرفه‌ای کافی نیست، که مستلزم در نظر گرفتن هردوی آنها در بررسی و تصمیم‌گیری است. کیفیت این قضاوت به گونه‌ای خواهد بود که در آن، تجربه و دانش مربوط در یک موقعیت در نظر گرفته شده، گرد هم آورده می‌شوند؛ مانند یک مشکل در مدیریت وجه نقد یا تفسیر مغایرتهای بودجه‌ای.

نمونه برای اقدام: افزایش دانش از طریق تجربه‌کاری و وظیفه‌ای رابه‌عهده گرفتن و/یا استفاده از مربی و مرشد.

۴- در این مورد چه احساسی داریم

قضاوت حرفه‌ای خوب بدین معنی است که شخص حرفه‌ای می‌تواند بی طرف باشد. اما این ممکن نمی‌شود، مگر وقتی که او نسبت به گرایشهای خود آگاه باشد؛ شامل توازن بین ریسک‌گریزی فردی و ابهام تجاری.

نمونه برای اقدام: آگاهی بیشتر نسبت به جانبداریهای فردی مانند پشتیبانی کردن^۳، نمایندگی^۴ و پذیرش یا تحمل ریسک^۵.

۵- چگونه انتخاب می‌کنیم

ترکیب تجربه، دانش و کیفیتهای فردی به همان اندازه که در مدیریت مالی روزانه به انتخابها شکل می‌دهد، به همان اندازه در حوزه‌های بحث‌برانگیز مانند حسابداری سرقفلی یا انتخاب قیمت‌های انتقالی نیز چنین می‌کند. حسابدار حرفه‌ای باید اطمینان

قضاوت حرفه‌ای در بند الف ۱۲۰.۵ (120.5.A1) آیین برابر با کاربرد آموزش، دانش حرفه‌ای، مهارت و تجربه مربوط و متناسب با واقعیتها و شرایط، شامل ماهیت و دامنه فعالیت‌های حرفه‌ای خاص، و منافع و روابط وابسته^۶ تعریف شده است.

اگرچه، این یک توصیف است، نه تعریف. همچنین، این عبارت هیچکدام از کیفیتهای شخصی^۲ را، بر مبنای به‌کارگیری روانشناسی و اقتصاد رفتاری که بخش مهمی از توجه هیئت در این مشورتخواهی به آن اختصاص داشته است، دربر نمی‌گیرد. با در نظر گرفتن نقش مهم قضاوت حرفه‌ای، نه تنها در اخلاق حرفه‌ای، بلکه در همه جنبه‌های حسابداری، این غفلت مشکل ساز است. همچنین نبود چارچوبی که حرفه را در آموزش، اندازه‌گیری و نظارت بر قضاوت حرفه‌ای توانمند سازد، و آن را در جای خود، یعنی در مرکز عملیات حسابداری حرفه‌ای قرار دهد نیز مسئله ساز خواهد بود. پذیرفتنی است که بدون یک چارچوب اندازه‌گیری، آموزش در زمینه قضاوت حرفه‌ای تا حد دستیابی به شایستگی و در آموزشهای پس از آن، پاره‌پاره و غیرنظاممند خواهد بود.

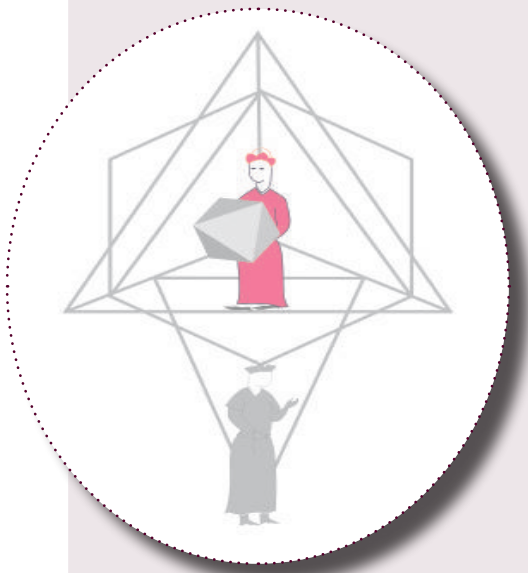
نقطه شروع برای قضاوت حرفه‌ای، یک تعریف است. بر اساس استفاده گسترده‌تر از قضاوت در مدیریت، این تعریف ممکن است این چنین باشد: «ترکیبی از شایستگیهای فردی، دانش و تجربه مرتبط با استانداردهای حرفه‌ای، برای شکل دادن به عقیده و گرفتن تصمیم». «با علم به حساسیت نسبت به دور شدن از توصیف کنونی، که با متغیرهای تعریفی موجود سازگار است، مانند آنچه در مفاهیم استاندارد بین‌المللی ترتیبات اطمینان بخشی ۳۰۰۰ (ISAE 3000) و استاندارد کانادایی ترتیبات بررسی اجمالی ۲۰۰۰ (CSRE 2000) آمده، واژه «کیفیت‌های شخصی» می‌تواند به متن کنونی آیین افزوده شود.

تعریف هرچه که باشد، قضاوت را می‌توان به وسیله منظور کردن ۶ عاملی که در ادامه بیان می‌شود، ارزیابی کرد. همراه با هر عامل، یک نمونه در شرایط واقعی ارائه شده است.

۱- آنچه درک می‌کنیم

در هر فعالیت حرفه‌ای، کیفیت آنچه در مطالب مکتوب و در نشست‌ها درک می‌شود، اولین قدم مهم برای شکل دادن به قضاوت حرفه‌ای است.

درک کردن، به‌ضرورت، با مقام بالاتر داشتن و دانش داشتن بهبود نمی‌یابد- هرگونه ناشکیبایی، خودسری یا سختگیری

به نظر می‌رسد هم‌اکنون یک مفهوم وجود دارد که بخش درخور توجهی از آیین اصول اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران حرفه‌ای را تشکیل می‌دهد این مفهوم قضاوت حرفه‌ای است

برای عملیاتی‌کردن چارچوبی برای قضاوت حرفه‌ای، به رهنمود و یادداشتهای حرفه‌ای نیاز داریم. آموزش (و در زمان نیاز، بازآموزی) به‌وسیله موسسه‌ها و حرفه، باید قضاوت حرفه‌ای را بر مبنای تعریف توافق‌شده و چارچوبی روشن دربرگیرد. به‌طور خلاصه، یک چارچوب روشن برای تعریف و اندازه‌گیری قضاوت حرفه‌ای، میزان اعتماد به حسابداران حرفه‌ای را افزایش می‌دهد. این چارچوب همچنین ادعای کسانی را رد می‌کند که باور دارند تنها راه پیش‌رو، افزایش قوانین و مقررات است. برای آینده، این چارچوب با تغییرات ناگزیر در حرفه که در نتیجه استفاده از هوش مصنوعی ایجاد می‌شوند، همراه می‌شود. به‌نظر می‌رسد اینها دلایل خوبی برای در نظر گرفتن یک چارچوب پذیرفته‌شده جهانی برای تعریف و اندازه‌گیری قضاوت حرفه‌ای است.

پانوشتها:

- 1- Inquiring Mind
- 2- Personal Qualities
- 3- Anchoring
- 4- Representativeness
- 5- Risk Appetite or Tolerance

منبع:

Professor Sir Andrew Likierman, **Time to Reinforce Professional Judgment**, IFAC.org, 2019

پیدا کند که انتخابها به‌طور مناسب در چارچوب هستند؛ شامل تصمیم درباره زمان‌بندی مدیریت ریسک همراه با درک آن. نمونه برای اقدام: توسعه برنامه‌های هوش مصنوعی برای گزینه‌های تکرارای روزمره.

۶- چگونه آن را به‌انجام می‌رسانیم

کارشناس حرفه‌ای که اظهار نظر می‌کند یا پیشنهادی مبنی بر یک تصمیم ارائه می‌کند، باید درباره جنبه‌های زیادی از تبدیل یک طرح به واقعیت تجربه داشته باشد. بنابراین، وی باید از مسائل اجرا آگاه باشد، دوباره شامل مدیریت ریسک، به‌عنوان نمونه در فرصتهای مربوط به یک پروژه فناوری اطلاعات که به‌موقع کامل شده است.

نمونه برای اقدام: صریح‌بودن در مصالحه در انجام کار بین سرعت و هزینه.

تمرکز بر قضاوت حرفه‌ای، جهت‌گیری مثبت هیئت استانداردهای بین‌المللی اخلاق حرفه‌ای برای حسابداران در پذیرش نیاز به آگاهی از جانبداری را دربر می‌گیرد، و همانطور که مشخص است، این چارچوب حسابدار را تشویق می‌کند تا جانبداریهای خود را بشناسد. با رجوع دوباره به تمایل هیئت برای منظور کردن یک «ذهن پرسشگر»، این خواسته از طریق چارچوب بالا الزام می‌شود؛ به‌ویژه عوامل ۱، ۲، ۴ و ۵ یادشده استفاده از این چارچوب برای شناخت اجزای قضاوت حرفه‌ای، دستیابی به آنچه «ذهن پرسشگر» در جستجوی آن است را ممکن می‌سازد؛ اما با روشی قدرتمندتر.

حفاظت از افشاگران در پاکرد ساز

مقررات جدید اتحادیه اروپا در بهبود حفاظت از افشاگران

رسواییهایی که به تازگی رخ داده، از دیزل گیت (Dieselgate) و کمبریج آنالیتیکا (Cambridge Analytica) گرفته تا پاناما پی پرز (Pan-ama Papers)، نشان داده است که وجود افشاگران برای افشای جرمهایی که در نهایت به همه ما آسیب می‌رساند، چقدر حیاتی است. اتحادیه اروپا (EU) به تازگی قانون نوآورانه‌ای به کار گرفته است که در سطح بالا و با گستره وسیع ضامن حفاظت از افشاگران در سراسر ۲۸ کشور عضو اتحادیه اروپا خواهد بود.

دستورالعمل افشاگران

سندی که دستورالعمل افشاگران نامیده می‌شود، کمترین حد استانداردهای متداول برای حفاظت از افشاگران در سطح اتحادیه اروپا را تعیین و کانالهای گزارشگری محرمانه را معرفی می‌کند. پیش از این، تمام کشورهای عضو اتحادیه اروپا این موضوع را خود اداره می‌کردند. آنها اکنون دو سال فرصت دارند تا این الزامات را در قوانین ملی ادغام کنند. این بدان معنی است که قوانین ملی هنوز هم می‌تواند متفاوت باشد، به عنوان نمونه، کشورهای عضو اتحادیه اروپا ممکن است تصمیم بگیرند که گزارشهای ناشناس باید پذیرفته و پیگیری شوند یا خیر.

چه کسی محافظت می‌شود؟

دستورالعمل جدید هنگام گزارشگری در مورد نقض قوانین اتحادیه اروپا در زمینه مربوط به کار، از اشخاص در مقابل انتقامجویی محافظت می‌کند. دامنه بسیار گسترده است و برای همه سازمانهای دولتی و بخش خصوصی کاربرد دارد. هدف از این حفاظت، جلوگیری از انواع شکلهای انتقامجویی مانند تعلیق، تنزل سمت و اخراج است.

این مقررات شامل استخدامهای دولتی، کارمندان، افراد دارای شغل آزاد، سهامداران، داوطلبان، کارآموزان، پیمانکاران (فرعی)، و تامین کنندگان، و افراد شاغل در بخش مدیریت و نهاد اجرایی / نظارتی (از جمله اعضای غیراجرایی) می‌شود. این قانون همچنین افرادی را که به نقض قوانین در فرایند استخدام و پس از پایان کار خود پی می‌برند، به علاوه کسانی را که به افشاگران مانند همکاران و روزنامه‌نگاران کمک می‌کنند، نیز پوشش می‌دهد.

گزارش چگونه ارائه شود؟

این دستورالعمل سه کانال ممکن برای گزارشگری را معرفی می‌کند، داخلی (در سازمانها)، خارجی (برای مراجع ذیصلاح) و عمومی (مانند رسانه‌ها). از افشاگران دعوت می‌شود که ابتدا در سازمان خود گزارش دهند، اما ممکن است به طور مستقیم به مراجع ذیصلاح نیز اطلاع دهند. هنگامی که موضوع عمومی شود، افشاگران تنها در صورتی محافظت می‌شوند که گزارشهای داخلی/خارجی آنها منجر به اقدام مناسب نشده باشد، یا نقض قانون منجر به یک تهدید آنی برای منافع عمومی باشد.

شرکتی با بیش از ۵۰ کارمند و سازمانهای بخش عمومی نیاز به راهاندازی کانالهای گزارشگری داخلی دارند.

راهنمای قوانین

نشریه **اکانتنسی یورپ** (Accountancy Europe) راهنمایی منتشر کرد تا به ۵۱ نهاد عضو اتحادیه اروپا، به نمایندگی از ۱ میلیون حسابدار حرفه‌ای، در مورد قوانین جدیدی اطلاع‌رسانی کند که ممکن است در کسب و کار، دولتها، موسسه‌ها یا هنگام خدمات‌رسانی به کارفرمایان، بر آنها اثر بگذارد. کار حسابداران پیرامون منافع عمومی، شفافیت و اصول اخلاقی عالی است. آنها همچنین تعهدات گزارشگری دارند و ممکن است با موقعیتهایی روبرو شوند که شاید مایل باشند اشخاص ذیربط آنها مورد توجه قرار دهند. **اولیور بوتلیس تافت** (Olivier Boutellis-Taft)، مدیر اجرایی ارشد اکانتنسی یورپ می‌گوید: «داشتن موازین اخلاقی مناسب و ایجاد فرهنگ اعتماد، به گونه‌ای که افراد از صحبت کردن نهراسند، مهم است.» علاوه بر این، حرفه حسابداری، به ویژه حسابرسان داخلی می‌توانند از طریق نقشها و مسؤلیتهای مختلف خود، از اعتماد نسبت به کانالهای گزارشگری پشتیبانی کنند.

منبع:

HESABRAS

List of Contents:

Interview

- 20 ■ Auditing is Vulnerable to Independence
Talk to: M. Bozorg Assl, Ph.D.
- 24 ■ Economy Without Accountant
Talk to: G.R. Selami
- 30 ■ Professional Accountant in Three Aspects
Talk to: R. Royae, Ph.D.
- 40 ■ Exhibit the Performance of Accounting Profession
Talk to: S. Jamshidi Fard, Ph.D.
- 48 ■ Independence Is the Key to Public Confidence
Talk to: H. Naderian

Articles

- 52 ■ Auditors' Professional Ethics from the Perspective of General Ethics Theoroye
- 58 ■ Exploring the IESBA Code
- 60 ■ Dealing with Ethical Dilemmas with Confidence
- 64 ■ Helping SMEs Handle the Risks of Bribery and Corruption
- 70 ■ Accounting as Social and Moral Practice
- 74 ■ Assessing and Improving Professional Accountants' Ethical Capability
- 78 ■ Role for Professional Accountants in Assessing Human Rights Risk
- 82 ■ Time to Reinforce Professional Judgment

فرم اشتراک

- با حضور در گروه مشترکان ارجمند مجله حسابرسی از دریافت به موقع و مطمئن مجله برخوردار شوید.
- با اشتراک و دریافت مرتب مجله حسابرسی، آرشیوتان را کامل کنید.
- هزینه پستی مشترکان بر عهده مجله حسابرسی است.
- استادان و دانشجویان دانشگاه‌ها با دریافت اشتراک مجله حسابرسی از تخفیف ویژه برخوردار خواهند شد.
- مشترکان مجله حسابرسی می‌توانند مطالب مجله را به صورت دیجیتال نیز دریافت کنند.

مشترک حقیقی	مشترک حقوقی
نام:	نام خانوادگی:
نام پدر:	سال تولد:
شغل:	محل کار:
میزان تحصیلات:	رشته تحصیلی:
شروع اشتراک از شماره:	شروع اشتراک از شماره:
تعداد درخواست از هر شماره:	تعداد درخواست از هر شماره:

شهر:	استان:	کدپستی:	صندوق پستی:
تلفن:	دورنویس:	پست الکترونیک:	
نشانی:	تلفن همراه:		

شماره حساب: ۴۰۰۱۰۰۰۶۰۴۰۰۵۳۷۲ بنام سازمان حسابرسی

شماره شباه: IR۵۱۰۱۰۰۰۰۴۰۰۱۰۰۰۶۰۴۰۰۵۳۷۲

شناسه واریز: ۳۷۹۰۰۰۶۷۴۲۶۷۵۰۰۰۱۰۰۱۰۱۰۱۱۳۶۳۳۲

آدرس: تهران - میدان فاطمی - خیابان چهلستون - نبش کوچه دوم - پلاک ۴۶

شماره فاکس: ۰۲۱-۸۸۹۵۱۲۰۹

شماره تلفن: ۰۲۱-۸۸۹۵۳۱۱۹

مبلغ اشتراک (دوسال ونیم): ۱۰۰۰۰۰ تومان

اگر مجله جدید ظرف سه ماه از دریافت آخرین شماره، به دستتان نرسید، لطفاً با دفتر مجله تماس بگیرید.

HESABRAS

HESABRAS
(AUDITOR)

Bimonthly Publication
No: **105**
March 2020

Licence Holder
Audit Organization

Director
Akbar Soheily Pour

Editor
Yadollah Mokarami, Ph.D., CPA

No. 46, 2nd Alley, Chehel-soton St., Fatemi Sq., Tehran, IRAN

Postal Code: 14316-64141

Tel: 88953119

Fax: 88951209

Email: editor@hesabras.org

www.hesabras.org